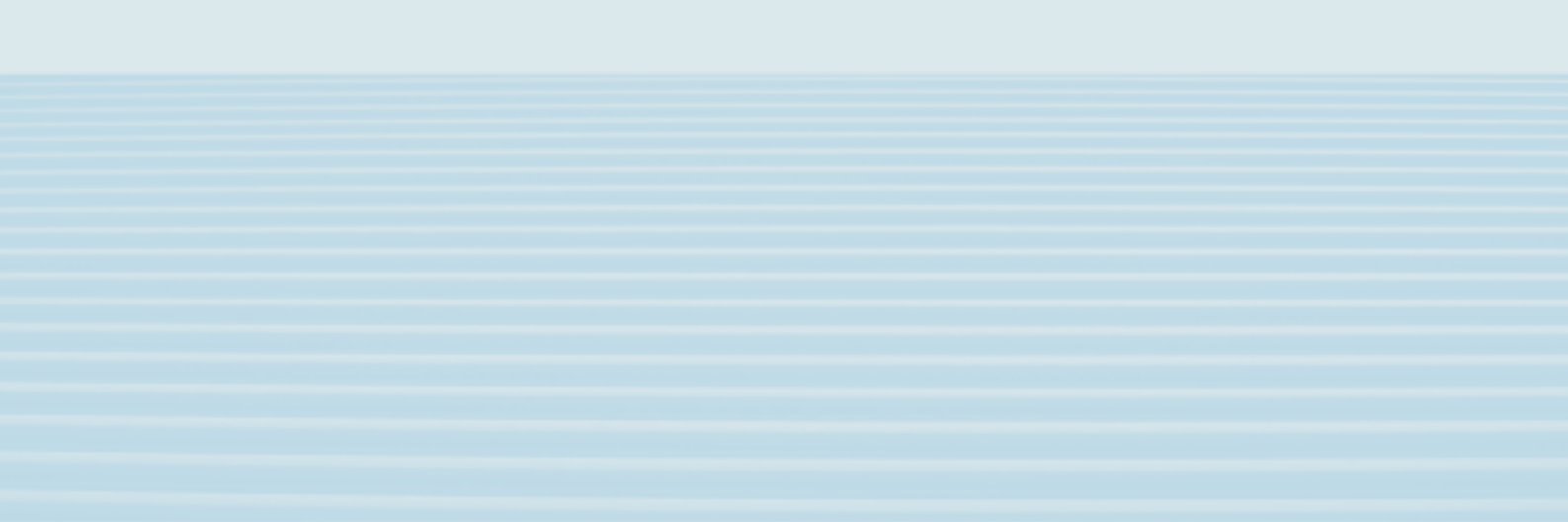

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

JAARVERSLAG 2002

Voorwoord

Het jaarverslag 2002 van de Erasmus Universiteit Rotterdam geeft u een overzicht van de activiteiten die in dit jaar zijn ont-plooid. Behalve dit overzicht vindt u in dit verslag ook interviews met hoogleraren, medewerkers, onderzoekers en studenten. Daarmee hopen we u een indruk te geven van wat de mensen van de Erasmus Universiteit Rotterdam bezighoudt en waar ze trots op zijn. Tot slot is er in dit verslag veel aandacht besteed aan de presentatie van kengetallen. Deze bieden een overzicht van de belangrijkste kwantitatieve ontwikkelingen van onze universiteit.

Wij hopen dat u met plezier kennis neemt van dit verslag.

Het jaarverslag van de Erasmus Universiteit Rotterdam is op 22 mei vastgesteld door het College van Bestuur en op 4 juni 2003 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam,

Mw.dr. J.C.M. van Eijndhoven
Voorzitter

Mr. H.P. Patoir
Secretaris van de Universiteit

De Raad van Toezicht van de Erasmus Universiteit Rotterdam,

Prof.dr. C.A.J. Herkströter R.A.
Voorzitter

Inhoud

Bericht van de Raad van Toezicht	5
Erasmus Universiteit Rotterdam in 2002	7
Erasmus Universiteit Rotterdam in kort bestek	47
Financieel Jaarverslag 2002	53
Bijlagen	85
Lijst van afkortingen	95

Bericht van de Raad van Toezicht

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht worden verwoord in artikel 9.8 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Samenstelling van de Raad van Toezicht

De samenstelling van de Raad van Toezicht van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) is gedurende de verslagperiode gewijzigd. Per 1 mei 2002 nam dr. A.H.G. Rinnooy Kan afscheid als lid van de Raad. Zijn opvolger prof.mr. L.A. Geelhoed, advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de EG, werd bij besluit van de staatssecretaris van OCenW van 23 september 2002 voor vier jaar benoemd. Hij trad per 1 september 2002 in functie.

Benoeming lid College van Bestuur

Drs. C.W. van Rooijen, voordien werkzaam als bestuurslid van het Gemini-ziekenhuis in Den Helder, trad op 1 mei 2002 in functie als lid van het College van Bestuur van de EUR. Van Rooijen studeerde van 1983 tot 1990 bedrijfseconomie aan de faculteit der Economische Wetenschappen en volgde in 1999 de masterclass Beleid en Strategie bij het Instituut Beleid en Management Gezondheidszorg van de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (FGG) van de EUR.

Vergaderingen van de Raad van Toezicht

In 2002 kwam de Raad van Toezicht vier keer in reguliere samenstelling bijeen, doorgaans voltallig, en steeds in aanwezigheid van een of meer leden van het College van Bestuur en van de Secretaris van de Universiteit. Na afloop van de septembervergadering van de Raad hield de decaan van de faculteit der Sociale Wetenschappen van de EUR, prof.dr. W.A. Hafkamp, een inleiding over een aantal ontwikkelingen en de beleidsvoornemens binnen zijn faculteit. Bij de discussie over de voortgang van het totstandkomen van het Erasmus MC was steeds de decaan FGG aanwezig. Op verzoek van het College van Bestuur werd in november 2002 een aparte bijeenkomst gewijd aan de bouwstenen voor de nieuwe EUR-Strategienota. De Raad is voornemens ook in 2003 hierover met het College in gesprek te blijven.

Selectie van onderwerpen waaraan door de Raad van Toezicht in het verslagjaar aandacht is besteed.

- Het Erasmus MC

Ook dit jaar werd – voorafgaand aan de vergaderingen van de Raad in mei en in december 2002 – vruchtbaar overleg gepleegd met de Raad van Toezicht van het Academisch Ziekenhuis Rotterdam (AZR) over de totstandkoming van het samenwerkingsverband tussen de FGG van de EUR en het AZR: het Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam (het Erasmus MC). Ook het AZR zelf besloot om met ingang van 1 juni 2002 deze naam te gaan voeren. Op 17 december 2002 werd de overeenkomst van het Gemeenschappelijk Uitvoerend Orgaan (GUO) ondertekend door de voorzitters van het College van Bestuur van de EUR en van de Raad van Bestuur van het Erasmus MC, alsmede door de decaan FGG. Met deze overeenkomst had de Raad tevoren zijn instemming betuigd. De GUO-overeenkomst vormt de juridische grondslag voor het eerdergenoemde samenwerkingsverband en bevat voorts onder meer afspraken over de samenstelling en de bevoegdheden van de Raad van Bestuur van het Erasmus MC, waarbinnen de decaan FGG een bijzondere plaats inneemt. Ook de komende tijd zal het overleg tussen beide Raden van Toezicht worden gecontinueerd en waar nodig worden geïntensiveerd.

- Jaarverslag en begroting EUR

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht in mei en in december 2002 keurde de Raad van Toezicht het jaarverslag respectievelijk de begroting van de EUR goed. Voorafgaand aan de goedkeuring van de begroting was in september de Kadernota besproken en had hierover in december in de gezamenlijke vergadering met de Raad van Toezicht van het Erasmus MC vooroverleg plaatsgevonden. Het contract met de accountant, PriceWaterhouseCoopers, werd in mei voor een jaar verlengd. Speciale aandacht werd gevraagd voor de toezending aan de Raad van de managementletters van de accountant, voorzien van het commentaar van het College van Bestuur.

- **Bekostigingsproblematiek**

Een aantal keren stond de bekostigingsproblematiek hoger onderwijs op de agenda. Met het College van Bestuur is kritisch gesproken over de wijze waarop de EUR in het kader van deze problematiek is opgetreden. Voorts is de Raad van Toezicht van oordeel dat de communicatie tussen de bewindslieden van OCenW en de Raden van Toezicht over dit onderwerp niet optimaal is gelopen. Dit is reden te meer voor het opstellen van aanvullende (procedurele) afspraken tussen de bewindspersonen en de Raden van Toezicht in de vorm van een Code of Conduct (zie hieronder nader).

- **Zelfbezinning (MUB)bestuursorganisatie**

Het College van Bestuur heeft diverse keren in de vergaderingen van de Raad gerapporteerd over initiatieven om de door het College geconstateerde verbeterpunten in de (MUB)bestuurs- en medezeggenschapsstructuur aan te pakken. Dit optimaliseringsproces is nog gaande en de Raad van Toezicht volgt dit proces kritisch. In dit kader heeft de Raad van Toezicht ook zijn eigen functioneren aan de orde gesteld en, gezien het streven naar een grotere openheid van de bestuursprocessen binnen de EUR, besloten om de vergaderbesluiten te rubriceren en te publiceren.

- **Marktactiviteiten**

Bijzondere aandacht ging in het jaar 2002 uit naar de marktactiviteiten van de EUR, welke deels plaatsvinden binnen door het College van Bestuur daartoe ingestelde privaatrechtelijke organisaties, zoals de EUR Holding BV, de Erasmus Plus BV, de BV Vironovative en de stichting Incubator Erasmus MC. Speciale aandacht werd ook gegeven aan het volgen en bewaken van de intensivering van de beoogde samenwerking op het gebied van het niet-initiële onderwijs tussen de stichting Rotterdam School of Management (RSM), die in 2003 in een Besloten Vennootschapsvorm zal worden omgezet, en de faculteiten der Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen.

- **Nieuwbouwplannen op het EUR-Woudesteincomplex**

De nieuwbouwplannen op het Woudesteincomplex van de EUR kwamen uitvoerig aan de orde in vergaderingen met het College van Bestuur.

Code of Conduct

Met de andere universitaire Raden van Toezicht is ook de Raad van Toezicht van de EUR van oordeel dat binnen afzienbare termijn de 'Code of Conduct' vastgesteld moet worden, met aanvullende afspraken over periodiek contact tussen de Raden van Toezicht en de bewindslieden van OCenW, inclusief een nadere invulling van ieders taken. De noodzaak hiertoe wordt reeds enige tijd door zowel de bewindslieden van OCenW als de Raden van Toezicht van de universiteiten onderkend. De opeenvolgende bewindslieden hebben dit onderschreven, evenwel zonder dat hieraan concreet vorm en inhoud is gegeven, ondanks initiatieven van de zijde van de Raden van Toezicht.

Periodiek overleg met de Universiteitsraad

Ook in 2002 vond weer constructief overleg plaats tussen (een delegatie van) de Raad en (een uitgebreide delegatie van) de Universiteitsraad over belangrijke ontwikkelingen, die zich binnen en buiten de EUR voordeden. Daarom worden de besluiten van de Raad van Toezicht ook aan de Universiteitsraad toegezonden.

Ten slotte spreekt de Raad van Toezicht zijn tevredenheid uit over de wijze van samenwerking met het College van Bestuur, waarbij met name de informatievoorziening aan de Raad werd geoptimaliseerd, over de inzet van de decaanen van de faculteiten en over de constructieve opstelling van de medezeggenschapsorganen binnen de EUR en het Erasmus MC.

Namens de Raad van Toezicht,

Prof.dr.s. C.A.J. Herkströter R.A., voorzitter.

Erasmus Universiteit Rotterdam in 2002

2002: kansen en keuzes	8	Personeel, organisatieontwikkeling en huisvesting	38
		Personeelsbeleid	39
Onderwijs	11	Arbeidsvoorwaarden	40
Voorlichting studenten in spe	11	ARBO	41
Studenten in cijfers	14	Reorganisaties	41
Rendement	14	Beloningen / arbeidsmarkttoelage	44
Kwaliteit	15	Ziekteverzuim	44
Onderwijsvernieuwing	19	Personeel in cijfers	44
Uitbreiding opleidingenaanbod	21	Huisvesting	45
Informatie- en communicatietechnologie	22		
Samenwerking met andere (onderwijs)instellingen	23	Erasmus Universiteit Rotterdam in kort bestek	47
Postnietiel en contractonderwijs	24	Missie	47
Internationale samenwerking	25	Historie	47
		Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam	48
Onderzoek	26	Faculteiten en opleidingen	50
Onderzoekscholen aan de EUR	26	De EUR in kengetallen	50
Onderzoek in het domein Economie en Management	27		
Externe beoordeling	28		
Onderzoek in het domein Geneeskunde en Gezondheid	28		
Onderzoek in het domein Recht, Maatschappij en Cultuur	30		
Externe beoordeling	31		
Promoties	33		
Onderzoeksstimulering	34		
Omvangrijke onderzoeksprojecten	37		

"Ik vond dat Rotterdam deze opleiding moest hebben. Als je in Londen en Antwerpen Maritieme economie en logistiek kunt studeren, dan moet dat in Rotterdam zeker kunnen. Rotterdam is de vanzelfsprekende plaats voor MEL. We werken nauw samen met de faculteiten Bedrijfskunde en Economie; ongeveer twintig docenten van deze faculteiten geven regelmatig college. Ook zijn ongeveer twintig mensen uit het bedrijfsleven gastdocent. Veel colleges worden gegeven in partnerschap met bedrijven. Zo hebben we een college haveneconomie met het Havenbedrijf, een cursus maritieme logistiek met P&O Nedlloyd, ECT en Cap Gemini, en een cursus transportfinanciering met de DVB Bank. We hebben een netwerk van bijna honderd bedrijven die

ons ondersteunen. Zij komen naar presentaties en seminars, stellen stageplaatsen beschikbaar, nodigen ons uit voor bedrijfsbezoeken, enzovoorts. Deze intense contacten met het bedrijfsleven zijn een sterk punt van MEL; wij combineren wetenschappelijke reputatie met zakelijke voordelen. Opleiding en onderzoek gaan hier hand in hand: het een groeit samen met het ander.

De masteropleiding schenkt ons financiële autonomie waardoor we in staat zijn om uitmuntende onderzoekers aan te trekken. Onze toponderzoekers trekken op hun beurt weer internationale topstudenten. Het is mijn doel om van MEL het beste centrum van de wereld te maken."

2002: kansen en keuzes

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) start in 2002 met een brede discussie over de toekomstige koers van de universiteit. De richting? Nog internationaler, met een krachtige profilering op drie maatschappelijk relevante domeinen en meer interactie met de markt. José van Eijndhoven, voorzitter van het College van Bestuur, over de uitdagingen en ambities van de universiteit voor denkers en doeners.

Masters maken universiteit internationaler

In september 2002 was de herinrichting van het hoger onderwijs een feit: Nederland stapte over op het bachelor-mastersysteem. Daarmee loopt ons land Europees gezien voorop, want volgens de Verklaring van Bologna hoeft de invoering pas in 2010 plaats te vinden. De EUR staat achter de keuze voor snelle invoering: "Hoe vroeger je de omslag maakt, des te eerder is de gewenste internationale oriëntatie bereikt en kun je de vruchten daarvan plukken." In 2002 is de eerste lichting studenten begonnen aan de driejarige bacheloropleiding en in 2003 valt het besluit over de masterprogramma's. Wat er tot nu toe is gebeurd, ziet Van Eijndhoven als een start. "De filosofie achter de bachelors is verbreding van de universitaire opleiding, terwijl nu de opleidingen een op een zijn omgezet naar een bachelor. We waren al met de invoering bezig toen de inkt nog niet droog was onder de wetgeving. Daarmee hebben we in Nederland een groot experiment gecreëerd en dat betekent dat we nog veel zullen moeten nadenken. Bij een der-

gelijke grote omslag is het logisch dat je volgt welk gedrag studenten vertonen en daaraan je opleidingen aanpast." Onbekend is bijvoorbeeld hoeveel studenten na de bachelor uitstromen, om te gaan werken, of elders een master te volgen. Aan de andere kant kunnen hbo-studenten en studenten van andere universiteiten een master komen doen in Rotterdam. "De EUR zal relatief veel studenten van buiten aantrekken met de masteropleidingen", verwacht Van Eijndhoven.

"Met name bij de masters liggen de mogelijkheden voor concurrentie, nationaal en internationaal. Daar valt immers expliciet te kiezen op basis van inhoudelijke specialisatie", vervolgt de collegevoorzitter. Met het oog daarop investeert de EUR de komende jaren aanzienlijk in de internationalisering van het onderwijs, getuige het in 2002 aangenomen beleidsplan internationalisering. Vrijwel alle masteropleidingen zullen in het Engels gegeven worden; docenten en studenten kunnen ter voorbereiding daarop rekenen op gedegen training. Het internationale karakter van het onderwijs wordt verder versterkt door informatie- en communicatietechnologie. "Door de nieuwe technieken kun je samenwerken met mensen in alle uithoeken van de wereld; afstand is geen bezwaar meer", zegt Van Eijndhoven. "ICT zal daarnaast een steeds grotere bijdrage leveren aan de inhoud van het onderwijs. Bij Geneeskunde gebruiken ze de technologie bijvoorbeeld om operaties te visualiseren."

Rotterdam is de grootste haven ter wereld en de Erasmus een internationale topuniversiteit. Logisch dus om juist hier een academisch centrum op te zetten met als onderwerp Maritieme economie en logistiek (MEL). De opleiding groeit als kool: in november 2002 startte de derde lichting met 43 masterstudenten uit binnen- en buitenland. Hercules Haralambides stond aan de wieg.

Kiezen voor een krachtig profiel in drie domeinen

De bachelor-masterstructuur verandert het universitaire landschap ingrijpend. De verschillen tussen de veertien Nederlandse universiteiten, die nu gering zijn, worden groter, denkt Van Eijndhoven. "Universiteiten zullen met elkaar gaan kijken wie waarin sterk is. Als je mee wilt doen in het internationale speelveld, moet je een krachtig profiel hebben en topkwaliteit bieden." Uitblinken betekent keuzes maken en daarom kiest de EUR voor profilering in drie domeinen:

- Economie en Management;
- Geneeskunde en Gezondheid;
- Recht, Maatschappij en Cultuur.

"Op deze drie domeinen is de EUR nu al sterk. We hebben nationale en internationale faam verworven op het gebied van economie en bedrijfskunde, denk aan de Rotterdam School of Management en aan de onderzoeksschool ERIM, waarin de faculteiten Economie en Bedrijfskunde samenwerken. Ook op medisch gebied zijn we bekend en hebben we een naam hoog te houden. Geneeskunde en Gezondheid is een logisch domein, gezien de integratie van onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg in het Erasmus MC." Het derde domein omvat de faculteiten Rechten, Sociale Wetenschappen, Historische en Kunstwetenschappen en Wijsbegeerte. "Deze zijn iets minder bekend, maar dat is ten onrechte. Door ze te benoemen als een domein, worden ze zichtbaarder voor de buitenwereld."

Profilering is een belangrijk doel van de domeinindeling. De sterke maatschappelijke oriëntatie van de EUR komt er bijvoorbeeld duidelijk uit naar voren. Van Eijndhoven:

"Wat is er belangrijk in de samenleving, in een stad of wijk? Bedrijvigheid en economische welvaart; veiligheid, recht, goed bestuur en sociale verhoudingen; gezondheidszorg. Dat zijn precies de drie domeinen van de EUR." De al bestaande relatie tussen de domeinen zal meer nadruk en bekendheid krijgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de mogelijkheid om de managementkant van de historische en kunstwetenschappen te bestuderen en voor de poot financieel en bedrijfsrecht binnen de juridische faculteit. "De keuze voor samenhangende terreinen versterkt de mogelijkheden voor multidisciplinaire samenwerking in onderwijs en onderzoek", verwacht de collegevoorzitter. Dergelijke verbanden staan bij de EUR hoog in het vaandel, aangezien vooruitgang in de wetenschap vaak wordt geboekt waar disciplines elkaar raken.

Voor de bestaande onderzoeksactiviteiten en onderzoekscholen heeft de dieldeling geen consequenties. De domeinen zijn wel een belangrijk handvat voor keuzes in de toekomst. "Het betekent bijvoorbeeld dat we geen Letterenfaculteit starten. We zetten in op de kwaliteiten die we in huis hebben en bouwen die verder uit. In een internationale markt is een dergelijke profilering onmisbaar", vindt de collegevoorzitter. "Kijk naar de Rotterdam School of Management. De postinitiële MBA-opleiding die de RSM aanbiedt is alom bekend en internationaal gewaardeerd. Daardoor overtreft de vraag het aanbod en kunnen we het ons permitteren om kandidaten te selecteren. Dat waarborgt de hoge kwaliteit en het brede internationale karakter van de opleiding. Die ambitie hebben we ook met onze nieuwe masteropleidingen."

TOEKOMSTIGE INTERNATIONALE TOPMANAGERS

In oktober 2002 vindt de officiële start plaats van de vernieuwde opleiding Master in International Management van de Community of European Management Schools (CEMS MIM). De faculteit der Bedrijfskunde van de EUR biedt als enige in Nederland dit unieke eenjarige programma aan, vertellen programmamanager Patricia de Heer en hoofd van het International Office Linda de Vries.

Invulling geven aan maatschappelijke verantwoordelijkheid

Moeten universiteiten nauwer samenwerken met bedrijven en maatschappelijke organisaties? De rol en positie van de universiteiten in Nederland staat in 2002 in de aandacht van de publieke discussie. Wij vinden dat een goede zaak. "Zo'n discussie past bij de steeds belangrijker functie die universiteiten vervullen in onze kennissamenleving." Wel verzet zij zich tegen de schijntegenstelling die in het debat naar voren komt: "alsof universiteiten óf worden overgeleverd aan de markt, óf een soort moderne kloosters zijn. Beide beschrijvingen zijn onjuist." Om de relatie tussen universiteit en samenleving te typeren, redeneert de collegevoorzitter vanuit de drie taken van een universiteit: kennis genereren uit onderzoek, kennis delen in onderwijs en kennis overdragen aan de maatschappij. "Onderwijs is in mijn visie de centrale taak van de universiteit. De tweede is onderzoek. Dat onderzoek is ongebonden: niet rechtstreeks gestuurd door, maar wel afgestemd op de behoeften van de maatschappij. Onze drijfveren zijn academische nieuwsgierigheid, kritische reflectie en maatschappelijke betrokkenheid. Hieruit volgt logisch de derde taak van de universiteit: bevorderen dat de ontwikkelde kennis ten goede komt aan de samenleving."

Dat laatste gebeurt op verschillende manieren: door studenten deelgenoot te maken van de nieuwste wetenschappelijke inzichten, door over onderzoek te publiceren in vaktijdschriften én door kennis commercieel uit te baten. Deze 'vermarkting' van kennis vindt plaats via contractonderwijs, contractonderzoek, maar ook door afgestudeerde economen en bedrijfskundigen te ondersteunen in de start van een eigen bedrijf (via de Starterscorner Area 010).

Een andere vorm is de in 2002 opgezette 'incubator' bij Geneeskunde, om kennis die potentieel maatschappelijk iets kan betekenen verder te kunnen ontwikkelen, tot de marktwaaarde bewezen is.

De discussie over de 'vermarkting' van kennis is wat Van Eijndhoven betreft primair een principiële kwestie. "Het gaat er niet om zoveel mogelijk geld te verdienen, maar om de vraag hoe het academische denkwerk optimaal maatschappelijk gebruikt kan worden. Dat leidt automatisch tot een toenemende interactie met bedrijven en organisaties." Van de risico's die deze samenwerking met zich meebrengt is de EUR zich terdege bewust. "Dat noodzaakt tot discussie over de grenzen aan integere wetenschapsbeoefening. Daarom heeft de EUR in 2002 een 'Integriteitscode' ontwikkeld. Doel is te stimuleren dat medewerkers zich bewust worden van de dilemma's, deze met elkaar bespreken en elkaar aanspreken op hun gedrag." Want een goed ontwikkeld kritisch vermogen is onmisbaar voor een universiteit voor denkers en doeners die midden in de samenleving staat.

"Het bedrijfsleven heeft grote behoefte aan internationaal georiënteerde multiculturele managers. CEMS is een samenwerkingsverband tussen zeven-tien Europese universiteiten – waaronder de EUR – en vijftig internationale bedrijven, zoals Shell, AON, ING en Randstad. Docenten van de verschillende universiteiten brengen ieder hun specialiteit in. Studenten krijgen onder meer vakken als international e-strategy, global supply chain management en European management and business. Een semester brengen ze door op een van de andere CEMS scholen in het buitenland, het andere volgen ze in Rotterdam. Verder voeren studenten in internationale teams opdrachten uit voor het bedrijfsleven en krijgen ze specifieke vaardigheidstrainingen,

bijvoorbeeld in consultancy-, onderhandelings technieken of persuasive selling. Ook een buitenlandse stage maakt onderdeel uit van het programma. De opleiding is uitdagend, maar zwaar en de selectie is streng: kandidaten moeten uitstekende studieresultaten hebben, drie talen spreken en hun motivatie kunnen aantonen. Jaarlijks is er plek voor ongeveer dertig bedrijfskundestudenten. Voor hen is het een aanvulling op de studie, want ze volgen ernaast een reguliere masteropleiding. Groot voordeel voor afgestudeerden is dat het diploma in alle deelnemende landen wordt erkend. Ze kunnen dus overal aan de slag."

Onderwijs

Rekening houdend met de actuele maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften leidt de Erasmus Universiteit Rotterdam studenten op tot wetenschappelijk geschoolden, met een nadruk op academische vorming op het raakvlak van kennisontwikkeling en kennistoepassing vanuit een interdisciplinaire benadering. In 2002 heeft een belangrijke onderwijsvernieuwing haar beslag gekregen met de invoering van de bachelor-masterstructuur. In september gingen de bacheloropleidingen van start; de masteropleidingen beginnen in 2003.

Het aantal studenten is in 2002 opnieuw fors gegroeid. Ook het opleidingsrendement is gestegen. Visitaties en vergelijkende onderzoeken leidden tot een positieve beoordeling van het onderwijs aan de EUR. Kwaliteitszorg en internationalisering kregen een nieuwe impuls. Met de instellingsbrede toepassing van de digitale leeromgeving Blackboard en de invoering van een nieuw informatie-systeem Osiris, hebben innovaties op het gebied van informatie- en communicatietechnologie concreet gestalte gekregen.

VOORLICHTING STUDENTEN IN SPE

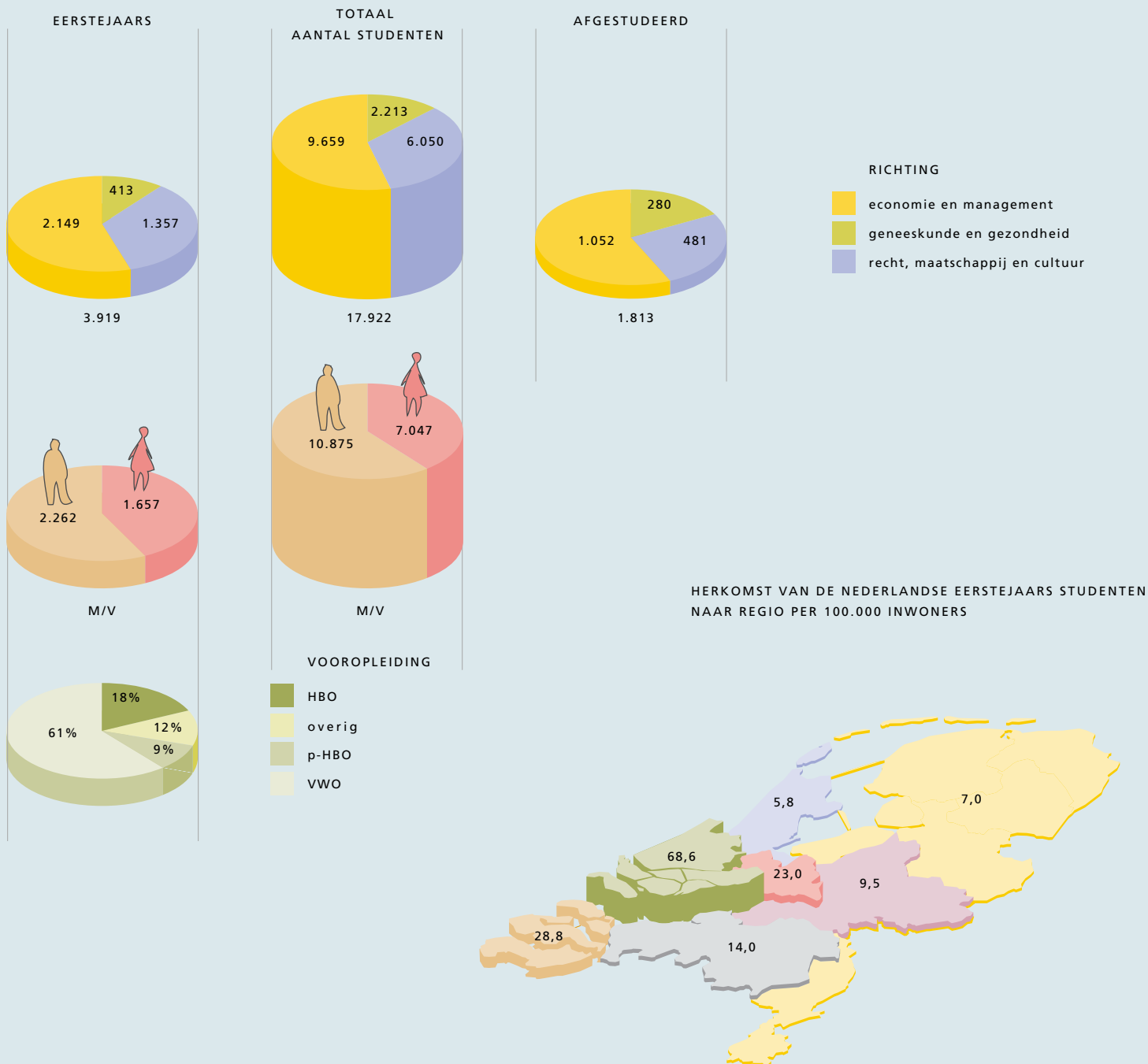
Aansluiting van het voortgezet onderwijs op de bacheloropleidingen

Loopbaanoriëntatie en studie- en beroepskeuze hebben een belangrijke plaats gekregen in het programma van de tweede fase van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo). Op verschillende manieren levert de EUR daaraan een bijdrage; drie algemene voorlichtingsdagen, de Erasmus Ouderdag, de projecten Proefstuderen en Mentoring.

Voor het project Proefstuderen meldden zich 340 leerlingen uit de vijfde klas van het vwo, afkomstig van negentig middelbare scholen, waarvan er 35 tot het regionale netwerk van de EUR behoren. De leerlingen maakten twee dagen lang intensief en actief kennis met de bacheloropleiding van hun keuze. Hun waardering daarvoor was hoog. In het kader van het project Mentoring bezochten studenten hun oude vwo-school. Zij vertelden de leerlingen in de hoogste klassen over studeren in het algemeen, de opleidingen van de EUR en het studentenleven in Rotterdam. Dit gebeurde op tien scholen waarmee de EUR samenwerkt. Er werd ook contact onderhouden met vijftien scholen waarvan veel oud-leerlingen aan de universiteit zijn gaan studeren. Doel van dit accountmanagement was om vast te stellen aan welke activiteiten de scholen behoefte hadden en om deze te informeren over de resultaten van hun oud-leerlingen.

"Accountancy – mijn afstudeerrichting – is volgens mij meer dan jaarverslagen controleren met oogkleppen op. Ik wil graag een verband leggen tussen kille cijfers en het welzijn van mensen. Een accountant kan bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan een kosten/batenanalyse van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Vanwege mijn betrokkenheid bij de stad Rotterdam en mijn interesse in duurzaamheid ben ik bij AIDA terechtgekomen. In opdracht van de afdeling Milieu van de dienst Gemeentewerken ontwikkel ik een sociale barometer voor gemeentelijke diensten en het midden- en kleinbedrijf. Dat is een instrument om ondernemers te helpen hun prestaties op sociaal gebied te meten en zichtbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan arbeids-

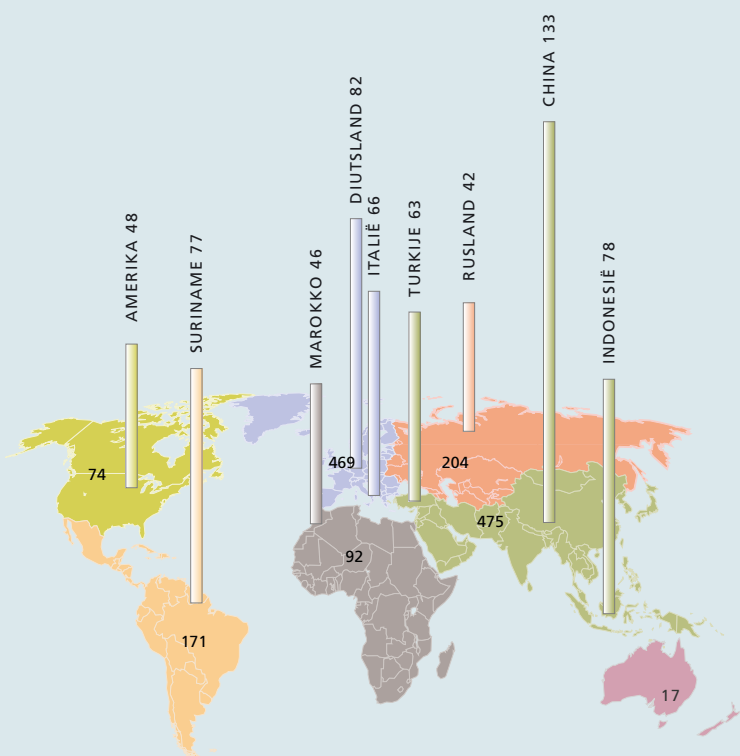
omstandigheden, personeelsbeleid, kwaliteit van dienstverlening en, als het gaat om im- of export, mensenrechten. Bedrijven en instellingen moeten steeds meer verantwoording afleggen over hun sociale betrokkenheid, maar zij kunnen die vaak moeilijk meten. Behalve inzicht in de prestaties levert de barometer ook informatie over fiscale of subsidiemogelijkheden om het sociale beleid te verbeteren. Ik probeer een concreet en simpel hulpmiddel te maken, want de administratieve lasten voor kleine bedrijven zijn al hoog. Met invoer van een paar gegevens, die gemakkelijk uit de administratie te halen zijn, rolt er al een berekening uit. Heel waardevol, want goede sociale prestaties verbeteren de hele onderneming of dienst."

DUURZAAMHEID: METEN IS WETEN

In februari 2002 opent het Atelier voor Interactieve Duurzaamheid Activiteiten (AIDA) zijn deuren. Dit initiatief van de faculteit der Sociale Wetenschappen van de EUR, de TU Delft en de gemeente Rotterdam biedt studenten van verschillende studierichtingen de mogelijkheid om concrete grotestadsproblemen aan te pakken. Een van hen is bedrijfskundestudent Mirjam Boer.

HERKOMST VAN BUITENLANDSE STUDENTEN

Er is in 2002 onderzocht hoe de aansluiting werd beoordeeld door de vwo-gediplomeerden die in 2001 examen hebben gedaan en daarna zijn gaan studeren. De aansluiting werd door vwo'ers nieuwe stijl gunstiger beoordeeld dan door vwo'ers met een vakkenpakket. Het oordeel van de vwo'ers nieuwe stijl over de aansluiting was gunstiger over de vaardigheden dan over de vakinhoud. Om een goede aansluiting van de bacheloropleidingen op

de kennis en vaardigheden van de vwo-gediplomeerden te verzekeren, ontvingen universitaire docenten een tweede-lijke brochure over de actuele ontwikkelingen in het vwo. De brochure besteedde vooral veel aandacht aan de verschillende schoolvakken die relevant zijn voor de Rotterdamse bacheloropleidingen. Dit bood de docenten de nodige achtergrond voor wenselijke aanpassingen in het curriculum. Over de veranderingen in het vak wiskunde vond overleg plaats met vakdocenten uit het voortgezet onderwijs, hetgeen leidde tot de keuze van een ander handboek voor de bacheloropleiding Economics & Business.

Diversiteit

De samenstelling van de studenten wordt meer divers: naar vooropleiding, leeftijd, herkomst en studiedoel. Studenten van allochtone herkomst zijn een specifieke doelgroep. De universiteit wil allochtone ouders en vwo-leerlingen bekend maken met de kansen en mogelijkheden die een academische studie biedt. Voor vwo-leerlingen van Turkse en Marokkaanse afkomst en hun ouders werd een extra voorlichtingsmiddag georganiseerd. Ouders en leerlingen kregen in de eigen taal voorlichting over studeren aan de universiteit. Sleutelfiguren uit de eigen gemeenschap benadrukten het belang om na het vwo te gaan studeren. Een aantal Rotterdamse vwo-leerlingen van allochtone huize kregen een allochtone student als mentor. Het programma dat deze leerlingen in het kader van loopbaanoriëntatie volgden, was door een studentendecaan in samenspraak met de schooldecanen ontwikkeld. De studenten gaven informatie over studeren, bespraken de vragen van de leerlingen en begeleidden hen bij de voorlichtingsbijeenkomsten en meeloopdagen.

VOORLICHTING IN HET TURKS

Hoe betrek je allochtone ouders beter bij de studie van hun kinderen? De studentenverenigingen Mozaïk (Turks) en Eurabia (Marokkaans) organiseren speciale voorlichtingsbijeenkomsten voor aankomende studenten en hun ouders in hun eigen taal. Fatih Uzun, bestuurslid van Mozaïk, was in 2002 betrokken bij de organisatie.

STUDENTEN IN CIJFERS

De instroom van nieuwe studenten vertoonde in 2002 een behoorlijke groei: 3.554 nieuwe studenten schreven zich in voor een opleiding in het initieel onderwijs (wanneer de dubbele inschrijvingen worden meegeteld is dit aantal zelfs 3.919).

Dit betekent een groei van bijna acht procent ten opzichte van 2001, toen de instroom 3.295 bedroeg. De belangrijkste groeiers waren Geneeskunde, Nederlands Recht en International Business Administration. De opleidingen Psychologie en Criminologie gingen in 2002 van start met een instroom van respectievelijk 181 en 21 studenten. Van de nieuwe studenten in 2002 heeft 5,9 procent een niet-Nederlandse nationaliteit.

RENDEMENT

De EUR is zich bewust van het belang van een hoog studierendement. Studenten die hun opleiding met een diploma afsluiten zorgen voor een voorname bron van inkomsten en zijn de belangrijkste schakels naar de maatschappij. Zij vormen het hoofdproduct van de universiteit. De ontwikkeling in het aantal doctoraaldiploma's vertoonde in de afgelopen jaren een neergang: van ruim 2.200 in 1995/1996 daalde de gediplomeerde uitstroom tot een dieptepunt van net beneden de 1.600 in 2000/2001. Het afgelopen studiejaar 2001/2002 gaf eindelijk weer een stijging te zien met ruim 246 diploma's. Bij Geneeskunde volgt na het doctoraaldiploma nog het artsdiploma. Voor de zuivere beeldvorming zijn in 2002 alleen de bekostigde artsendiploma's weergegeven; dus exclusief de doctoraaldiploma's.

De opleving is vooral te danken aan een vergroting van de instroom in de tweede helft van de jaren negentig.

Traditioneel scoort Geneeskunde het hoogste rendement: in de propedeusefase 80 tot 85 procent en van dit aantal maakt 90 tot 95 procent de studie af. Overigens hoeft een laag rendement niet te wijten te zijn aan slechte studeerbaarheid. Bij sommige opleidingen staan veel studenten ingeschreven die er slechts een bijvak volgen, zonder dat ze de bedoeling hebben een diploma te halen. De opleiding Wijsbegeerte, maar ook andere faculteiten, lijden onder deze vorm van 'vervuiling' van cijfers (zie Bijlagen, pagina 88-91 voor meer rendementscijfers).

De EUR kent geen centraal vastgestelde streefcijfers, maar faculteiten worden voortdurend aangespoord om de rendementen in de verschillende opleidingen te verhogen. Zo is bij de interne verdeling van financiële middelen het aantal behaalde propedeuse- en doctoraaldiploma's een van de bekostigingsparameters. Faculteiten grijpen de overgang naar de bachelor-masterstructuur aan om rendementsverbeterende maatregelen te nemen.

De faculteit der Economische Wetenschappen zette ter verbetering van het studiesucces van haar studenten een groot project op; 'Prestige'. Dit ging in september 2002 van start met studiecontracten, mentorgroepen, extra begeleiding en voortentamens. De eerste effecten waren dermate bemoedigend dat de faculteit besloot deze onderwijsvorm voort te zetten. Naast wat aanpassingen in het eerste bachelorjaar kreeg ook de invulling in het tweede en derde jaar van de opleiding verder vorm.

"Dokter, advocaat en ingenieur. Dat zijn 'gestudeerde' beroepen die veel Turkse ouders wel kennen. Maar studies als bijvoorbeeld econometrie of sociologie, daar hebben ze geen beeld bij. Ook leeft in allochtone kringen soms de gedachte dat een universitaire studie onbereikbaar is voor hun kinderen. Dit idee willen we graag ontkrachten, en daarom nodigen we op de voorlichtingsbijeenkomst oud-studenten uit die het ver geschopt hebben in het bedrijfsleven of in de Tweede Kamer. Verder vertellen verschillende Turkse studenten over de opleiding die ze volgen en over hun studentenleven. Turkse ouders denken vaak dat hun kind mislukt als de studie niet binnen vier jaar klaar is.

Dus leggen we uit dat er wel eens iets kan tegenzitten, maar dat je ook na vijf jaar kunt afstuderen en alsnog een prima baan kunt vinden. Door de ouders goed te informeren – in het Turks – willen we bereiken dat ze hun kind steunen in de wens te gaan studeren. Het is belangrijk dat ouders er vertrouwen in hebben en hun kind motiveren. We promoten de bijeenkomsten bij moskeeën en op scholen met veel Turkse leerlingen. Onze opzet werkt: vorig jaar bezochten ruim driehonderd aankomende studenten en hun ouders de voorlichtingsmiddag en het aantal Turkse studenten stijgt."

KWALITEIT

Voortdurende verbetering van de kwaliteit van de opleidingen is een van de speerpunten in het beleid van de EUR. De zorg voor excellente kwaliteit richt zich zowel op het initiële als het postinitiële onderwijs. Alle faculteiten maken in het verslagjaar gebruik van instrumenten om de bestaande onderwijsprogramma's te beoordelen. Via enquêtes onder studenten vond onderzoek plaats naar inhoud en onderwijskundige kwaliteit van het genoten onderwijs.

Het in 2001 gestarte proefproject bij de faculteit der Economische Wetenschappen naar de invoering van een kwaliteitssysteem – geënt op het INK-model – werd in 2002 afgerond. Dit project wijst uit dat de aanwezigheid van voldoende expertise en de bereidheid tot een grote tijdsinvestering voorwaarden zijn voor faculteitsbrede implementatie van een kwaliteitssysteem. In 2003 wordt besloten over de eventuele invoering voor de gehele EUR.

Onder het motto 'Doorstuderen op niveau' wordt voor het postinitieel onderwijs sinds een aantal jaren gewerkt met het zogenoemde EUR-register. Daarin krijgen alleen die postinitiële opleidingen een plaats die door de decaan van de betreffende faculteit als kwalitatief goed zijn beoordeeld. In 2002 zijn voorbereidingen getroffen om de eisen voor opname in het register aan te scherpen met de verplichting dat de opleiding een, liefst internationale, accreditatie verwerft.

In 2002 is de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek aangepast op het punt van accreditatie in het hoger onderwijs. Deze wijziging houdt in dat het visi-

tatieproces wordt gecompleteerd met een accreditatie. De EUR ziet dit als een uitdaging en heeft een actieve rol gespeeld bij de vormgeving van de regelgeving. De wetswijziging opent de mogelijkheid om de accreditatie te laten uitvoeren door internationaal gerenommeerde instanties, waarbij de Nederlandse Accreditatie Organisatie (NAO) het laatste woord heeft. De EUR is voornemens de postinitiële opleidingen in de systematiek van de NAO mee te laten draaien.

De faculteiten der Wijsbegeerte en Economische Wetenschappen kregen in 2002 bezoek van visitatiecommissies. De mondelinge slotrapportages waren voor beide faculteiten positief. Belangrijkste conclusie was dat de opleidingen zonder uitzondering studenten afleveren van een goed wetenschappelijk niveau. De faculteiten der Bedrijfskunde, Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Rechtsgeleerdheid en Sociale Wetenschappen begonnen in het verslagjaar met het opstellen van de zelfstudie ten behoeve van het bezoek van de visitatiecommissie in 2003.

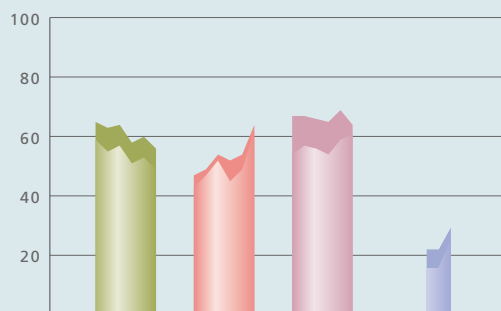
"Hoogtepunt van de week was het drukbezochte congres 'Explore your boundaries'. Tal van prominenten uit het bedrijfsleven, Anthony Burgmans van Unilever, Kees Storm van Aegon, Peter Bakker van TPG en Karel Noordzij van de NS, spraken over dit thema. Maar ook Noreena Hertz, anti-globaliste (bekend van het boek 'The silent takeover') gaf een lezing, net als UNICEF-directeur Carol Bellamy. Zij sprak vanuit de invalshoek van de oneerlijke verdeling in de wereld en de noodzaak van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bellamy was speciaal voor ons naar Nederland gekomen, daar ben ik persoonlijk erg trots op. Verder waren er bedrijvendiners, master-classes, bedrijfsbezoeken en seminars. Jonge ondernemers vertelden over

hun aanpak en ervaringen. Reinout Oerlemans bijvoorbeeld, die met zijn productiemaatschappij heel succesvol is in het bedenken van nieuwe televisieprogramma's. Er waren constant mogelijkheden voor studenten en bedrijven om met elkaar in contact te komen. Zo stelde Eneco Energie plaatsen beschikbaar voor studenten in de skybox bij een wedstrijd van Feyenoord. Dat was eenmalig, maar we hopen deze activiteit uit te breiden. De reacties op de Management Week waren erg positief, dat gaf me een enorme kick. Ik heb er veel van geleerd: improviseren, mensen motiveren en het belang van doorzetten."

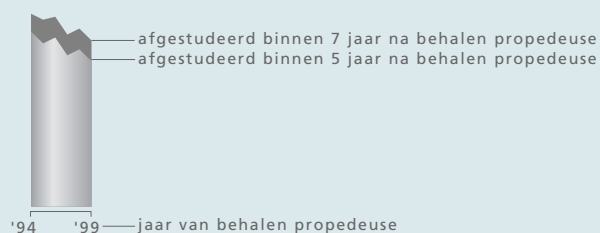
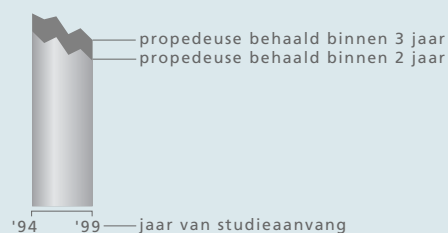
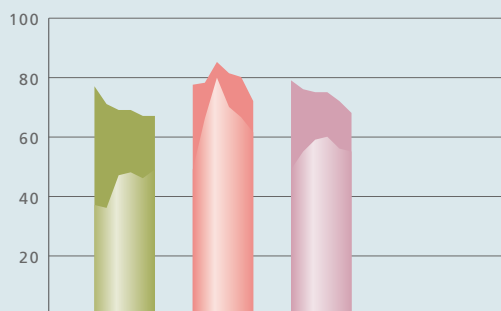

ECONOMIE EN MANAGEMENT	TOTAAL		EERSTEJAARS		AFGESTUDEERD totaal
	aantal	% vrouw	aantal	leeftijd	
bedrijfskunde	4.290	28	957	20	608
economie	3.749	25	679	21	365
int. business administration	689	41	314	19	n.v.t
informatica en economie	375	9	137	19	1
econometrie	362	25	58	18	41
fiscale economie	132	30	4	-	31
japankunde	62	44	-	22	6

ONTWIKKELING PER FACULTEIT VAN PERCENTAGE
STUDENTEN DAT PROPEDEUSE BEHAALT

ONTWIKKELING PER FACULTEIT VAN PERCENTAGE
STUDENTEN DAT AFSTUDEERT

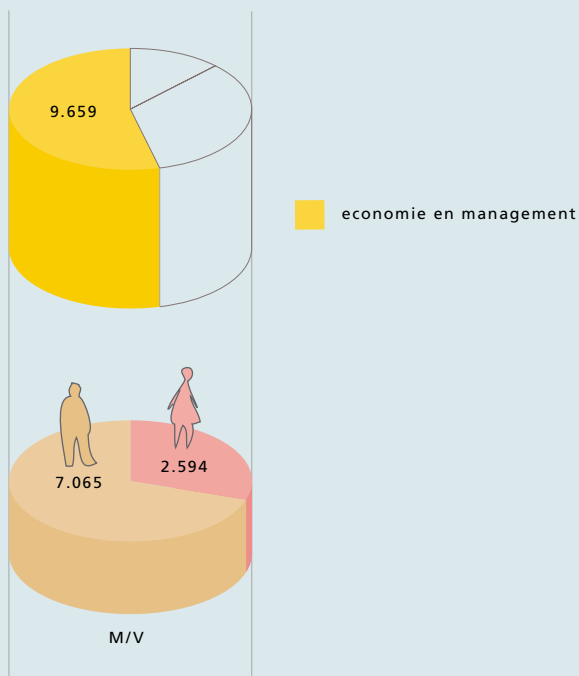
STUDENTEN IN DE SKYBOX

De studievereniging van bedrijfskunde, Sviib, bestaat vijftientwintig jaar. Dat werd uitbundig gevierd, onder andere met een uitgebreide versie van de jaarlijkse Sviib Management Week in oktober 2002.

Evert Schraven (derdejaars bedrijfskunde) was een van de organisatoren.

TOTAAL
AANTAL STUDENTEN

Kwaliteit beoordeeld

De EUR is in 2002 op verschillende manieren de maat genomen en vergeleken met andere instellingen voor wetenschappelijk onderzoek.

Keuzegids Hoger Onderwijs

De Keuzegids Hoger Onderwijs presenteert jaarlijks de resultaten van een in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen uitgevoerde kwaliteitstest. De opleidingen worden daarin vergeleken op aspecten als studentenoordeel (enquête), deskundigenoordeel (rappor-

ten visitatiecommissies), studietempo (rendementscijfers) en de positie van afgestudeerden (arbeidsmarktmonitor). Op basis daarvan wordt een eindcijfer gegeven. Het gemiddeld rapportcijfer van de EUR was 7,05 bij een landelijk gemiddelde van 7,08. Daarmee belandde de EUR in 2002 op de tiende plaats, een plaats hoger dan het jaar ervoor. Van de negen onderzochte EUR-opleidingen scoorden er vier bovengemiddeld, een gemiddeld en drie lager dan het landelijk gemiddelde in de studentenbeoordeling.

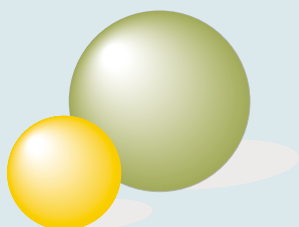
WO-Monitor

De EUR neemt sinds 1997 deel aan het landelijke onderzoek onder afgestudeerden van Nederlandse universiteiten dat wordt gecoördineerd door de Nederlandse vereniging van universiteiten (VSNU). De resultaten verschijnen jaarlijks in de WO-Monitor. Deze verschaft de instellingen informatie over de aansluiting van opleidingen op de arbeidsmarkt en vervolgopleidingen en geeft een indruk van het oordeel van afgestudeerden over het onderwijs dat zij bij de betreffende universiteit hebben genoten. Evenals vorig jaar vond 91 procent van de afgestudeerden aan de EUR de aansluiting van de opleiding bij de huidige functie goed of voldoende. 76 procent van de respondenten zou achteraf bezien weer dezelfde opleiding aan de EUR kiezen; slechts acht procent had dezelfde opleiding aan een andere universiteit willen volgen en dertien procent zou een keuze voor een andere WO-opleiding maken. Het arbeidsmarktperspectief bleek voor EUR-afgestudeerden gunstiger dan het landelijk gemiddelde: afgestudeerden waren minder vaak werkloos, hoefden minder lang te zoeken naar hun eerste baan en hadden gemiddeld een hoger inkomen.

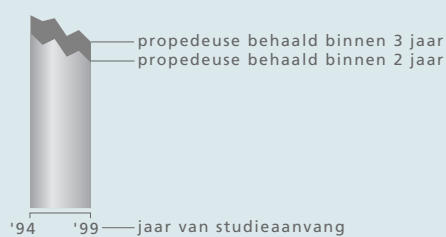
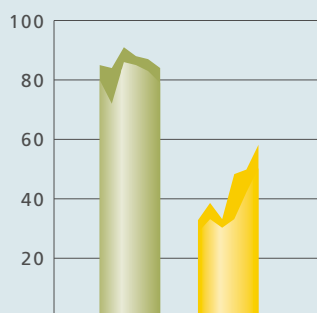
GROEI EN GROEN

Het Woudesteincomplex van de EUR wordt de komende jaren flink uitgebreid en aantrekkelijker ingericht. Op 19 december 2002 gaat de eerste paal de grond in van het nieuwe 'T-gebouw'. Verantwoordelijk voor de nieuwbouwoperatie is Piet de Visser, directeur Materieel, Technisch en Gebouwenbeheer.

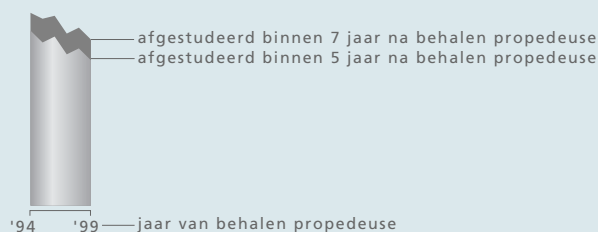
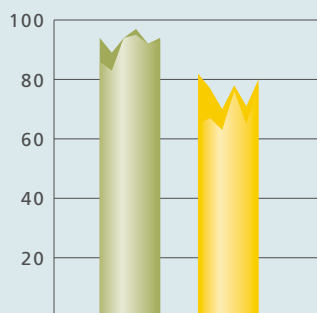

GENEESKUNDE EN GEZONDHEID	TOTAAL		EERSTEJAARS		AFGESTUDEERD totaal
	aantal	% vrouw	aantal	leeftijd	
geneeskunde	1.789	58	332	20	223
gezondheidswetenschappen	424	77	81	23	57

ONTWIKKELING PER FACULTEIT VAN PERCENTAGE STUDENTEN DAT PROPEDEUSE BEHAALT

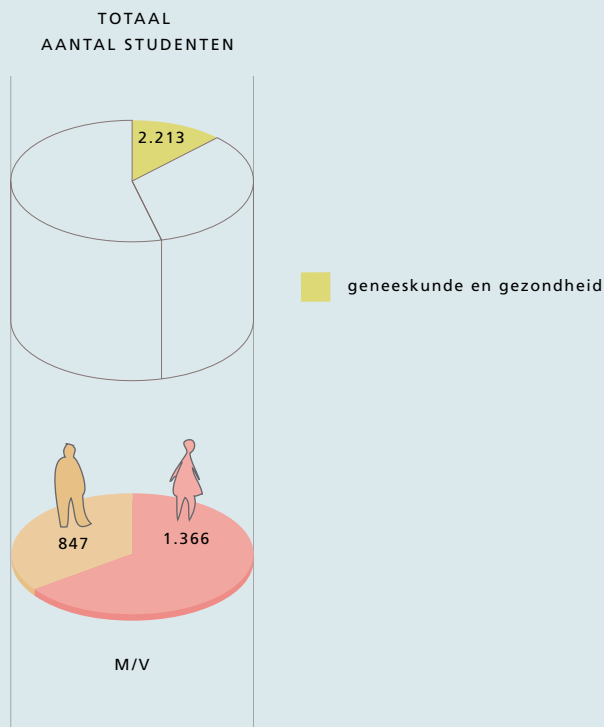

ONTWIKKELING PER FACULTEIT VAN PERCENTAGE STUDENTEN DAT AFSTUDEERT

"Vooral de faculteit der Bedrijfskunde heeft dringend behoefte aan meer ruimte. Het aantal studenten neemt toe, en ook de Engelstalige opleiding Business Administration groeit. Hetzelfde geldt voor de vorig jaar gestarte opleiding Psychologie. Het nieuwe gebouw is in totaal zo'n 50.000 vierkante meter groot en herbergt drie parkeerlagen, een grote onderwijslaag met onder meer collegezalen, een restaurant en vijftien lagen kantoorruimten. De onderwijsruimten worden al in september 2004 in gebruik genomen; de oplevering van het geheel is gepland in april 2005. We hebben niet onmiddellijk alle ruimte nodig, dus in het begin zullen we een deel commercieel verhuren. Je maakt zo'n gebouw natuurlijk een beetje op de groei.

Tegelijk met de nieuwbouw zetten we de eerste stap in de uitvoering van het 'plan Bakker' voor een aantrekkelijker inrichting van het campusterrein: meer groen en auto's zoveel mogelijk uit het zicht. En we zijn druk in overleg met de gemeente over onze wens studentenhuisvesting te bouwen op de campus. Door de internationalisering van het onderwijs verwachten we een groter beroep op huisvesting door studenten van elders die naar Rotterdam komen voor een masteropleiding bijvoorbeeld. Ook voor gastdocenten zijn woningen nodig. Voorlopig verkeren deze plannen nog in een pril stadium, maar bij de gemeente bestaat zeker belangstelling."

Elsevier/NIPO

Het weekblad Elsevier publiceert ieder najaar de resultaten van een NIPO-onderzoek onder studenten en hoogleraren. Dit onderzoek beoordeelt een groot aantal WO- en HBO-opleidingen op het niveau, de inhoud en de inrichting van het onderwijs; de inzet van de docenten; de faciliteiten; de toetsing en de communicatie met de studenten. In 2002 maakten zeven EUR-opleidingen deel uit van dit onderzoek. Het betrof Nederlands Recht, Fiscaal Recht, Geneeskunde, Geschiedenis, Bestuurskunde, Economie en Bedrijfskunde.

De EUR stond met twee opleidingen als beste genoteerd: Bedrijfskunde in het oordeel van de hoogleraren en Bestuurskunde in het oordeel van de studenten. Fiscaal Recht kreeg zowel bij hoogleraren als bij studenten een tweede plaats. Economie en Econometrie scoorden gemiddeld en de overige opleidingen belandden onder het landelijk gemiddelde.

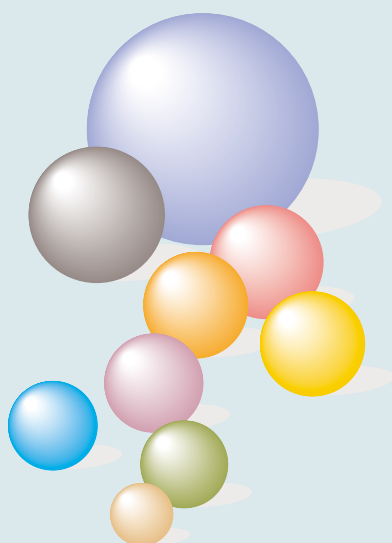
ONDERWIJSVERNIEUWING

Invoering bachelor-masterstructuur

De EUR heeft gekozen voor een voortvarende en instellingsbrede omzetting van bestaande opleidingen naar de nieuwe bachelor-masterstructuur, met uitzondering van de opleiding Geneeskunde die vooralsnog ongedeeld blijft. Alle bacheloropleidingen gingen in september 2002 van start. De masteropleidingen beginnen in september 2003, behalve bij de faculteit der Sociale Wetenschappen (2004). De EUR hanteerde bij de omzetting drie prioriteiten: snelle omvorming van de huidige opleidingen naar de bachelor-masterstructuur; goede afstemming binnen en tussen faculteiten over de aansluiting van de bacheloropleiding op de masters; en de start van nieuwe initiatieven, bijvoorbeeld nieuwe (onderzoeks)masters.

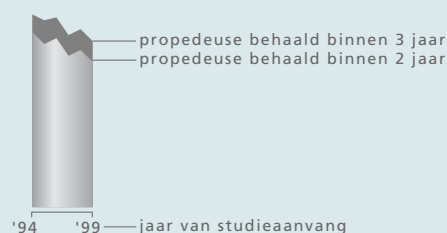
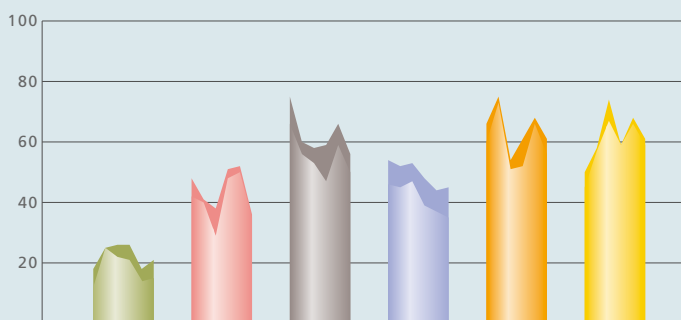
"Terwijl de behandeling van HIV bij volwassenen een megadoorbraak beleefde met de introductie van nieuwe HIV-remmers, bleven kinderen sterven aan AIDS. Om hen dezelfde kansen te geven, heb ik in deze studie gekeken naar de effecten, dosering en bijwerkingen van dit medicijn bij kinderen in Nederland. Ik heb daarvoor samengewerkt met deskundigen uit epidemiologische, farmacologische, immunologische en virologische disciplines. Het onderzoek toont aan dat behandeling ook bij kinderen enorm succesvol kan zijn: zelfs kinderen die al erg ziek waren van AIDS of bij wie het afweersysteem ernstig was aangetast, herstelden volledig. Genezen doen ze niet, het virus blijft in het bloed aanwezig, dus ze moeten levenslang medicijnen slikken.

Wel vergt de behandeling van kinderen speciale aandacht. Zo is cruciaal dat per kind de dosering precies vastgesteld wordt. Het luistert heel nauw: te veel medicijn leidt tot ernstige bijwerkingen, te weinig tot resistentie van het virus en doorbraak van de ziekte. Ook is veel begeleiding nodig om ervoor te zorgen dat de kinderen de vieze drankjes en pillen stipt innemen. Vaak komen ze uit gebroken Afrikaanse gezinnen. De ouders hebben meestal allerlei financiële en sociale problemen en leven bovendien niet met de klok. Zij begrijpen moeilijk waarom hun kind, dat nog niet ziek is, medicijnen moet slikken. Investeren in begeleiding loont: met bijna alle kinderen gaat het goed."

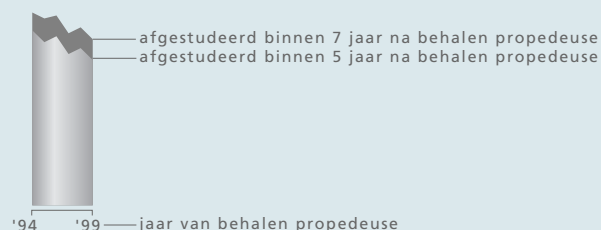
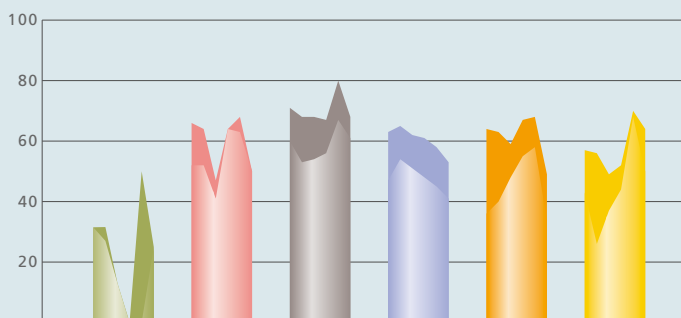

RECHT, MAATSCHAPPIJ EN CULTUUR	TOTAAL		EERSTEJAARS		AFGESTUDEERD totaal
	aantal	% vrouw	aantal	leeftijd	
nederlands recht	3.396	50	710	22	247
bestuurskunde	718	39	145	20	81
sociologie	409	58	138	25	44
maatschappijgeschiedenis	341	55	43	21	29
cultuurwetenschappen	329	78	80	21	28
psychologie	291	73	181	20	n.v.t.
fiscaal recht	266	39	11	30	34
wijsbegeerte	220	32	28	26	18
criminologie	80	69	21	-	n.v.t.

ONTWIKKELING PER FACULTEIT VAN PERCENTAGE STUDENTEN DAT PROPEDEUSE BEHAALT

ONTWIKKELING PER FACULTEIT VAN PERCENTAGE STUDENTEN DAT AFSTUDEERT

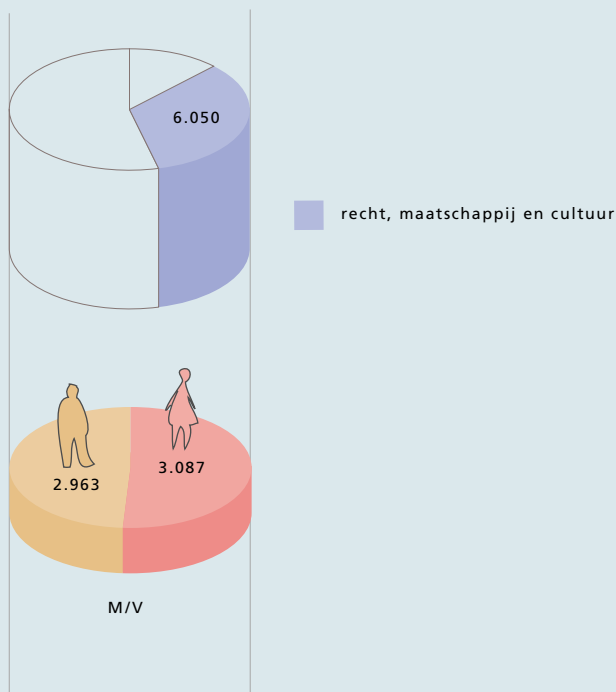

CUM LAUDE GEPROMOVEERD

De onderzoeksprijs 2002 gaat naar Annemarie van Rossum, die in april cum laude promoveerde op een studie naar kinderen met HIV. De jury roemt haar brede en gedegen aanpak en de voorbeeldige combinatie van onderzoek en patiëntenzorg. De studie krijgt inmiddels een Europees vervolg.

TOTAAL
AANTAL STUDENTEN

Het voorjaar van 2002 stond in het teken van de voorbereidingen van de bacheloropleidingen. Daarbij werd veel aandacht besteed aan de voorlichting van de huidige studenten. Iedere student ontving een brochure met algemene informatie over de bachelor-masterstructuur en er werd een website opengesteld met links naar specifieke facultaire informatie. Daarnaast verschenen er nieuwe voorlichtingsbrochures en besteedde Erasmus Magazine regelmatig aandacht aan de nieuwe structuur. Iedere faculteit organiseerde een of meer voorlichtingsbijeenkomsten voor haar eigen studenten. Deze activiteiten werden gefinancierd uit de middelen die de EUR van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ontving voor de invoering van de bachelor-masterstructuur.

De EUR heeft ervoor gekozen het propedeutisch diploma in de bacheloropleiding te laten vervallen. Wel blijft er een propedeutische fase bestaan van oriënteren, selecteren en verwijzen. Veel aandacht ging uit naar de invoering van een major-minorsysteem, met hoofdvakken (majors) in de eigen studierichting en grote bijvakken (minors) in de eigen of een andere opleiding. In het verslagjaar kwamen de nieuwe onderwijs- en examenregelingen gereed, geënt op de bachelor-masterstructuur.

De EUR kon aan de Informatie Beheer Groep (IB-Groep) totaal 17 bacheloropleidingen en 23 masteropleidingen melden. Een overzicht is te vinden op www.eur.nl/onderwijs.

UITBREIDING OPLEIDINGENAANBOD

In 2002 heeft de EUR initiatieven genomen om het opleidingsaanbod gericht te versterken. De onderwijsvernieuwing biedt de mogelijkheid nieuwe bachelor- en masteropleidingen in te richten. De EUR heeft deze uitdaging opgepakt door uitbreiding van het aanbod aan researchmasters. De faculteit der Economische Wetenschappen heeft reeds een researchmaster, de Master of Research in Economic Theory. In 2002 zijn vier nieuwe researchmasters ingericht, waarvan drie op medisch terrein (Master of Science in Clinical Epidemiology; Master of Science in Neuroscience; Master of Science in Molecular Medicine) en een van bedrijfskundige aard (Master of Science in Business Research). De Adviescommissie Onderwijsaanbod (ACO) heeft inmiddels voor de vier opleidingen een positief advies opgesteld. Opname in het CROHO wordt niet voor 1 september 2004 verwacht.

PUZZELEN MET GENEN

Het Erasmus Rucphen Familieonderzoek bestudeert bij 2.500 mensen in de Brabantse gemeente Rucphen welke erfelijke factoren leiden tot veelvoorkomende ziekten. Genetisch epidemioloog prof. Cock van Duijn is een van de leiders van dit grootschalige onderzoek, samen met moleculair geneticus prof. Ben Oostra.

INFORMATIE- EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE

ICT in het onderwijs

In 2002 bouwden zowel de faculteiten als de centrale diensten verder aan de instellingsbrede en geïntegreerde invoering van ICT in het onderwijs (ICT&O). De faculteiten gaven met ondersteuning van het universitaire ICT&O-fonds nader vorm aan de digitale leeromgeving, waarvan Blackboard het centrum is. Aan het eind van 2002 gebruikten docenten en studenten in ongeveer 70 procent van de vakken de digitale leeromgeving voor de uitwisseling van informatie over het vak, zoals mededelingen, vakbeschrijvingen en collegemateriaal. Bij naar schatting 25 procent van de vakken gebruikten zij de digitale leeromgeving ook voor de uitvoering van individuele of groepsopdrachten of het afnemen van online toetsen bij zelfstudie. Medewerkers op centraal niveau binnen de faculteiten ondersteunden gedurende het hele jaar docenten en studenten bij het ontwikkelen en gebruiken van die digitale leeromgeving.

De Universiteitsbibliotheek, het Onderwijskundig Expertisecentrum Rotterdam (OECR) en het Bureau van de Universiteit gaven nader invulling aan het universiteitsbrede project SamenWerken aan ICT (SWICT). Dit project bestaat uit vier aandachtsgebieden: Onderwijsvernieuwing, Digitale Bibliotheek, Werkplekken 2003 en ErasmusWebview 2003. Onderwijsvernieuwing en Digitale Bibliotheek namen gezamenlijk een initiatief om te komen tot een in de digitale leeromgeving geïntegreerde verzameling van interactieve leermaterialen. Werkplekken 2003 startte met het aanbrengen van inplugpunten en draadloze internetverbindingen op centrale plekken op de campus. ErasmusWebview 2003 ontwikkelde een op de nieuwste internetstandaarden gebaseerd systeem voor het bouwen van internetpagina's en realiseerde een eerste set pagina's. Digitale Bibliotheek verzorgde voor verschillende faculteiten interactieve cursussen Informatievaardigheden en bouwde een aantal facultaire digitale informatieportalen.

De ontwikkelingen op het gebied van ICT&O worden begeleid door de ICT&O Stuurgroep en daarnaast overleggen alle betrokken organisatieonderdelen regelmatig in het instellingsbrede ICT&O Platform. Het ICT&O expertisecentrum van de EUR ondersteunt de invoering van de digitale leeromgeving op de faculteiten met activiteiten op gebied van onderwijsontwikkeling en professionalisering. Zo verzorgde het centrum op grote schaal Blackboard en Powerpoint trainingen en ontwikkelde het samen met twee zusterorganisaties in opdracht van SURF een digitale verzameling instrumenten op het gebied van Digitale Didactiek.

"Alzheimer, dementie, suikerziekte, aderverkalking, blindheid op latere leeftijd. Veel mensen zijn bang om deze ziekten te krijgen als ze ouder worden. Logisch, want ze komen redelijk vaak voor, ontstaan door afsterving van weefsels en zijn daarom niet geheel te genezen. Je zou deze ziekten dus het liefst voorkomen. Maar daarvoor moet je eerst weten waardoor ze precies ontstaan. In het familieonderzoek bekijken we welke genen daarbij een rol spelen en hoe afwijkingen in zo'n gen leiden tot vroege ziekteverschijnselen. Het bijzondere van het onderzoek is dat we naar familieleden uit drie generaties kijken in honderd grote families. Daardoor kunnen we de inwerking van een en hetzelfde gen bekijken bij familieleden in verschillende levens-

stadia: op jonge, middelbare en oudere leeftijd. Van sommige ziekten en genen is al veel bekend, van andere niet. Daarom redeneren we twee kanten op: vanuit het gen – welke ziekte(verschijnselen) horen bij een variatie in een gen én vanuit de ziekte – welke genen spelen een rol bij het ontstaan ervan. Voor dit onderzoek is een speciaal gezondheidscentrum ingericht in een oude pastorie. Alle 2.500 deelnemers krijgen daar een grondige check-up. Dat levert een gigantisch aantal gegevens op. Een schat aan informatie en heel veel werk. Alle genvarianties in kaart te brengen en deze te combineren met alle gegevens over de ziekten, is een enorme puzzel. We zijn daar nog wel twintig tot dertig jaar zoet mee."

Informatiemanagement onderwijssystemen

Osiris

In 2002 werd ook het laatste deel van het bestaande onderwijsinformatiesysteem vervangen door het nieuwe studievoortgangssysteem Osiris. In september konden de studenten zich voor het eerst aanmelden voor tentamens via 'Osiris Online', de webinterface van het systeem. De conversie van resultaatgegevens van het oude naar het nieuwe systeem werd in het laatste kwartaal van 2002 vrijwel afgerond. Als laatste gaat de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen in de loop van 2003 over op het nieuwe systeem.

SAMENWERKING MET ANDERE (ONDERWIJS)INSTELLINGEN

In september 2002 sloot de EUR een convenant met de Hogeschool voor Muziek en Dans in Rotterdam. De EUR zal het theoretische deel van de post-hbo-opleiding Danstherapie gaan verzorgen.

In het verslagjaar onderhield de EUR intensief contact met de gemeente Rotterdam. De insteek daarbij is de samenwerking op het raakvlak van de kennisdomeinen van de EUR en de belangrijke interessegebieden van de gemeente Rotterdam te intensiveren. Ook de bestaande (onderzoeks)relaties met de Technische Universiteit Delft werden daar zo mogelijk bij betrokken. De faculteit der Economische Wetenschappen gaf uitvoering aan de intentieverklaring met het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR), met name op het terrein van de regionale economie. Het Centrum voor multi-etnische stadsstudies van de EUR en de gemeente Rotterdam sloten in 2002 een samenwerkingsovereenkomst. Doel daarvan is om de effectiviteit van beleid op het gebied van structurele, sociale en culturele integratie te stimuleren.

"Klachten van het bewegingsapparaat zijn een groot maatschappelijk probleem. Vele miljoenen mensen lijden eraan, maar er is nog veel onderzoek nodig naar oorzaken, diagnostiek en effectieve therapieën. In Rotterdam houden acht afdelingen zich met het bewegingsapparaat bezig: huisarts-geneeskunde, orthopedie, plastische chirurgie, reumatologie, revalidatiegeneeskunde, traumatologie, biomedische natuurkunde en technologie, en het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg. MUSC concentreert al deze verschillende onderzoeken. Wij maken het mogelijk dat al deze onderzoekers – inmiddels hebben we meer dan honderd leden – elkaar ontmoeten, hun kennis delen en samenwerken. De start van MUSC in 2002 bestond uit een

retraite in Rotterdam; een dag waarop afdelingen zichzelf en hun doelstellingen op een ludieke manier aan elkaar presenteerden. Dat was heel inspirerend. Een ander voordeel van MUSC is de schaalvergroting: het onderzoek aan het bewegingsapparaat wordt hierdoor herkenbaarder binnen en buiten het Erasmus MC. Onze aanpak beslaat het hele traject van fundamenteel tot toegepast onderzoek, ofwel van bench to bedside. Neem artrose: op fundamenteel niveau doen we onderzoek om te begrijpen wat artrose doet met de cellen in het kraakbeen en tegelijk kijken we naar therapieën die dat kraakbeen kunnen herstellen. In een project combineren we zo de resultaten van verschillende deelstudies: we maken goed gebruik van elkaars kennis."

AANTAL IN 2002 UITGEREIKTE DIPLOMA'S OF CERTIFICATEN VAN POSTINITIEEL EN CONTRACTONDERWIJS

ECONOMIE EN MANAGEMENT

Accountancy (RA)	81
Controlling (RC)	44
EDP Auditing	45
Forensic Auditing (CFA)	4
Internal Operational Auditing (RO)	16
Management of the European Metropolitan Region	17
Urban Management	21
Master of Brandmanagement	1
Master of Foodmanagement	8
Europese Fiscale Studies	27
Master in Corporate Communication	14
Economische Journalistiek (PDOE)	16
Erasmus Masterclass Ondernemen	11
Master of Financial Planning	34
Masterclass Supply Chain Manager	18
Sales- en Accountmanagement	14
Praktijkcursus Sales Force en Accountmanagement	11
RSM: Master of Business Administration	98
RSM: Master of Business Informatics	43
RSM: Executive MBA	95
RSM: Executive MBA/MBI	15
RSM: Master in Financial Management	15
RSM: Master in Human Resource	21
Subtotaal	679

GENEESKUNDE EN GEZONDHEID

Masterclass voor Directeuren van gezondheidsinstellingen	19
Top ClassHealth Care Management	26
Zorg Informatiemanagement	14
Diverse medische MSc NIHEs opleidingen	57
Diverse medische DSc NIHEs opleidingen	6
Diverse NIHEs certificaatcursussen	136
Subtotaal	258

RECHT, MAATSCHAPPIJ EN CULTUUR

Juridisch post-Academisch Onderwijs	1.623
Leergang Arbeidsrecht	55
Leergang Europees recht, algemene module	9
Leergang Europees recht, volledig	6
Leergang Bestuursrecht	29
Leergang Ondernemingsrecht	35
INSOLAD, Financiële Economie voor curatoren	16
Legal Law Master Business and Trade Law (LLM)	20
Legal Law Master International Law (LLM)	9
Postdoctorale Opleiding Journalistiek	21
Integraal Document management	6
MA English Stream in Philosophy	4
M Phil Erasmus Institute for Philosophy and Economics	3
Subtotaal	1.836

TOTAAL	2.773
---------------	--------------

POSTINITIEEL EN CONTRACTONDERWIJS

Onder het motto 'levenlang leren' werkt de EUR voortdurend aan studieprogramma's, opleidingen en cursussen die tegemoet komen aan de behoefte van specifieke beroepsgroepen, het bedrijfsleven en overheidsorganisaties. Een compleet overzicht staat op de internet-site van de EUR (web.eur.nl/doorstuderen). De EUR streeft daarbij naar uitbreiding van activiteiten zowel nationaal als internationaal. Om het aanbod een duidelijk EUR-signatuur mee te geven, keek een commissie in 2002 naar de verbetering van effectiviteit en efficiency, onder andere door bundeling van activiteiten of onderlinge samenwerking. Drie werkgroepen gingen vervolgens aan de slag om de aanbevelingen van deze commissie nader uit te werken op het gebied van faciliteiten, marketing, public relations en acquisitie en de kwaliteitsborging via het EUR-register. In de loop van 2003 worden de eerste resultaten hiervan verwacht.

In 2002 werden er zo'n tachtig postinitiële- en cursusprogramma's aangeboden, in totaal ontvingen in dit jaar 2.773 cursisten een diploma of certificaat. De programma's worden door diverse organisatieonderdelen aangeboden. Een belangrijke en in het oogspringende aanbieder is de Rotterdam School of Management (RSM). RSM biedt zes internationale programma's die hoog gewaardeerd worden. Zo is RSM door het Amerikaanse blad Business Week als vierde geplaatst op de ranking van Europese business schools en als zevende wereldwijd. Naast RSM verzorgt Erasmus Plus een deel van de programma's. Helaas is 2002 een moeilijk jaar gebleken voor Erasmus Plus omdat de uitgaven de inkomsten sinds enige tijd overtroffen. In 2002 zijn stappen gezet om daarin verandering te brengen, onder meer door

BENCH TO BEDSIDE

Artrose, reuma, rsi: miljoenen mensen in Nederland lijden aan een ziekte van het bewegingsapparaat. Begin 2002 heeft het Erasmus MC het onderzoek gebundeld in het onderzoeksinstituut Musculoskeletal Science Centre, oftewel MUSC. Bart Koes staat aan het hoofd van dit nieuwe multidisciplinaire instituut.

een afslanking van de formatie en een geleidelijke prijsverhoging van onderwijsprogramma's. Onderdeel van Erasmus Plus is HOVO (hoger onderwijs voor ouderen). Dit onderdeel biedt zo'n zeventig onderwijsprogramma's aan en is met circa 3.500 inschrijvingen in 2002 verreweg de grootste aanbieder van HOVO in Nederland.

De EUR heeft in 2002 overleg gevoerd met het International Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) om aansluiting bij de universiteit te realiseren. In 2003 moet blijken of tot overeenstemming gekomen kan worden. Het IHS verzorgt trainingen, levert consultancy diensten en verricht onderzoek op het gebied van huisvesting, stedelijk management en milieubeheer. Het programma richt zich op kandidaten uit landen in Azië, Afrika, Latijns-Amerika en Centraal en Oost Europa.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Het versterken van de internationale gerichtheid in al haar activiteiten is een belangrijke doelstelling van de EUR. De ambities voor de komende jaren werden uitgewerkt in de notitie 'De onbegrensde universiteit: internationaliseringsbeleid 2003-2008'. De Internationalisation Quality Review (IQR) van de European Universities Association (EUA) in 2001 vormde hiervoor de basis. Het streven is gericht op:

- Het bevorderen van excellent en internationaal georiënteerd onderzoek door middel van het benoemen en uitbouwen van onderzoekszwaartepunten met zichtbare internationale uitstraling.
- Het aantoonbaar meegeven van voldoende internationale bagage aan iedere student om te kunnen functioneren in een internationaal georiënteerde samenleving.

- Het starten en uitbouwen van internationaal georiënteerde Engelstalige (post)initiële masteropleidingen en andere internationaal erkende executive masterclasses of -courses, zoveel mogelijk aansluitend bij excellente onderzoeksgroepen.

Inmiddels zijn werkgroepen gestart om de aanbevelingen uit te werken.

Internationale werving

In het verslagjaar werden de inspanningen voor de internationale werving van studenten gecontinueerd. De samenwerking op dit gebied met de Netherlands Education Support Offices (NESO's) in Jakarta, Beijing en Taiwan werd verder uitgebreid. De bij het programma Dutch Education at Top Level Abroad (DELTA) behorende beurzen van de Nederlandse overheid werden ingezet als wervingsinstrument voor studenten uit Indonesië, China en Taiwan. De EUR-deelname aan onderwijsbeurzen in deze landen trok doorgaans veel belangstelling. De onderwijsbeurs in Vietnam daarentegen leverde geen aansprekend resultaat.

European Credit Transfer System

De EUR ging per september 2002 over op de invoering van studiepunten volgens het European Credit Transfer Systeem (ECTS). Harmonisatie van het studiepuntensysteem op Europees niveau maakt het voor studenten eenvoudiger in het buitenland behaalde studiepunten in te brengen in een Nederlandse curriculum. Ook wordt het voor onderwijsinstellingen eenvoudiger om internationaal samen te werken en geïntegreerde curricula op te zetten.

INNOVATIEF ONDERNEMEN IN DE LIFE SCIENCES

In 2002 start het Erasmus MC met de Incubator voor life sciences. Ondernemende onderzoekers die op basis van kennis van het Erasmus MC een bedrijf willen starten, kunnen hier ondersteuning krijgen. Huibert Tjabbes is directeur van de Stichting Incubator Erasmus.

Onderzoek

Het onderzoek aan de EUR is domeinbepaald en programatisch opgezet; het is fundamenteel van aard en kent een grote maatschappelijke gerichtheid. Belangrijke ontwikkelingen op onderzoeksgebied in 2002 waren het genoom onderzoek in de breedste zin en de overname van persoonsgerichte subsidies van de KNAW door NWO. In het kader van de NWO Vernieuwingsimpuls sleepten maar liefst vijftien getalenteerde onderzoekers van de EUR een onderzoekspremie in de wacht. Nieuw was de aanpak van talentscouting en -erkenning in 2002. Jonge wetenschappelijke talenten werden ondersteund in hun aanvragen voor subsidie uit de tweede geldstroom. Er werd speciale aandacht aan laureaten geschonken. Onderzoeksvisitaties van de VSNU bij de disciplines Bestuurskunde en Politicologie, Bedrijfskunde, Economie en Econometrie, en Rechtsgeleerdheid leidden over het algemeen tot goede beoordelingen.

Vooruitgang in de wetenschap wordt vaak geboekt aan de grenzen en op de raakvlakken van verschillende disciplines. Bij de EUR blijft de aandacht onverminderd uitgaan naar interdisciplinair of multidisciplinair onderzoek. Speerpunten op dit terrein zijn: meer armslag geven aan fundamenteel onderzoek; vergroting van de creatieve ruimte voor onderzoek, met name voor nieuwe onderzoekslijnen; en verbetering van de carrièreperspectieven voor jonge en voor vrouwelijke onderzoekers.

Met kennis als kernbegrip concentreert de EUR zich op de drie universitaire hoofdtaken: genereren van kennis (onderzoek), overdracht van kennis (onderwijs) en verspreiding van kennis (maatschappij). Dat streven krijgt concreet vorm door de internationaal sterke positie van het onderzoek verder te versterken, waarmee tevens het belang van de regio wordt gediend. Uiteraard vindt het onderzoek aansluiting bij de drie wetenschapsdomeinen van de EUR.

ONDERZOEKSCHOLEN AAN DE EUR

Het beleid van de EUR is erop gericht onderzoek onder te brengen in erkende onderzoekscholen. Onderzoek en onderzoekersopleiding worden gegroepeerd rond toponderzoekers, voor een groot deel ondergebracht in interfacultaire of interuniversitaire onderzoekscholen. Met de wijze waarop financiële middelen worden verdeeld probeert de EUR de kwaliteit en de output van het onderzoek te bevorderen. De EUR kent een interfacultaire onderzoeksschool. Daarnaast is zij penvoerder van vijf en participeert zij in nog eens dertien interuniversitaire onderzoekscholen.

Het Erasmus Research Institute of Management (ERIM) is een interfacultaire onderzoeksschool van de faculteiten der Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen.

“Stel je bent onderzoeker in het Erasmus MC, je bent iets interessants op het spoor, maar de farmaceutische industrie vindt het nog te vroeg om te investeren. Dan kun je bij ons hulp krijgen om je eigen bedrijf te beginnen. De incubator is een facilitaire paraplu voor mensen die innovatieve producten in de gezondheidszorg willen ontwikkelen. We bieden een breed pakket aan ondersteuning, van idee tot serieuze uitwerking. Zo is er bijvoorbeeld een cursus voor onderzoekers die willen kennismaken met het ondernemerschap in de life sciences. Ook kunnen we adviseren bij het opstellen van een businessplan. Verder zijn er subsidiemogelijkheden en verhuren we kantoor- en laboratoriumruimte aan beginnende bedrijven.

Bedrijven worden door ons niet in de watten gelegd: ze moeten het zelf doen. In 2002 zijn er vijf bedrijven toegelaten tot de incubator. Een daarvan ontwikkelt apparatuur en services voor onderzoek en diagnostiek met behulp van ramanspectroscopie, een techniek die bijvoorbeeld het vochtgehalte kan meten of kankercellen kan lokaliseren met lichttweerkaatsing. Doel van de incubator is te stimuleren dat de kennis die we hier ontwikkelen, wordt gebruikt in de maatschappij. Het is tweerichtingsverkeer, want interactie met deze innovatieve bedrijven levert het Erasmus MC ook weer nieuwe kennis op en een frisse blik.”

De EUR is penvoerder van de volgende interuniversitaire onderzoekscholen:

- Tinbergen Instituut (TI)
faculteit der Economische Wetenschappen
- Netherlands Institute for Health Sciences (NIHES)
faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
- Postgraduate School Molecular Medicine/
Pathofysiologie van Groei en Differentiatie (MM/OPGD)
faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
- Medisch-Genetisch Centrum Zuid-West Nederland (MGC)
faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
- Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid (OMV)
faculteit der Rechtsgeleerdheid

De EUR participeert in de volgende interuniversitaire onderzoekscholen:

- Thomas Stieltjes Institute for Mathematics
faculteit der Economische Wetenschappen
- School voor Informatie en Kennissystemen (SIKS)
faculteit der Economische Wetenschappen
- Onderzoekschool Transport, Infrastructuur and Logistiek (TRAIL)
faculteiten der Economische Wetenschappen,
Bedrijfskunde en Sociale wetenschappen
- Helmholtzschool voor Autonomous Systems Research
faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
- Onderzoekschool Ethiek
faculteit der Wijsbegeerte,
faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
- Center for Resource Studies on Human Development (CERES)
faculteit der Rechtsgeleerdheid
- Onderzoekschool Rechten van de Mens
faculteit der Rechtsgeleerdheid
- Amsterdams School for Sociale Research
faculteit der Sociale Wetenschappen
- Onderzoekschool Experimentele Psychopathologie
faculteit der Sociale Wetenschappen
- Kurt Lewin Instituut
faculteit der Sociale Wetenschappen
- Nederlandse Onderzoekschool voor Bestuurskunde (NOB)
faculteit der Sociale Wetenschappen
- Interuniversitaire Onderzoekschool
N.W. Posthumus Instituut
faculteit der Historische en Kunstwetenschappen
- Huizinga Instituut voor Cultuurgeschiedenis
faculteit der Historische en Kunstwetenschappen

ONDERZOEK IN HET DOMEIN ECONOMIE EN MANAGEMENT

Het economisch, bedrijfseconomisch en bedrijfskundig onderzoek is verankerd in de door de KNAW erkende onderzoekscholen Tinbergen Instituut (TI) en het Erasmus Research Institute of Management (ERIM). In het Tinbergen Instituut zijn het economisch onderzoek en de onderzoekersopleiding van de economische faculteiten van de EUR, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit samengebracht. De missie van het Tinbergen Instituut is het uitvoeren en stimuleren van fundamenteel en toegepast economisch onderzoek. Het instituut organiseert een trainingsprogramma voor excellente promovendi in vier gerelateerde onderzoeksthema's: Instituties en besliskunde; Financiële en internationale markten; Arbeid, regio en omgeving en Econometrie en operations research. Bedrijfseconomie, gedefinieerd als de nauwe verbinding met belangrijke en complexe nieuwe ontwikkelingen in theoretische en toegepaste economie, hoort eveneens bij het onderzoeksveld van het Tinbergen Instituut.

ERIM is ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen de faculteiten der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde. Het wetenschappelijk onderzoek is gericht op het leveren van een bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek dat organisaties in staat stelt hun businessprocessen te beoordelen, en op een profijtelijke en verantwoorde manier te verbeteren en uit te voeren. Daarbij staat de onderneming in haar omgeving centraal, evenals haar intra- en interfirmarelaties, haar businessprocessen in hun interafhankelijke connecties en het management daarvan als een exclusief en onderscheiden wetenschappelijk domein.

"Waarschijnlijk ben ik door mijn moeder besmet met mijn interesse in supermarktaanbiedingen: zij gaat namelijk op veel acties in. Winkeliers en fabrikanten stoppen veel geld in prijskortingen, terwijl het effect niet eenduidig is vastgesteld. Econometrische methoden zijn goed toepasbaar in de marketing. Ik heb me geconcentreerd op zes productcategorieën: koffie, frisdrank, candybars, vruchtensappen, pasta en chips. Mijn eerste vraag betrof welke huishoudens ingaan op aanbiedingen. Vanuit economische theorieën zou je verwachten dat het vooral de lagere inkomensgroepen zijn die op de kleintjes moeten letten. Maar verrassend genoeg koopt juist de hogere sociaal-economische klasse producten die in de winkel in het oog springen.

De verklaring is simpel: zij winkelen zonder boodschappenlijstje en opvallend neergezette producten versnellen de beslissing wat ze zullen eten. Ze kiezen dus voor gemak en niet zozeer vanwege het financiële voordeel. Verder heb ik gekeken hoe mensen reageren op een aanbieding. Het blijkt dat gemiddeld 65 procent van de omzetsijging wordt veroorzaakt doordat mensen een ander merk kopen dan ze normaal doen. De andere 35 procent versnelt zijn aankoop door de aanbieding of schaft meer tegelijk aan. Dat compenseren ze door later minder te kopen. Alleen van vruchtensappen gaan mensen daadwerkelijk meer consumeren als ze afgeprijsd zijn. Bij veel aanbiedingen is het dus maar de vraag of een winkelier of fabrikant er wijzer van wordt."

De Vereniging Trustfonds Erasmus Universiteit Rotterdam draagt bij aan het internationale postdocprogramma. De onderzoeksprogramma's van ERIM zijn: Business processes, Logistics en Information Systems; Managing relationships for performance; Decisionmaking in Marketing Management; Financial decisionmaking and accounting; Strategic renewal and the dynamics of firms, networks and industries.

EXTERNE BEOORDELING

In 2002 zijn in dit domein de beoordelingen verschenen van de onderzoeksvisitaties van de VSNU voor Economie en Bedrijfskunde.

Economie en econometrie

Naar het oordeel van de VSNU-commissie levert de faculteit der Economische Wetenschappen goed onderzoek, waarbij een van de programma's het predikaat excellent krijgt. De promotieproductiviteit is goed en de productiviteit gemiddeld. In landelijke vergelijking neemt de EUR een goede middenpositie in. Terreinen waarop de faculteit uitblinkt zijn: Operations Research, Econometrie, Macro Economics, Marketing, Theoretische and Applied Micro Economics. De commissie pleit voor verdere verbetering van de kwaliteit en versterking van de relatie tussen Economie en Management alsmede een sterkere structurering van het onderzoek in de onderzoekscholen ERIM en Tinbergen Instituut.

Bedrijfskunde

De evaluatiecommissie is lovend over de vooruitgang van het wetenschappelijk onderzoek. Deze blijkt onder meer uit een groter aantal publicaties in tijdschriften van goede kwaliteit, meer aandacht voor het PhD-programma en een toename van de internationale contacten. De beoordeelde onderzoeksprogramma's zijn alle verbonden aan de onderzoekschool ERIM. De meest succesvolle programma's zijn: Strategic Management, Operations Research, Logistics Informatics, Marketing Management en Financieel Management en Accounting. Dit laatste programma kwam als een van de sterkste onderzoeksprogramma's van Nederland uit de bus. De commissie was vooral onder de indruk van de aansluiting van het onderzoek bij de internationale onderzoekswereld, en de bereikte vooruitgang van de internationale positionering en participatie in internationale netwerken.

ONDERZOEK IN HET DOMEIN GENEESKUNDE EN GEZONDHEID

Het Erasmus MC, bestaande uit de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en het Academisch Ziekenhuis Rotterdam (Dijkzigt-Sophia-Daniël den Hoed), heeft als missie een innoverend centrum te zijn voor hoogwaardige kennisontwikkeling, opleiding en zorg op het gebied van ziekte en gezondheid. Het Erasmus MC heeft nationaal en internationaal een zeer sterke positie in het medisch wetenschappelijk onderzoek, zoals blijkt uit de hoge waardering bij externe beoordelingen door nationale en internationale beoordelingscommissies. In het onderzoek wordt de internationaal erkende expertise op de gebieden klinische wetenschappen, gezondheidswetenschappen en

KOOPJES IN DE SUPERMARKT

Econometriste Linda Teunter promoveert op 19 september op een onderzoek naar het effect van supermarktaanbiedingen op het koopgedrag van huishoudens. Haar bevindingen zijn verrassend en zeer informatief voor fabrikanten en winkeliers. Zij hebben haar proefschrift dan ook massaal opgevraagd.

biomedische wetenschappen gecombineerd. Het onderzoek richt zich op het leveren van een bijdrage aan medische kennis, kennis van gezondheidssystemen, verbetering van de gezondheidsomstandigheden en de opleiding van studenten, artsen, medisch specialisten en voor andere paramedische beroepen. De onderzoekscholen en onderzoeksinstituten vormen wat inhoud en organisatie betreft de profilerende onderzoekseenheden van het Erasmus MC.

Hoofdonderzoeksprogramma's

- Genetisch onderzoek van ziekteprocessen;
- Genoom onderzoek;
- Endocrinologie, immunologie en hematologie;
- Oncologie;
- Epidemiologie en infectieziekten;
- Bewegingsapparaat;
- Cardiovasculair onderzoek;
- Gezondheidswetenschappen;
- Neurowetenschappen;
- Lever, gasto-enterologie;
- Ademhaling, anesthesiologie en intensive care.

Het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg (iBMG) vormt een brug tussen Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen enerzijds en Maatschappijwetenschappen anderzijds. Het onderzoeksprogramma omvat kwaliteitsmanagement en informatie- en communicatietechnologieën in de zorg. Onderzoek heeft betrekking op kernconcepten als vraagsturing, integraal (keten)zorgmanagement en performancemanagement. Het iBMG werkt samen met klinische groepen binnen het Erasmus MC, mede in het kader van het consultatiecentrum voor

patiëntgebonden onderzoek. Nagegaan wordt in hoeverre het iBMG ondersteuning kan bieden bij doelmatigheids-, juridische en kennismanagementprojecten, onder meer met betrekking tot de berekening van kosten van specifieke zorgprogramma's en van diagnosebehandel-combinaties. Het iBMG heeft de ambitie uit te groeien tot een 'centre of excellence in health services research'. In samenwerking met de NIHES-partners wordt kwalitatief hoogwaardig onderzoek uitgevoerd, onder meer voor Zorgonderzoek Nederland – Medische Wetenschappen, de Europese Unie, de World Health Organisation, de Wereldbank en de industrie.

Het biomedische cluster van het Erasmus MC speelt een grote rol in de initiatie en ondersteuning van vernieuwingen in het onderzoek. In de afdeling genomics/proteomics vindt analyse van genen en eiwitten plaats, in de afdeling bioinformatica worden databestanden van medische informatie verwerkt en bestudeerd. Het Erasmus MC heeft hiervoor een faciliteit opgericht, waarmee in een oogopslag de eigenschappen van genen in een cel kunnen worden bekeken. In het analyseren van genomen – de verzameling genen van een organisme – vinden ontwikkelingen plaats die gedurende de komende decennia de wetenschap, de samenleving en de industrie zullen raken. Met de uiteindelijke resultaten van het onderzoek kunnen in de toekomst sneller en accurater diagnoses worden gesteld bij patiënten.

De nieuwe afdeling voor Forensische Moleculaire Biologie is een samenwerking met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Dankzij moleculair-biologisch onderzoek in de komende jaren zijn vergaande vorderingen te verwachten

DERDE VAN EUROPA

ERIM, dat is een ander woord voor onderzoek op het gebied van management. Berend Wierenga is wetenschappelijk directeur van dit onderzoeksinstituut van de faculteiten Bedrijfskunde en Economische Wetenschappen. Over de ratings van de Financial Times, het bedrijfsleven als academisch onderzoeksterrein en een optimale bioscoopprogrammering.

op het gebied van moleculair-biologische toepassingen in de forensische wetenschappen. Hierbij valt met name te denken aan het afleiden van uiterlijke kenmerken uit sporen van daders, het opdoen van meer informatie uit genetisch materiaal van het slachtoffer, alsmede het opdoen van informatie inzake herkomst en samenstelling van non-humaan genetisch materiaal.

Naast het bestaande project Erasmus Rotterdam Gezondheid voor Ouderen (ERGO), waarin genetisch epidemiologische studies worden verricht, is eind 2001 een nieuw langlopend onderzoek van start gegaan. Een cohort van 10.000 kinderen vormt 'Generation R'. Deze nieuwe generatie Rotterdamse kinderen zal gedurende een periode van twintig jaar – van embryo tot volwassene – worden gevolgd. Het doel is de factoren in kaart te brengen die de gezonde ontwikkelingen van een kind bevorderen of juist verstoren, om zo een antwoord te vinden op de vraag waarom sommige kinderen probleemloos opgroeien en andere niet.

ONDERZOEK IN HET DOMEIN RECHT, MAATSCHAPPIJ EN CULTUUR

Het onderzoek in dit domein richt zich op de complexiteit van de globale maatschappij en de verbondenheid tussen economische en sociale problemen enerzijds en rechtsgeleerdheid, geschiedenis en cultuur anderzijds, en biedt kritische reflectie op onderzoek en academische vorming vanuit vakgebieden als filosofie en ethiek. Dit domein heeft zowel raakvlakken met economie en management als met de medische en gezondheidswetenschappen.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Gedreven door de toenemende omvang van het wetenschapsgebied rechten is het bestaande onderzoekspotentieel van de relevante wetenschappelijke invalshoeken (juridisch, sociaal-wetenschappelijk en geesteswetenschappelijk) opnieuw geijkt. De nieuwe opzet vormt de kern van de zelfstudie die door de visitatiecommissie van de VSNU is beoordeeld. Het aantal onderzoeksprogramma's is teruggebracht tot zeven, die voor het grootste gedeelte zijn geclusterd in de Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid (OMV) en in het omvangrijke onderzoeksprogramma Normstelling Privaatrechtelijke Verhoudingen (NPV). In 2002 is het onderzoek over recht en conflict ondergebracht in de OMV. De onderzoeken over buitenrechtelijke beslissingen en arbitrage zijn ondergebracht in het Centrum voor arbitrage en alternatieve geschillenbeslechting. De door de faculteit opgerichte OMV, waarvan de EUR penvoerder is, verricht onderzoek op het gebied van maatschappelijke veiligheid in het algemeen. De drie centrale onderzoeksthema's zijn: criminaliteit, gericht op afwijkend gedrag, overlast, belaging en subjectieve overlast; openbare orde en rechtshandhaving (rechtswetenschappelijk en empirisch); en grootschalige ongevallen, zorgplicht, redelijke technologie, technologie en aansprakelijkheid en risicoaanvaarding.

De faculteit participeert tevens in de interuniversitaire Onderzoekschool Rechten van de Mens. In de taak van het Sanders Instituut vindt een verschuiving plaats in de richting van een facilitair instituut voor de gehele onderzoeksorganisatie, inclusief de onderzoekscholen.

"Het bedrijfsleven is zeer geïnteresseerd in wat wij doen. ERIM is een academische onderzoeksschool, we publiceren ons onderzoek in wetenschappelijke tijdschriften, maar vaak zijn bedrijven ons onderzoeksterrein. We hebben vijf onderzoeksgebieden waarin in totaal 110 onderzoekers werken, allemaal specialisten in hun eigen deelgebied. Zo doen we onderzoek naar reverse logistics: de terugvoer van producten die uitgewerkt of niet meer nodig zijn. Naast logistieke vraagstellingen heeft dit onderzoek bijvoorbeeld ook een milieuc component. Een ander voorbeeld is het onderzoek op het gebied van direct marketing: hoe selecteer je de klanten aan wie je een specifieke aanbieding wilt doen? Zelf houd ik me bezig met movies.

Hoe kan een bioscoop bepalen wat in een gegeven week een goed programma van films is? Die vraag heeft allerlei interessante wetenschappelijke aspecten op het gebied van scheduling, vraagschatting en marketing. Dit project doen we samen met een grote internationale bioscooporganisatie. De andere drie onderzoeksgebieden van ERIM zijn organisatiekunde, finance and accounting en strategie en ondernemerschap. De gemeenschappelijke factor is: onderzoek naar processen binnen en tussen ondernemingen. En we doen het goed: bij de jaarlijkse rating van de Financial Times scoorden we de laatste twee jaar als derde in Europa."

Faculteit der Sociale Wetenschappen

De faculteit kent vier onderzoeksvelden: Sociologie, Milieukunde, Politicologie en Bestuurskunde. De laatste twee disciplines zijn in het verslagjaar beoordeeld door een VSNU-visitatiecommissie. Na de start van de nieuwe opleiding Psychologie in 2001, is in het verslagjaar een begin gemaakt met de integratie van de psychologie in het onderzoeksbeleid van de faculteit. Psychologie kwam meteen goed uit de startblokken met het verkrijgen van een EUR-Fellowship in 2002.

Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen

Het onderzoeksprogramma Bedrijfsgechiedenis houdt zich bezig met de bestudering van de onderneming als productiebedrijf met het integraal functioneren van organisaties in historisch perspectief; het ondernemersklimaat en de ondernemer. Het onderzoeksprogramma Kunst- en Cultuurwetenschappen bestudeert de maatschappelijke context van de productie, distributie en receptie van kunst en cultuur; de structurele kenmerken en de culturele dimensie van kunst en cultuur. In 2002 zijn de activiteiten binnen de wetenschapsgebieden maatschappijgeschiedenis en kunst- en cultuurwetenschappen herijkt en geclusterd in een aantal kernprogramma's rond geschiedenis en algemene cultuurwetenschappen. Hierdoor is een select aantal flexibele en sterke onderzoeksprogramma's ontstaan met een internationale oriëntatie.

Faculteit der Wijsbegeerte

De facultaire onderzoeksprogramma's zijn Identiteit, differentiatie en dialoog; Geschiedenis van de wijsbegeerte in Nederland; Instituten: filosofie van de economie; Actor-relatief en actor-neutraal waarderen; Ontologische, logische en normatieve grondslagen en implicaties van de informatie- en communicatietechnologie. De faculteit is succesvol in het werven van tweedegeldstroomsubsidies. Zo kreeg dr.mr. I.E.J. Douven, als enige wijsgeer in Nederland, in 2002 een VIDI-subsidie.

EXTERNE BEOORDELING

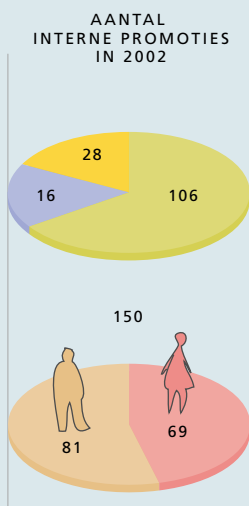
In 2002 zijn in dit domein de beoordelingen verschenen van de onderzoeksvisitaties van de VSNU voor Rechtswetenschappen, Bestuurskunde en Politicologie.

Rechtswetenschappen

De VSNU-commissie is zeer te spreken over de zinvolle schaalvergroting van de juridische onderzoeksprogramma's. De aanvankelijk 22 programma's werden in 2002 voortgezet in zeven programma's in de Onderzoeksschool Maatschappelijke Veiligheid (OMV) of in het nieuwe programma Normstelling Privaatrechtelijke Verhoudingen (NPV). Expertise en verworven kennis van de 'oude' programma's zullen in de nieuwe programmering worden ingebracht of anderszins behouden. De commissie vindt de kwaliteit van het onderzoek bevredigend. De kwaliteitszorg wordt ondersteund door een disciplinair breed samengestelde Raad van Advies, die primair de onderzoeksdecaan van advies dient.

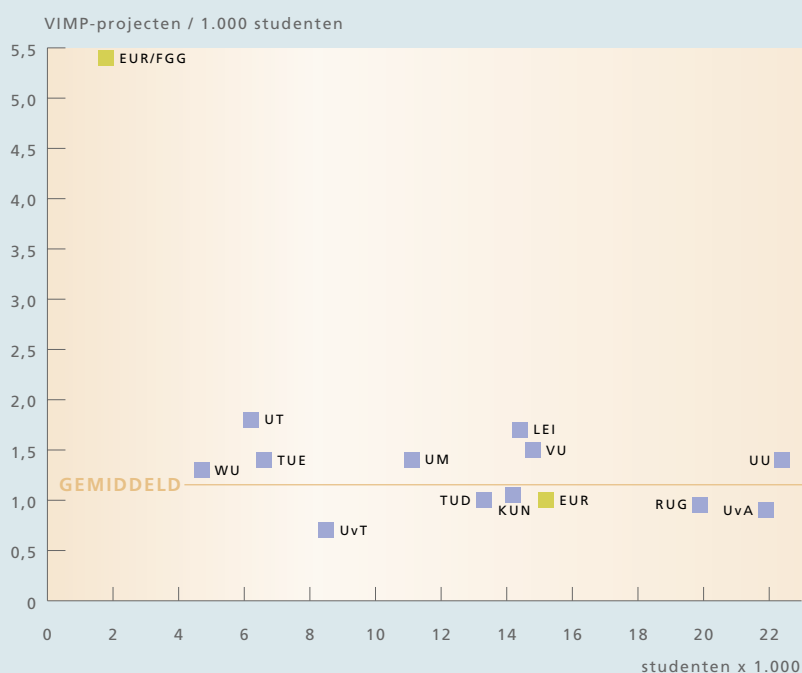
"Wij zijn de etalage van de Juridische faculteit. Ons doel is de kennis die daar aanwezig is ten dienste te stellen aan de maatschappij. De universiteit is er voor de samenleving immers. Een bedrijfseconomisch verantwoorde manier om kennis aan te bieden is door onderwijs te geven aan een partij die daar belang bij heeft. Zo hebben we in samenwerking met de Stichting Rechtsbijstand Interpolis een driejarige postacademische certificaatopleiding ontwikkeld, met keuze uit drie richtingen: Contractueel Recht, Arbeidsrecht en Bestuursrecht. Het zijn volwaardige juridische opleidingen, met een accent op de specifieke vragen die rechtsbijstandjuristen hebben. Zij krijgen met uiteenlopende zaken te maken; over het algemeen kwesties die geen zware gerechtelijke procedure met een advocaat rechtvaardigen.

Bijvoorbeeld een geschil over een verkeerd geïnstalleerde keuken. Cursisten zijn veelal medewerkers van verzekeraars, maar de opleiding staat ook open voor andere meesters in de rechten, zoals advocaten. Ik ben er trots op dat er in Nederland nu een aparte opleiding bestaat voor rechtsbijstandjuristen. Dat is overigens mede te danken aan het aanstekelijke enthousiasme van hoogleraar Burgerlijk Procesrecht Van Mierlo, de grondlegger van het inhoudelijke gedeelte. Al onze cursussen, leergangen en certificaatopleidingen zijn hoogwaardige, op de praktijk toegesneden opleidingen. Docenten komen zowel van de juridische faculteit van de EUR als uit het bedrijfsleven. Die wisselwerking biedt een belangrijke meerwaarde."

RICHTING	aantal hoogleraren (fte's)	aantal promoties	waarvan % aio
economie en management	52,5	28	64
geneeskunde en gezondheid	63	106	26
recht, maatschappij en cultuur	49	16	19

TOEGEKENDE VIMP-PROJECTEN / 1.000 STUDENTEN PER UNIVERSITEIT

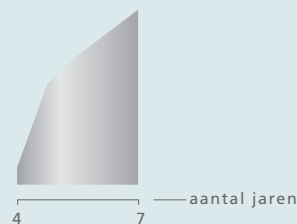
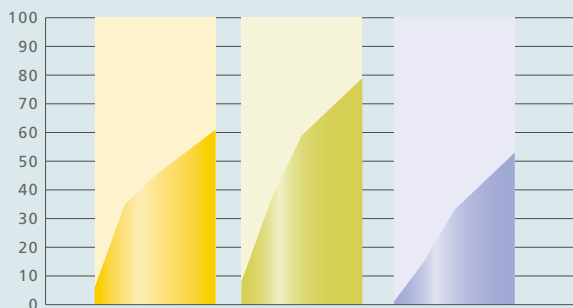

DRAAIDEUR TUSSEN UNIVERSITEIT EN MARKT

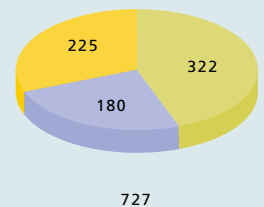
Op 4 april 2002 vindt de plechtige uitreiking plaats van de eerste Erasmus Certificaten Rechtsbijstand. Frank de Charro is manager van het Opleidingscentrum voor Recht en Praktijk, dat een van de grootste aanbieders is van commercieel juridisch onderwijs in Nederland.

PERCENTAGE AIO'S DAT NA 4-7 JAAR PROMOVEERT (1996-2002)

INSTROOM AIO'S 1986-1995

PROMOTIES

Bestuurskunde en Politicologie

In het algemeen vindt de VSNU-commissie de ontwikkeling van gezamenlijke research platforms in onderzoekscholen van groot belang. Zij bepleit een sterkere gerichtheid op internationalisering, op Europese netwerken en op internationaal en Europees vergelijkend onderzoek. De beide bestuurskundeprogramma's kregen een goede tot uitstekende beoordeling van de commissie. Een positieve waardering ging uit naar de inbedding van het onderzoek in de Nederlandse Onderzoekschool Bestuurskunde (NOB). Het politicologieprogramma van de EUR behaalde een iets lagere score dan bestuurskunde. De onderwerpen Europese politiek en Politics and business worden gezien als zeer relevant. De vele Nederlandse vakpublicaties bieden potentie voor tweede- en derdegeldstroomonderzoek. De gerichtheid op Europa is uitstekend.

Traditiegetrouw levert de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen jaarlijks het grootste aantal promovendi. Het aantal promoties is in 2002 met 4,9 procent gestegen ten opzichte van een jaar eerder. De vier faculteiten in het domein Recht, Maatschappij en Cultuur laten over de afgelopen vier jaar een teruggang zien in het aantal promoties. Waren er in 1999 nog 29 promoties, in 2002 vonden zestien promotieplechtigheden plaats, een daling van 45 procent. De EUR is voornemens aan de faculteiten te vragen een inspanning te leveren om per fulltime hoogleraar een promotie in de twee jaar af te leveren, met inachtneming van specifieke verschillen per discipline.

CEO ACHTER DE TRALIES?

Bouwfraude, beursfraude, boekhoudfraude, handel met voorkennis: wie de strafbare feiten wil aantonen in deze ingenieuze constructies moet van goeden huize komen. Maar ook bona fide overnames vragen gedegen kennis van bedrijfseconomische én juridische regels. Han Donker is econoom en coördinator van de nieuwe afstudeerrichting – vanaf 2003 master – Financieel Recht.

De gegevens laten zien dat ongeveer een derde van de aio's de promotie na zeven jaar nog niet heeft afgerond. Voor vrouwelijke aio's ligt dit aandeel iets hoger. Binnen vijf jaar promoveren lukt slechts weinigen en in vier jaar een promotieonderzoek afronden is uitzonderlijk. Na zeven jaar is tweederde van de aio's erin geslaagd een proefschrift te verdedigen. Behalve de kwaliteit van promovendi en promotiebegeleiders speelt de onderzoeksomgeving een rol: waar aio's in onderzoekscholen zijn opgenomen, liggen hun slagingskansen hoger (zie Bijlagen, pagina 91).

ONDERZOEKSSTIMULERING

Om kwaliteit en profilering van onderzoek te bevorderen, streeft de EUR naar een verdeling van onderzoeksbudgetten mede op grond van prestatie-indicatoren. De EUR heeft in de afgelopen jaren het nodige gedaan aan stimulering van onderzoek. Omdat de historisch gegroeide toedeling van de onderzoeksruimte aan faculteiten gelijk was gebleven, werkten verschuivingen in het onderwijsaandeel niet door in de toegewezen onderzoeksruimte. Dit leidde ertoe dat bij faculteiten met een stijgende studenteninstroom relatief steeds minder tijd beschikbaar was voor onderzoek. Daarom is medio 2002 een voorstel gepresenteerd voor de herijking van de bestaande historische verdeling van onderzoeksmiddelen en de toewijzing van onderzoeksbudgetten op basis van bewezen kwaliteit. Dit nieuwe model wordt in het begrotingsjaar 2004 ingevoerd.

EUR-fellows 2002

In de regeling EUR-fellow, bestemd voor jonge, hoog gekwalificeerde onderzoekers zijn per jaar vier Erasmusfellowships beschikbaar. Ook in 2002 werden de kandidaten beoordeeld op het vermogen in de toekomst een leidende wetenschappelijke rol te spelen in hun vakgebied, waarmee zij kunnen bijdragen aan het toponderzoek van de EUR, en op de kwaliteit van de onderzoeksgroep en het onderzoeksvorstel.

De laureaten 2002 zijn:

- Dr. O. Njajou Tchikamgoua met het voorstel: Unraveling the genetic determinants of iron metabolism and iron related disorders. Het onderzoek van deze in Kameroen geboren epidemioloog betreft de zoektocht naar de verbreding van de genetische basis van hemachromatose. Het onderzoek wordt uitgevoerd in het Netherlands Institute for Health Sciences (NIHES).
- Dr. H.P. Slijper met het voorstel: Risicofactoren van repetitive strain injury in het bewegingsgedrag van de arm: mogelijkheden voor primaire preventie. Deze bewegingswetenschapper heeft een originele benadering van het probleem en zijn voorstel is helder en maatschappelijk relevant. Het onderzoek wordt uitgevoerd binnen het nieuwe onderzoeksinstituut voor het bewegingsapparaat: Musculoskeletal Science Centre.
- Mw. dr. M.J. Gorgievski met het voorstel: Entrepreneurs' succes, a matter of balancing the self and the business. Het onderzoeksvorstel van deze psychologe is breed opgezet, met mogelijke inbedding in twee andere faculteiten.

"Er is grote vraag naar juristen die geschoold zijn in ingewikkelde financiële constructies. Denk maar aan fusies en overnames of bij jaarrekeningen. Je hebt een boekenkast nodig van tien meter breed om alle juridische regels over de Amerikaanse jaarrekeningen in op te slaan. En die regels zijn er niet voor de vorm: een CEO die een frauduleuze jaarrekening ondertekent, belandt achter de tralies. Die trend naar juridisering komt ook Nederland binnensijpelen. Of neem alle grote fraudezaken van de afgelopen tijd: de beursfraude, de bouwfraude, de boekhoudfraude bij Enron en Ahold. Kennis van zaken is essentieel voor een officier van justitie om dit soort fraude succesvol aan te pakken; hij moet aanwijzingen kunnen geven waar

de accountant moet kijken en moet het rapport vervolgens op de juiste manier kunnen interpreteren. Dat betekent kennis van jaarrekeningenrecht, van financieringsconstructies, van auditing. De huidige maatschappij heeft mensen nodig die zowel een juridische als een financiële achtergrond hebben. Om die reden hebben wij de afstudeerrichting Financieel Recht opgezet. Juristen kunnen hier alles leren over beursintroductions, prospectussen en overnames. Economen en bedrijfskundigen scherpen hier juist hun juridische kennis aan. De behoefte is trouwens zo groot dat we ook een postacademische opleiding ontwikkelen."

- Dr. V.R. Karamychev met het voorstel: Asymmetric Information in insurance markets: theoretical and computational models. Het onderzoeksvoorstel van deze computerwetenschapper van Russische origine ligt op het raakvlak van micro-economie en informatica.

Vereniging Trustfonds Erasmus Universiteit Rotterdam

Het doel van de Vereniging Trustfonds Erasmus Universiteit Rotterdam, kortweg Trustfonds, is de bevordering, in de ruimste zin van het woord, van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, voor zover daarin niet van rijkswege of anderszins wordt voorzien. Om dit doel te bereiken kan het Trustfonds onder meer financiële steun verlenen voor het aantrekken van gastdocenten, studiereizen (collectieve), het bevorderen van contacten tussen universiteit en maatschappij, het uitloven van onderwijs- en onderzoeksprijs en het instellen van bijzondere leerstoelen.

In 2002 zijn voor de veertiende maal de onderwijs- en onderzoeksprijs uitgereikt. Daarnaast heeft het Trustfonds steun verleend voor het instellen dan wel handhaven van de volgende leerstoelen.

Bij de faculteit der Economische Wetenschappen de bijzondere leerstoel Fiscale Economie. Met ingang van 1 december 2002 ingevuld door prof.dr. E.J.M. Heithuis. Alsmede de wisselleerstoel Organizational Research, in 2002 ingevuld door prof.dr. R. Peccei (visiting professor). Bij de faculteit der Bedrijfskunde de bijzondere leerstoel Bedrijfskunde, i.h.b. Management Accounting and Control. Met ingang van 1 augustus 2002 ingevuld door prof.dr. A.N.A.M. Boons. Tevens de bijzondere leerstoel Marketing and Competition per 1 december 2002 ingevuld door prof.dr. E. Waarts.

NWO

NWO heeft de thema's uit de Strategienota 2002-2005 uitgewerkt tot een plan van aanpak voor subsidieprogramma's, waarbij stimulering van vernieuwende wetenschappelijke thema's leidend is. Voor de EUR zijn relevante NWO-thema's: ICT, duurzaamheid, biowetenschappen, ethiek, bestuurskunde, cultureel erfgoed, filosofie en psychologie.

Daarnaast heeft NWO persoongerichte subsidievormen, de zogenoemde Vernieuwingsimpuls.

NWO-thema's

In 2002 zijn door NWO diverse onderzoeksvoorstellen gehonoreerd. Een selectie van deze voorstellen:

- ZorgOnderzoek Nederland en NWO-Medische Wetenschappen (ZONMW):
  - Dr. J.N.J. Philipsen (FGG) ontving een subsidie van een miljoen euro voor het project 'molecular control of erythropoiesis'. Het betreft onderzoek naar globine-genen, de genen die betrokken zijn bij de vorming van rode bloedcellen.
  - Prof.dr. F.G. Grosveld (FGG) en prof.dr. J.H.J. Hoeymakers (FGG) ontvingen, samen met dr. J. Kleijn (FGG) vijf miljoen euro voor cancer genomics, een samenwerkingsverband met de Universiteit Utrecht en het Kankerinstituut. Het project onderzoekt de genetische kanten van kanker.
  - Maatschappij- en gedragswetenschappen (MaGW):
    - Het voorstel over geometrie van de visuele ruimte en planning van armbewegingen naar visuele doelen van dr. A.C.D. Donkers (FEW) en dr. J.B.J. Smeets (FGG) is gehonoreerd.

“Na het overlijden van Fortuyn heb ik college gegeven over recalcitrante Rotterdamse politici in de geschiedenis. De historie is een prima uitgangspunt om over actuele kwesties te discussiëren. Neem bijvoorbeeld de huidige discussie over integratie van vreemdelingen en de roep om een normen en waarden debat. Dat is bepaald geen unieke situatie. Zo werd er eind negentiende eeuw met scheve ogen gekeken naar de stroom migranten die van het platteland naar Rotterdam trok. De stadsbewoners vreesden voor de veiligheid op straat, want de nieuwkomers konden wel dieven zijn, of stalkers. In reactie hierop ontstond een beschavingsoffensief. Dergelijke parallelen tussen heden en verleden zijn fascinerend en helpen bij de interpretatie

van wat er nu gebeurt. Vaak werpen ze een nieuw licht op grootstedelijke vraagstukken. Mijn vertrekpunt is altijd Rotterdam en van daaruit maak ik uitstapjes over de hele wereld. Zo geef ik een college over overeenkomsten en verschillen tussen havensteden, waarin demografische, sociaal-economische en ruimtelijke kenmerken aan bod komen. Ik zie de stad als ideaal laboratorium voor sociologisch, economisch en cultuurhistorisch onderzoek. Met een multidisciplinaire aanpak kom je tot verrassende nieuwe inzichten. Naar mijn idee liggen er dus volop mogelijkheden voor een masteropleiding Stadsstudies.”

- Het project 'ICT-starters en hun netwerken' van prof.dr. A.R. Thurik (FEW).
  - Het stimuleringsprogramma Sociale Cohesie van MaGW, met de twee deelprogramma's De Nederlandse Multiculturele en Pluriforme Samenleving en Maatschappelijke Participatie, Binding en Betrokkenheid, heeft in 2002 projecten gehonoreerd van:
- Dr. M.A. Bruijnzeel, (iBMG, FGG). Over het gebruik en kwaliteit van verloskundige zorg aan vrouwen in diverse etnische groeperingen.
- Mw.dr. M.M.E. Foets, (iBMG, FGG). Toegankelijkheid van de zorg voor allochtone ouderen.
- Prof.dr. J.P. Mackenbach, (FGG). Emotionele en gedragsproblemen van Turkse migranten in adolescentie en jong volwassenheid: een studie naar de determinanten van deze problemen en de gevolgen voor de gezondheid en maatschappelijke positie.
- Prof.dr. J. Veenman, (FEW). Nieuwe ongelijkheden op de transitionele arbeidsmarkt.

Vernieuwingsimpuls 2002

De Vernieuwingsimpuls van NWO behelst drie verschillende persoonsgerichte subsidievormen bij verschillende fasen in de wetenschappelijke carrière van onderzoekers, van pas gepromoveerd (VENI) tot ervaren (VIDI) en professorabel (VICI). De doelgroep voor de Vernieuwingsimpuls bestaat uit talentvolle, creatieve en excellente onderzoekers (v/m).

Omdat de EUR grote waarde hecht aan participatie van de wetenschappelijke staf in de tweedegeldstroom is de faculteiten verzocht hun medewerkers te stimuleren een aanvraag in te dienen en met name vrouwen daartoe uitdrukkelijk uit te nodigen. Deze aanpak was succesvol: in 2002 vielen vijftien EUR-onderzoekers in de prijzen. Er werden zes VENI-, zes VIDI- en drie VICI-subsidies toegekend.

De laureaten zijn:

- VENI-onderzoekers
  - dr. R.J. van Beers (FGG)
  - dr. J.T. Weber (FGG)
  - dr. M.T.G. de Jeu (FGG)
  - dr. F. Sleutels (FGG)
  - dr. E.C.H. Friesema (FGG)
  - dr. P.A. de Hek (FEW)
- VIDI-onderzoekers
  - dr. H. Bleichrodt (iBMG, FGG)
  - dr. J.B.J. Smeets (FGG)
  - dr. E. Brenner (FGG)
  - mw.dr. M.F.T.R. de Bruijn (FGG)
  - dr. L.H.J. Looijenga (FGG)
  - dr. I.E.J. Douven (FW)
- VICI-onderzoekers
  - mw.prof.dr. E. Dzierzak (FGG)
  - dr. G.T.J. van der Horst (FGG)
  - mw.dr. M.S.S.E. Janssen (FHKW)

DE STAD ALS LABORATORIUM

Paul van de Laar is Hoofd collecties en wetenschappelijke staf van het Historisch Museum Rotterdam en bijzonder hoogleraar aan de faculteit Historische en Kunstwetenschappen van de EUR. De geschiedenis van Rotterdam – zijn vakgebied – leent zich uitstekend voor een multidisciplinaire benadering. De belangstelling van studenten is groot.

OMVANGRIJKE ONDERZOEKSPROJECTEN

Vanuit de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de Europese Unie (EU) en de Interdepartementale Commissie voor het Economisch Structuurbeleid / Kennisinstructuur (ICES-KIS) zijn in 2002 oproepen verschenen om voorstellen in te dienen, al of niet voorafgegaan door vooraanmeldingen of Expressions of Interest. Om deel te kunnen nemen aan dit soort projecten wordt van geïnteresseerde onderzoekers en onderzoeksgroepen verwacht dat zij deelnemen in netwerken, consortia of andere samenwerkingsverbanden, of zich daarbij aansluiten.

ICES-KIS

De Interdepartementale Commissie voor het Economisch Structuurbeleid (ICES) is opgericht om netwerken van vraag- en aanbodpartijen in de economische kennisinfrastructuur (KIS) te realiseren. De voor de EUR relevante kennisthema's zijn: systeeminnovatie, ICT, kennismaatschappij, ruimtegebruik, kennisoverdracht en MKB, duurzaamheid, en biotechnologie. ICES/KIS-3 loopt van 2003 t/m 2006. Expressions of Interest in het kader van dit programma zijn beoordeeld door de nationale planbureaus. Vervolgens zijn voorstellen ingediend door consortia, waarin ook onderzoeksgroepen van de EUR deelnemen.

Het Centraal Plan Bureau (CPB) beoordeelde de volgende initiatieven waar de EUR Expressions of Interest indiende als 'goed' tot 'sterk': Bio-semantiek, een computer-gesistemeerde interpretatie van biomedische informatie; Genomics, proteomics en bioinformatics in forensische research en in forensische toepassingen. Expressions of Interest waarin de EUR participeerde en die een positieve tot sterke waardering van het CPB kregen betreffen onder meer: Systeeminnovatie in telemedicine; Ruimte voor water / waarden van water; Vaccin initiatief op een 'silver platter'.

European Research Area (ERA) EU-Kaderprogramma 6

Het zesde kaderprogramma (KP6) van de Europese Unie heeft tot doel de Europese Onderzoeksruimte te versterken en te structureren. KP6 omvat een totaalbedrag van 17,5 miljard euro en heeft een looptijd van 2002-2006. Relevante thema's voor EUR zijn: genoomonderzoek en biotechnologie, informatiemaatschappij technologieën, duurzame ontwikkeling en global change, burgers en bestuur in Europa's kennismaatschappij. Het gaat vooral om de aandacht voor fundamenteel onderzoek in een Europese context. Er is gekozen voor meer en beter geïntegreerde projecten en consortiavorming van bedrijven, universiteiten en onderzoekscentra. De KP-6 instrumenten zijn 'Integrated projects' en 'Centres of Excellence'. De Europese Commissie ondersteunt onderzoeksprojecten voor maximaal vijftig procent.

In 2002 zijn duizenden nieuwe ideeën voor Europees onderzoek bij de Europese Commissie ingediend, waaronder preproposals vanuit alle drie domeinen van de EUR. In december 2002 zijn alle KP6-werkprogramma's goedgekeurd en de KP6-oproepen gepubliceerd.

DE NUANCES VAN HET INTEGRATIEDEBAT

Twée dagen na de zege van Pim Fortuyn bij de Rotterdamse gemeenteraadsverkiezingen aanvaardt Han Entzinger zijn ambt als hoogleraar Migratie- en integratiestudies bij de faculteit der Sociale Wetenschappen. In zijn oratie nuanceert hij de sombere berichten als zou de integratie van allochtonen in Nederland mislukt zijn.

Personeel, organisatieontwikkeling en huisvesting

De EUR streeft ernaar dat iedereen die er werkt of studeert kernwaarden hoog houdt en ook anderen op deze waarden aanspreekt. Om dit kracht bij te zetten werd in 2002 een integriteitscode opgesteld. Een belangrijke doelstelling van het personeelsbeleid in 2002 was de versterking van het professioneel management. Met het oog op verbetering van de mogelijkheden arbeid en zorg te combineren, kwam er een nieuwe regeling voor kinderopvang. Daarnaast zijn verschillende initiatieven genomen om het aandeel van vrouwen in hogere wetenschappelijke functies te vergroten. Medewerkers konden in 2002 voor het eerst gebruikmaken van het Keuzemodel Arbeidsvoorwaarden. Het proces rond ziekteverzuimbegeleiding en re-integratie onderging ingrijpende wijzigingen. Een grote inspanning is verder verricht voor de overgang van medewerkers van de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen naar het Erasmus MC. Om de groei van de EUR op te vangen is in 2002 gestart met een omvangrijke nieuwbouwoperatie.

Integriteitscode

Bij de opening van het academisch jaar 2002 vond de introductie plaats van de Integriteitscode EUR. Deze beschrijft de kernverantwoordelijkheden en kernwaarden van de universiteit. Bij de ambities en het profiel van de EUR horen heldere doelen, verantwoordelijkheden en kernwaarden die richting geven aan het gedrag van medewerkers en studenten. Doel van de code is om het bewustzijn over inte-

griteitsaspecten te vergroten, om te bevorderen dat er discussie ontstaat over afwegingen die studenten en medewerkers dagelijks moeten maken en om duidelijkheid te scheppen over de grenzen en de verwachtingen van de organisatie. De integriteitscode is totstandgekomen met de uitdrukkelijke betrokkenheid van medewerkers en studenten. Met behulp van hun inbreng in de discussie over de verantwoordelijkheden en waarden die gelden binnen de EUR kon een directe relatie worden gelegd tussen de code en de heersende inzichten, regels en morele vraagstukken uit de praktijk van alledag. De code geeft geen gedetailleerde richtlijnen, maar biedt een praktisch kader voor discussie.

De tekst van de integriteitscode is te vinden op internet (www.eur.nl/integriteitscode). In het kort zijn de uitgangspunten de volgende. De EUR voelt een belangrijke verantwoordelijkheid naar studenten, medewerkers, de wetenschappelijke gemeenschap en naar de maatschappij. Om de kernverantwoordelijkheden te realiseren kenmerkt het gedrag van staf en studenten zich door de volgende waarden.

- Professionaliteit: hoogstaande kwaliteit in zowel onderwijs, onderzoek als de ondersteuning daarvan.
- Teamwork: samenwerking gebaseerd op onderling respect, gezamenlijke verantwoordelijkheid en zorgvuldig gebruik van de middelen.
- Fair play: zuiverheid van de beoordeling en van hetgeen wordt beoordeeld.

"Een deel van de bevolking voelt zich bedreigd door de groeiende groep allochtonen in ons land. Economisch gaat het wat minder goed en de gebeurtenissen sinds 11 september hebben veel mensen aan het denken gezet. Verandering is griezelig, dat is een psychologisch gegeven. Dit gevoel moet zeker serieus genomen worden. Wel reken ik het tot mijn taak als wetenschapper om enig tegengas te geven tegen het zwart-witdenken over integratie. Nieuwkomers passen zich wel degelijk aan, zij het geleidelijk. Veel allochtonen van de tweede generatie oriënteren zich duidelijk op Nederlandse waarden, zien de islam door een Westerse bril. Dat wordt te weinig onderkend. Vanuit het ideaal van de multiculturele samenleving heeft de

overheid ook te lang benadrukt waarin groepen zich van elkaar onderscheiden en te weinig wat hen bindt. Het huidige inburgeringsbeleid is wat dat betreft een positieve accentverschuiving. Dat veel allochtonen contacten onderhouden met hun moederland betekent niet dat ze in Nederland niet functioneren. Het idee dat je maar aan één land loyaal kan zijn is ouderwets. Je hoeft toch ook niet te kiezen tussen je vader en je moeder? Lopend onderzoek lijkt uit te wijzen dat mensen die bindingen hebben met het land van herkomst juist beter integreren dan degenen die geen contact meer hebben. Inburgeren lijkt dus eerder een sociale vaardigheid dan een kwestie van loyaliteit."

De verspreiding van de integriteitscode vormde de start van de daadwerkelijke implementatie ervan in de organisatie. Dit proces is nog in volle gang. Een speciaal ontwikkeld dilemmaspel ondersteunt de inbedding van het gedachtegoed van de code. Het spel schetst dilemma's die binnen de universiteit zijn verzameld tijdens het totstandkomingsproces. Het laat zien dat integriteitsvraagstukken zich op vele manieren kunnen voordoen binnen de universiteit. Deelnemers krijgen bovendien zicht op dilemma's waar anderen tegenaan lopen en op het hoe en waarom van de gekozen oplossing. Het spel dient als instrument voor de bespreking van lastige situaties en de gezamenlijke zoektocht naar oplossingen. Ieder organisatieonderdeel heeft een coördinator aangewezen die de inbedding in het eigen onderdeel begeleidt en stimuleert.

PERSONEELSBELEID

Managementkwalificatie

Een belangrijk aandachtspunt in het personeelsbeleid van de EUR vormt de versterking van de kwaliteit van het management. Hiertoe is in 2002 een leergang Managementkwalificatie ontwikkeld. Deze sluit aan bij de eisen die aan wetenschappelijke stafleden worden gesteld in het kader van het beloningenbeleid wetenschappelijk personeel. De leergang is opgebouwd uit modules en in vorm en inhoud afgestemd op het EUR-personeelsbeleid. Training van praktische vaardigheden staat centraal. Deelname aan de leergang start met een ontwikkelassessment, aan de hand waarvan afspraken worden gemaakt over de te volgen modules. De Leergang Managementkwalificatie voor wetenschappelijk personeel is opgebouwd uit de modules:

- Leidinggeven aan professionals, inclusief loopbaanbegeleiding;
- Het voeren van functioneringsgesprekken;
- Projectmanagement voor wetenschappelijk personeel;
- Het voeren van selectiegesprekken: gedragsgericht interviewen;
- Ziekteverzuimbeheersing: verzuimbegeleiding & reïntegratie.

In 2002 is een aantal van deze trainingen, waaronder Leidinggeven aan professionals en Projectmanagement voor wetenschappelijk personeel, uitgevoerd. Evaluatie daarvan leverde uitsluitend positieve reacties op.

Wet evenredige vertegenwoordiging van vrouwen

Op grond van de Wet evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies (WEV) beoogt de EUR een meer evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen in de functies van universitair hoofddocent en hoogleraar. De streefcijfers en maatregelen die hiertoe vier jaar geleden zijn opgesteld werden in het verslagjaar geëvalueerd. Daaruit bleek dat het aandeel van vrouwelijke universitair hoofddocenten weliswaar gestegen is van 6,7 procent naar 9,3 procent, maar dat de beoogde doelen niet waren gerealiseerd. Het aandeel vrouwelijke hoogleraren blijft gering. Daarom zijn in het kader van de WEV nieuwe maatregelen opgesteld, met name gericht op de werving en interne doorstroom van vrouwelijk wetenschappelijk personeel. Een van de maatregelen voorziet bijvoorbeeld in een financiële ondersteuning bij de aanstelling van een vrouwelijke hoogleraar. Meer informatie is te vinden in de paragraaf 'Personeel in cijfers' op pagina 44.

"De afgelopen vijftig jaar is er veel veranderd in de manier waarop cultuuruitingen worden gewaardeerd. In Nederland zijn bijvoorbeeld de verplichte literatuurlijsten op middelbare scholen afgeschaft. Scholieren mogen nu detectives lezen en daarop gaan hun docenten serieus in. Er is veel minder sprake van hiërarchie in cultuurvormen. Ook in de muziek: popmuziek wordt serieus genomen en dat merk je onder meer uit de toename van de subgenres met hun eigen tijdschriften en instanties. Bovendien staat de Nederlander open voor internationale invloeden, met name vanuit Amerika. Maar in Frankrijk ligt de focus nog duidelijk op de 'hoge' en de nationale cultuur, die beschermd wordt tegen invloeden van buiten.

Het doel van mijn onderzoek is de veranderingen in de waardering van cultuuruitingen cross-nationaal nader in kaart te brengen. Daarvoor gaan we Frankrijk, Duitsland, Nederland en de Verenigde Staten bestuderen. Daarnaast wil ik een vinger krijgen achter de verschillen tussen deze landen: hoe komt het dat veranderingen zich niet in alle landen op dezelfde manier of even sterk hebben voorgedaan? We gaan intensief samenwerken met kunst- en cultuurwetenschappers uit de onderzoekslanden en zullen er zelf ook regelmatig verblijven. Gelukkig kan dat: de VICI-subsidie bedraagt 1,25 miljoen euro."

Beloningenbeleid voor wetenschappelijk personeel

Het beloningenbeleid wetenschappelijk personeel maakt voor universitair docenten en universitair hoofddocenten een bevordering mogelijk naar respectievelijk schaal 13 en 15. Deze bevordering is afhankelijk van geleverde prestaties, behaalde kwalificaties en het advies van een facultaire commissie Loopbaanbeleid wetenschappelijk personeel. In 2002 werden in het kader van dit beleid zes universitair docenten bevorderd naar schaal 13 en tien universitair hoofddocenten naar schaal 15.

Wet verbetering poortwachter

Als gevolg van invoering van de Wet verbetering poortwachter per 1 april 2002, vonden wijzigingen plaats in het proces van verzuimbegeleiding en reïntegratie. Dit had ingrijpende gevolgen voor de interne procedures en het administratieve proces. De wet vergroot de verantwoordelijkheid van de EUR als werkgever voor de procesgang in het eerste ziekteverzuimjaar. Om hieraan invulling te geven is ingevoerd dat periodiek en op systematische wijze gesprekken plaatsvinden tussen de zieke medewerker, diens leidinggevende en een personeelsadviseur. Kwantitatieve gegevens over het ziekteverzuim zijn te vinden in de paragraaf 'Ziekteverzuim' op pagina 44.

ARBEIDSVOORWAARDEN

De arbeidsvoorwaardengelden 2002, gecombineerd met het budget van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voor versterking van het loopbaanperspectief voor jonge onderzoekers, zijn onder meer ingezet voor een reiskostenvergoeding voor tijdelijk aangestelde medewerkers en aio's en voor uitbreiding van de kinderopvang.

Keuzemodel arbeidsvoorwaarden

Medewerkers van de EUR kunnen sinds 1 januari 2002 een deel van het arbeidsvoorwaardenpakket zelf samenstellen door deelname aan het Keuzemodel Arbeidsvoorwaarden. Ruim duizend medewerkers maakten daarvan in het afgelopen jaar gebruik. Dat komt neer op een deelnamepercentage van 26,6 procent. Bij de in totaal 1.265 keuzes die de medewerkers maakten, bleek vooral de onbelaste reiskostenvergoeding populair te zijn. Andere toppers waren de mogelijkheid om vrije dagen te ruilen voor extra inkomen en de belastingvrije aanschaf van een PC.

Top 5 van keuzes:

1 Reiskosten	425 keer
2 Extra inkomen	332 keer
3 PC	298 keer
4 Fiets	114 keer
5 Extra pensioen	48 keer

Kinderopvang

In 2002 zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe bedrijfsplaatsenregeling Kinderopvang, die op 1 januari 2003 in werking is getreden. Doel van de nieuwe regeling

POPMUZIEK: VAN HERRIE NAAR KUNST

Vlak voor de kerstdagen van 2002 ontvangt Susanne Janssen, onderzoeker aan de faculteit der Historische en Kunstwetenschappen, het bericht dat ze een van de felbegeerde VICI-subsidies van NWO in de wacht heeft gesleept. Vijf jaar lang kan zij met drie aio's en twee postdocs onderzoek gaan doen naar veranderingen in het westerse cultuurbeeld.

is een betere verdeling van het beschikbare budget. Dat was nodig, gezien de groeiende vraag naar kinderopvang en de bijbehorende lange wachtlijsten.

Naar verwachting kunnen door een verandering in de vergoedingssystematiek (bij een gemiddeld gebruik) in plaats van honderd op termijn driehonderd kindplaatsen worden gefinancierd. Was de vergoeding voorheen inkomensafhankelijk, in 2003 draagt de EUR 17,5 procent van de kostprijs van een kindplaats bij. Met de nieuwe vergoedingssystematiek anticipeert de EUR op de Wet basisvoorziening kinderopvang, die naar verwachting op 1 januari 2005 zal ingaan.

ARBO

In verband met de vorming van het Erasmus MC is de ondersteuning op het gebied van arbo, veiligheid en milieu gewijzigd. Deze is in 2002 gelegd bij de directoraten Materieel, Technisch en Gebouwenbeheer en Personeel en Organisatie. Belangrijk instrument in de nieuwe werkwijze is de Handwijzer decentrale arbo- en milieuzorg, die inzicht biedt in de centrale en decentrale taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot arbo en milieu. Het opstellen van deze Handwijzer maakte onderdeel uit van het centrale Plan van Aanpak, dat is opgesteld naar aanleiding van de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) in 2001.

In september van 2002 is de brochure 'RSI van beeldschermwerk' verspreid onder medewerkers van de EUR. Hierin wordt ingegaan op de risico's, de preventiemaatregelen en de acties die ondernomen moeten worden als er klachten zijn. Ook studenten ontvingen een speciaal op hen gerichte folder over RSI.

REORGANISATIES

De volgende reorganisaties vonden (gedeeltelijk) plaats in 2002.

Erasmus MC

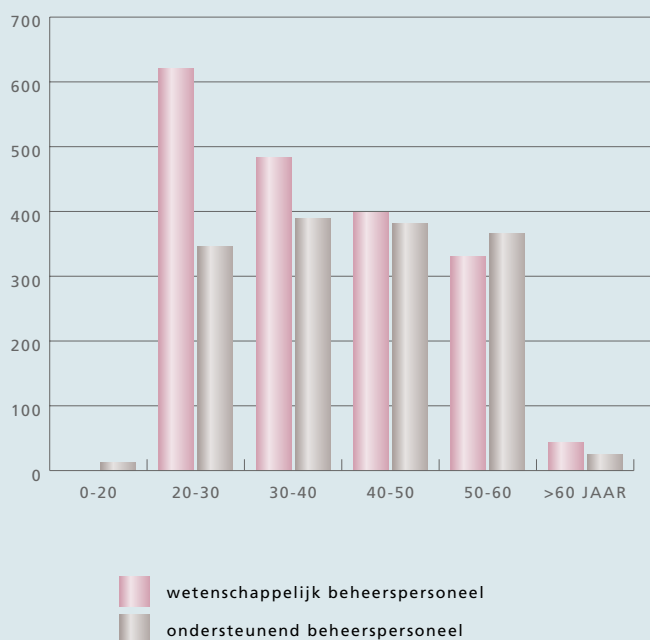
In 2002 is het proces van Erasmus MC-vorming de laatste fase ingegaan. Op bestuurlijk niveau werd overeenstemming bereikt over de nadere invulling van de samenwerking tussen de faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en het Academisch Ziekenhuis Rotterdam in het Erasmus MC. Op basis hiervan kregen de medezeggenschapsorganen een procedurevoorstel voorgelegd voor de overgang van de medewerkers van de faculteit naar het Erasmus MC. Op grond van dit voorstel zouden alle medewerkers op basis van hun eigen functie in dienst treden bij het Erasmus MC en zou een eventuele herinrichting van de organisatie nadien plaatsvinden. Ook met de vakorganisaties werd in het verslagjaar overeenstemming bereikt over deze procedure en in het bijzonder de arbeidsrechtelijke voorwaarden waaronder de medewerkers van de FGG in dienst treden bij het Erasmus MC. Overeenkomstig dit overgangprotocol hebben alle medewerkers met ingang van 1 januari 2003 met behoud van hun functie een dienstverband gekregen bij het Erasmus MC. Uitzondering daarop vormen de assistenten in opleiding (aio's); zij blijven in dienst van de EUR en worden van daaruit geplaatst binnen het Erasmus MC. Voor de hoogleraren geldt dat zij hun aanstelling bij de EUR behouden op basis van een onbezoldigd dienstverband.

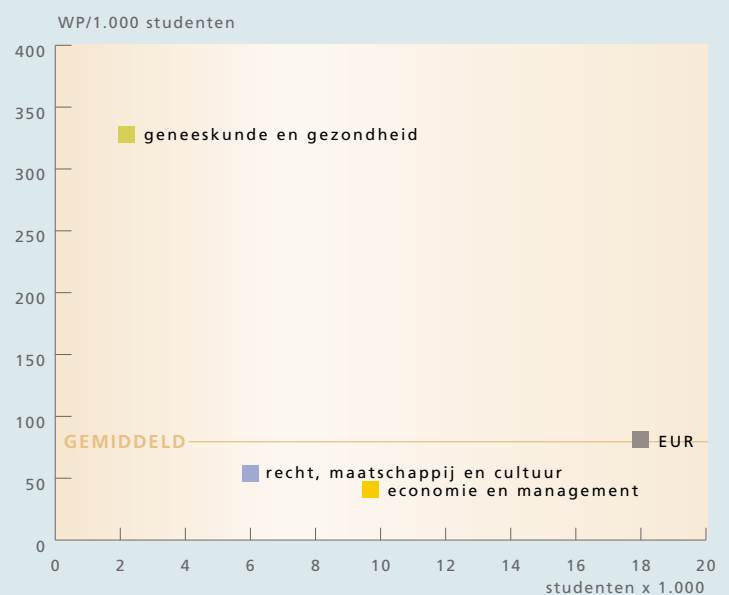
WETENSCHAPPELIJK VOER VOOR POLITIEKE DISCUSSIE

Wat is een kostendekkend tarief voor rioolrechten? Kun je de onroerende zaakbelastingen (ozb) zomaar afschaffen? Dergelijke vragen zijn het terrein van het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden (ESBL), verbonden aan de faculteit der Rechtsgeleerdheid. Arjen Schep is wetenschappelijk onderzoeker.

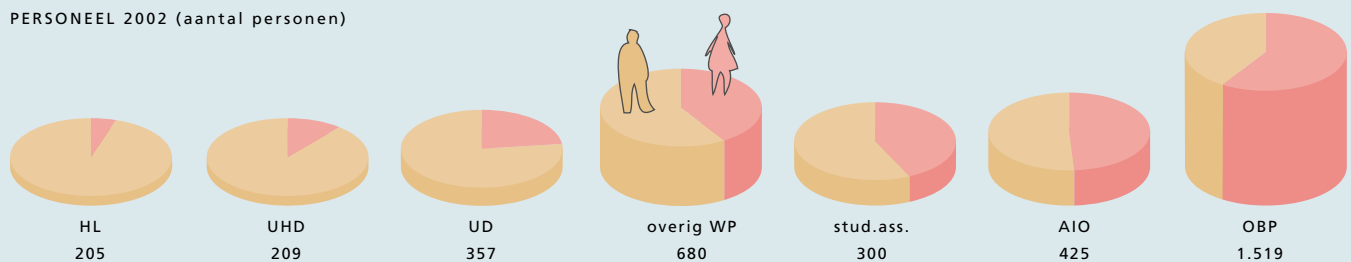
LEEFTIJDOPBOUW WETENSCHAPPELIJK- EN
ONDERSTEUNEND BEHEERSPERSONEEL

WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL / 1.000 STUDENTEN PER DOMEIN

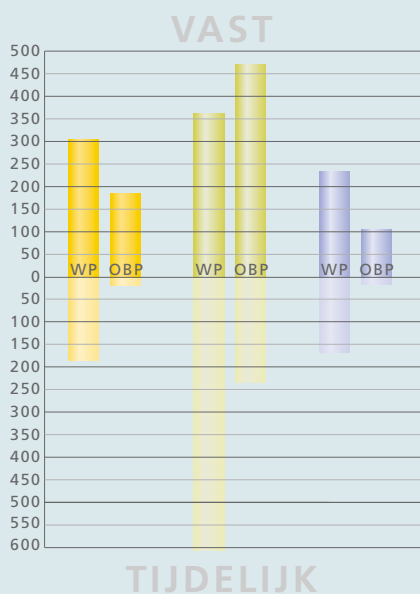
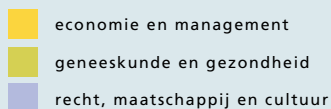
PERSONEEL 2002 (aantal personen)

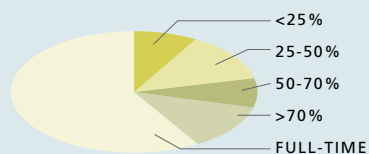
"Het ESBL is opgericht omdat de grote gemeenten in Nederland behoefte hadden aan wetenschappelijk onderzoek op het gebied van belastingen van lokale overheden. Wij richten ons op de fiscaal-juridische aspecten daarvan. Zo hebben we in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken onderzoek verricht naar rioolrechten. Volgens de Gemeentewet mag een gemeente niet meer rekenen dan een kostendekkend tarief, maar de vraag is dan welke kosten je meerekent. Hoort het baggeren van een gracht erbij of niet? Om daarover duidelijkheid te krijgen hebben we in kaart gebracht welke kostenposten de rechter wel en niet toestaat in de berekening. Daarnaast doen we onderzoek op eigen initiatief. In het strategisch akkoord van 'Balkenende I' stond het voornemen de ozb op woningen af te schaffen.

Voor gemeenten een zeer ingrijpende maatregel, want dat is een van de weinige heffingen die ze vrij kunnen besteden. Er waren wel plannen voor een compensatie via het gemeentefonds, maar iedere wetenschappelijke onderbouwing ontbrak. Dat vonden we een gemis. Uiteindelijk is het een politieke beslissing, maar de discussie zou wel op basis van solide argumenten gevoerd moeten worden. Uit ons onderzoek bleek dat, ondanks de toegezegde compensatie, de meeste grote gemeenten er fors in inkomsten op achteruit zouden gaan, soms meer dan vijftig procent! Een enkele gemeente zou juist miljoenen extra krijgen. Deze uitkomsten sloegen in als een bom: we zijn erover platgebeld door de media."

VERHOUDING VAST EN TIJDELIJK PERSONEEL

DEELTIJDFACTOR 2002

De ontvlechting van het Bureau van de Universiteit naar Erasmus MC is in 2002 nog niet volledig afgerond. Hierover zullen in 2003 nadere besluiten worden genomen.

De medewerkers van de afdeling Materieel-, Technisch en (Gebouwen) Beheer die voor Hoboken werkten zijn per 1 januari 2003 overgegaan naar Erasmus MC.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Binnen de faculteit der Rechtsgeleerdheid was een reorganisatie onvermijdelijk, gezien een dreigend liquiditeitsprobleem. De bezuinigingen richtten zich met name op de personele lasten. Omdat een aantal medewerkers gebruikmaakte van regelingen voor vervroegde pensionering, konden gedwongen ontslagen worden voorkomen.

Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen

De faculteit der Historische en Kunstwetenschappen zag zich in 2002 genoodzaakt een voornemen tot reorganisatie uit te brengen. Oorzaak daarvan is een structureel begrotingstekort in de afgelopen jaren. Deze reorganisatie wordt in 2003 uitgevoerd.

"Kritiek is er altijd geweest, maar de afgelopen tijd ligt de rechterlijke macht meer onder vuur dan voorheen. Logisch, want de rechtspraak is een politieke factor van betekenis geworden; de onderwerpen waarmee het recht zich bemoeit zijn enorm toegenomen. Kritiek is ook helemaal niet erg, integendeel. Het gaat ten slotte om een niet democratisch gekozen macht, en die moet je regelmatig de maat nemen. Wat ik wél erg vind, is dat de rechterlijke macht volgens mij niet adequaat reageert op de kritiek. Een voorbeeld. LPF-Kamerlid Hogendijk hekelt de keuze van een van de rechters in de zaak tegen Volkert van der G. Deze rechter is actief PvdA-lid en Hogendijk vreest dat hij daardoor een lagere straf zal opleggen. Hoe reageert de rechtbank?

Door te zeggen dat je vertrouwen moet hebben in het rechtssysteem. Punt. Dat vind ik halfhartig en knullig: waarom niet uitgelegd hoe de selectie van rechters tot stand komt? Door te zwijgen, ontstaat er argwaan en stemmingmakerij. Als je wilt dat mensen vertrouwen blijven houden in het rechtssysteem, moet je juist openheid van zaken geven. De vraag in hoeverre de achtergrond van een rechter invloed heeft op zijn of haar uitspraak is heel legitiem en verdient serieus wetenschappelijk onderzoek. Straffen vrouwelijke rechters strenger in zaken rond seksueel geweld? In hoeverre spelen persoonlijke overtuigingen een rol? Dat wil je toch wéten!?"

BELONINGEN / ARBEIDSMARKTTOELAGE

Aan medewerkers die goed of zeer goed hebben gefunctioneerd kan een extra beloning worden toegekend in de vorm van een gratificatie, een extra periodiek of functioneringstoelage. In 2002 kregen 653 medewerkers een vorm van extra beloning. Een arbeidsmarkttoelage wordt verstrekt aan medewerkers die de EUR graag wil behouden. In 2002 kregen 101 medewerkers een dergelijke toelage, waarmee in totaal een bedrag van 373.447 euro was gemoeid. Per persoon komt dit neer op een gemiddelde van ongeveer 3.700 euro. In 2001 lag dit gemiddelde rond de 3.250 euro. Het verschil valt te verklaren uit de krapte op de arbeidsmarkt voor hoogopgeleiden. Het aantal wetenschappelijke personeelsleden met een arbeidsmarkttoelage is in 2002 ten opzichte van 2001 licht gestegen.

ZIEKTEVERZUIM

Het ziekteverzuim is gedaald van 3,77 procent in 2001 naar 3,4 procent in 2002. Het percentage medewerkers dat zich het afgelopen jaar niet heeft ziek gemeld, is gedaald van 73 naar 63. Twee medewerkers werden afgelopen jaar volledig arbeidsongeschikt verklaard en negen gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Een van de gedeeltelijk arbeidsongeschikten is inmiddels herplaatst; een ander is volledig hersteld.

PERSONEEL IN CIJFERS

Omvang van het personeelsbestand

Op 31 december 2002 bedroeg het aantal personen in dienst van de EUR 3.695, tegenover 3.570 in 2001. Dat betekent een stijging van ongeveer 3,5 procent. Het aantal volledige arbeidsplaatsen nam toe met 5,3 procent van 2.826 naar 2.975. De groei in werkgelegenheid was onder het wetenschappelijk personeel en het ondersteunend en beheerspersoneel ongeveer even groot; respectievelijk 74,8 en 74,4 volledige arbeidsplaatsen (zie Bijlagen, pagina 92-94).

Vrouwen

Op 31 december 2001 waren er 1.527 vrouwen in dienst van de EUR. In 2002 is dit aantal met 99 toegenomen. Het aandeel van vrouwen in het totale personeelsbestand van de EUR is licht gestegen van 42,8 naar 44 procent. Het aantal vrouwelijke hoogleraren nam in 2002 met één toe, terwijl het aantal mannelijke hoogleraren met negen afnam. Ook het aantal vrouwelijke universitair hoofddocenten nam met één toe. Het totaal aantal universitair docenten daalde in totaal met twintig, vijf daarvan waren vrouwen.

De leeftijdsopbouw van het wetenschappelijk personeel vertoont een duidelijke piek in de leeftijdscategorie 26-30. Deze komt voor rekening van de aio's. De andere leeftijdscategorieën laten een redelijk constant patroon zien, al daalt het aandeel van de vrouwelijke medewerkers naar mate de leeftijd toeneemt. Binnen het OBP is sprake van een redelijk gelijkmatige verdeling over de verschillende leeftijdscategorieën.

ZWIJGEN IS NIET ALTIJD GOUD

Op 7 november 2002 viert de EUR haar negenentachtigste verjaardag. Jutta Limbach, voormalig presidente van het Duitse constitutionele hof, krijgt een eredoctoraat uitgereikt. Ter gelegenheid daarvan houdt hoogleraar Rechtssociologie Nick Huls een lezing, waarin hij pleit voor meer openheid van de rechterlijke macht in Nederland.

HUISVESTING

Uitgangspunten huisvestingsbeleid

Het verkrijgen van het economisch eigendom van het vastgoed in 1995 was voor de EUR aanleiding de huisvesting kritisch te bezien. In de jaren tot 2000 werden de beschikbare middelen ingezet voor het wegwerken van achterstallig onderhoud, voor het oplossen van het tekort aan staf-, onderwijs- en laboratoriumruimte en voor de vervanging van het Proefdierencentrum. Daarnaast werd een meerjarenplan opgesteld om de gebouwen in goede staat te houden, alsmede een financieel plan voor de noodzakelijke vervanging van de gebouwen.

Uitgangspunten daarbij waren:

- De gebouwen hebben bouwkundig een levensduur van ten minste 75 jaar. Een uitzondering daarop vormen het F/G- en N-gebouw. Deze noodgebouwen hebben een levensduur van ongeveer dertig jaar.
- De technische installaties in de gebouwen moeten om de 25 jaar worden vervangen.
- De gebouwen moeten worden aangepast aan de aangescherpte regelgeving op het gebied van arbozorg, milieuzorg en veiligheid. Het volledig asbestvrij maken van de gebouwen was daarbij geen optie, omdat dat een investering van ongeveer 45 miljoen euro zou vergen.
- De infrastructuur voor ICT moet sterk worden verbeterd.

Nieuwbouw noodzakelijk door groei EUR

Al in 2000/2001 werd duidelijk dat de groei van de EUR noodzaakte tot nieuwbouw. Daarom werd de afgelopen jaren alles in het werk gesteld om het bestemmingsplan voor het Woudesteincomplex te wijzigen ten behoeve van

een nieuw gebouw voor onder andere de faculteit der Bedrijfskunde, het zogenoemde T-gebouw. Op 19 december 2002 kon de eerste paal voor dit pand worden geslagen. Het in aanbouw genomen faculteitsgebouw is groter dan de ruimtebehoefte op korte termijn. Met het oog op de groei van de EUR en op de toekomstige vervanging van gebouwen zal dit echter niet leiden tot structurele leegstand. Met de gemeente Rotterdam is overeenstemming bereikt over de voorwaarden waarop tijdelijke overcapaciteit op de commerciële markt kan worden verhuurd.

In 2002 is ongeveer zes miljoen euro geïnvesteerd in de nieuwbouw. De totale investering in dit gebouw zal ongeveer 61 miljoen euro bedragen, exclusief rente en grondkosten tijdens de bouw. De oplevering staat gepland voor april 2005. De hierin begrepen parkeergarage en onderwijsruimten zullen reeds met ingang van september 2004 in gebruik worden genomen.

Na het gereedkomen van de nieuwbouw op het Woudestein-complex zal een herschikking van organisatieonderdelen plaatsvinden, zoals beschreven in het huisvestingsplan. Naar verwachting kan deze herschikking worden bekostigd binnen de beschikbare middelen. Daarna worden geen ingrijpende renovaties meer voorzien tot 2015, afgezien van een renovatie van het A- en C-gebouw. De meerjarenplanning voor het onderhoud wettigt de verwachting dat de gebouwen op Woudestein in goede staat kunnen worden gehouden bij het nu beschikbare middeleniveau.

EIGEN BAAS AAN DE MAAS

Een kleine tweeduizend kersverse studenten maken kennis met stad, studentenleven en universiteit tijdens de jaarlijkse Eureka-week. In 2002 was de net afgestudeerde bestuurskundige Charlotte van Bodegem coördinator van dit evenement.

Externe financiering

Voor de financiering van de nieuwbouw en ter consolidatie van een lopende lening voor het M-gebouw is een lening aangegaan van 25 miljoen euro. De verdere behoefte aan liquiditeiten zal uit interne financiering beschikbaar komen. Voor de financiering van de totale huisvesting van Woudestein, inclusief de nieuwbouw, zijn per ultimo 2002 externe leningen opgenomen tot een bedrag van ruim 33,2 miljoen euro.

Huisvesting Erasmus MC

In 2002 is op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over de overdracht van de huisvesting van het Hoboken-complex aan het Erasmus MC en de beschikbare middelen voor instandhouding en op termijn renovatie van het complex. Ondanks het terughoudende beleid van de EUR op het gebied van huisvesting, moeten met name bij de FGG voor functionele renovaties forse bedragen ten laste van het budget voor onderwijs en onderzoek worden gebracht, omdat de financiering vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen onvoldoende is. Zo is bij Erasmus MC de uitvoering van een huisvestingsplan voor de korte termijn gestart van ongeveer 18 miljoen euro, waarvan deels de patiëntenzorg en deels het budget voor Onderwijs en Onderzoek de afschrijvings- en rentekosten moeten dragen.

Inrichtingsplan

Voor het Woudestein-complex werd in 2001 een inrichtingsplan opgesteld door een stedenbouwkundig adviesbureau. Dit plan schetst de mogelijke ontwikkeling van het complex voor de komende tien tot vijftien jaar. Op het universiteitsterrein blijken voldoende vervangings- en uitbreidingsmogelijkheden aanwezig te zijn. Dat opent nieuwe perspectieven voor studentenhuishuisvesting op het Woudestein-complex. Door de internationalisering van het onderwijs aan de EUR neemt de vraag naar huisvesting voor buitenlandse studenten toe. Met de gemeente zal hierover in 2003 nader overleg worden gevoerd.

"Voor veel eerstejaars betekent het studentenleven zelfstandigheid: ze slaan hun eigen weg in om de uitdagingen van Rotterdam de baas te worden. Vandaar het motto 'Eigen baas aan de Maas', waarmee we ook het zakelijke karakter van de stad wilden benadrukken. Rotterdam heeft zo veel te bieden: een bloeiend verenigingsleven, talloze festivals, clubs op het gebied van sport, cultuur en politiek. Je kunt je dus op allerlei verschillende manieren ontwikkelen. De Eurekaweek kent een veelzijdig programma: een stadsverkenning, een informatiemarkt waar instellingen, verenigingen en bedrijven zich presenteren, een cabaret- en filmavond, workshops op het gebied van cultuur en sport en een barbecue aan de Maas. Daarnaast maken studenten

uitgebreid kennis met de universiteit en krijgen ze informatie over hun studie. Als afsluiting was er een spetterend slotfeest in Nighttown. Waarom studenten voor Rotterdam kiezen? De studies aan de EUR staan goed bekend en het aanbod is ruim. Verder valt mij op dat studenten afkomen op het zakelijke imago van de wereldstad Rotterdam; ze zijn relatief carrièregericht. De voorbereiding en coördinatie van de introductieweek waren voor mij een leuke en nuttige ervaring. Er moest een commissie worden ingesteld, een programma bedacht en geld binnengehaald. Met een klein aantal mensen in korte tijd zo'n groot evenement opzetten; ik vond het heel bijzonder om verantwoordelijk te zijn voor dat proces."

Erasmus Universiteit Rotterdam in kort bestek

MISSIE

De EUR wil bijdragen aan de vooruitgang van de wetenschap en de ontwikkeling van de maatschappij. Zij biedt haar studenten en medewerkers de vrijheid onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te ontplooien en neemt daarbij door de academische gemeenschap vastgestelde maatstaven in acht. Ze houdt rekening met actuele maatschappelijke behoeften en ontwikkelingen. Tegen die achtergrond leidt de EUR haar studenten op tot wetenschappelijk geschoolden, waarbij de nadruk ligt op academische vorming op het raakvlak van kennisontwikkeling en kennistoepassing vanuit een interdisciplinaire benadering. Het onderzoek aan de EUR is zowel fundamenteel van aard als gericht op praktische toepasbaarheid.

De expertise van de EUR is enerzijds geconcentreerd op vraagstukken van management, organisatie en beleid in zowel de private als de publieke sector – veelal interdisciplinair benaderd: economisch, juridisch, sociaal-maatschappelijk, historisch en ethisch. Anderzijds heeft de EUR expertise op het terrein van ziekte en gezondheid (szorg): geneeskunde en beleid en management van de gezondheidszorg.

HISTORIE

Stamboom

- 1913 - Nederlandsche Handels-Hoogeschool
- 1939 - Nederlandse Economische Hogeschool
- 1940 - Stichting voor Klinisch Hoger Onderwijs
- 1966 - Medische Faculteit Rotterdam
- 1973 - Erasmus Universiteit Rotterdam

De stichters van de Nederlandsche Handels-Hoogeschool in 1913 waren Rotterdamse haven- en zakenlieden, die praktijkgericht hoger handelsonderwijs van groot belang achtten voor de ontwikkeling van hun stad. De overgang van handels- tot economische hogeschool tekende zich reeds af eind jaren twintig. Het duurde echter nog tot 1939 voordat als gevolg van de wettelijke erkenning en regeling van het hoger economisch onderwijs de naam werd gewijzigd in Nederlandse Economische Hogeschool (NEH). De verwevenheid van economische met andere maatschappelijke vraagstukken en de toenemende complexiteit van de samenleving leidden in de jaren zestig van de twintigste eeuw tot een eerste uitbreiding. Na de faculteiten der Rechtsgeleerdheid en Sociale Wetenschappen volgden in volgende decennia Wijsbegeerte, Historische en Kunstwetenschappen en Bedrijfskunde.

"Van aanleunwoning naar verzorgingshuis naar verpleegtehuis. Dit soort verhuizingen zijn verleden tijd in de levensloopbestendige woningen voor ouderen die de Stichting Humanitas in Rotterdam heeft opgezet. Bewoners hebben hun eigen appartement en naarmate hun gezondheid achteruitgaat, krijgen ze zorg aan huis. Die kopen ze zelf in of verstrekt de verzekering. Vanuit de gedachte 'use it or lose it' staat de zelfredzaamheid van mensen centraal. In samenwerking met de Rotterdamse GGD hebben wij onderzocht wat het effect is van deze woon/zorgvorm op de kwaliteit van leven, het gebruik van professionele zorg en de gezondheidstoestand van de bewoners. Het bleek dat zij van bepaalde zorgvoorzieningen vaker gebruikmaken, zoals

fysiotherapie, huishoudelijke hulp en dagbestedingsactiviteiten. Daarentegen blijven ze langer hun eigen maaltijden bereiden, gebruiken ze minder verzorgende hulp en neemt de partner een deel van de zorg voor zijn rekening. De ouderen zijn enorm enthousiast over deze voorziening: ze hebben veel privacy en kunnen altijd samen blijven met hun partner. Een harde conclusie over de baten van de levensloopbestendige woningen is nog niet te trekken, daarvoor bestonden ze ten tijde van het onderzoek nog niet lang genoeg. De resultaten zijn echter bemoedigend. Deze voorziening past daarbij in de maatschappelijke ontwikkeling om wonen en zorgen los van elkaar te zien. Typisch een onderwerp voor het iBMG dus."

De traditie van medisch onderwijs in Rotterdam gaat eeuwen terug. Eerst in 1966 werd van rijkswege de Medische Faculteit Rotterdam (MFR) ingesteld. Als academisch ziekenhuis fungeerde het gemeentelijke ziekenhuis Dijkzigt. De wortels van MFR liggen in de Stichting Klinisch Hoger Onderwijs. Deze stichting had zich vanaf 1950 sterk gemaakt voor een volledige medische opleiding in Rotterdam.

Met de fusie van de MFR en de NEH tot Erasmus Universiteit Rotterdam in 1973 ging een lang gekoesterde wens van het gemeentebestuur in vervulling. Als enige universiteit in Nederland kreeg die van Rotterdam het voorrecht te worden vernoemd naar een persoon – naar een man dankzij wie de stad ook in de geleerde wereld al eeuwen bekendheid heeft verworven en behouden: Desiderius Erasmus van Rotterdam.

BESTUUR VAN DE ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

Raad van Toezicht

Prof.dr.s. C.A.J. Herkströter R.A. (voorzitter)
Mw.mr. J.C.W. Bogaards,
Prof.dr. L.A. Geelhoed (vanaf 1 mei 2002)
Dr. J.M. Linthorst
Dr. A.H.G. Rinnooy Kan (tot 1 mei 2002)
Generaal b.d. A.K. van der Vlis

College van Bestuur

Mw.dr. J.C.M. van Eijndhoven, voorzitter
Prof.dr.ir. J.H. van Bommel, rector magnificus
Drs. C.W. van Rooijen (vanaf 1 mei 2002)

Beheerders

Prof.dr. E.G.J. Vosselman, decaan FEW
Prof.mr. J.W. de Zwaan, decaan FR
Prof.dr. W.A. Hafkamp, decaan FSW
Prof.dr. P.J. van der Maas, decaan FGG
Prof.dr. T. van Willigenburg, decaan FW
Prof.dr. M. Sparreboom, decaan FHKW
Prof.dr. P.H.A.M. Verhaegen (tot 1 november 2002) /
prof.dr. H.G. van Dissel (vanaf 1 november 2002), decaan FB
Dr. P.E.L.J. Soetaert, Universiteitsbibliotheek
Mr. H.P. Patoir, Bureau van de Universiteit

USE IT OR LOSE IT

De onderzoekspublicaties van het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg (iBMG) en de GGD Rotterdam over levensloopbestendige woningen voor ouderen in Rotterdam, krijgen in 2002 de Buremaprijs. Deze prijs wordt tweejaarlijks toegekend aan publicaties op het gebied van gezondheidszorg in de regio Rijnmond. Isabelle Fabbriotti en Robbert Huijsman zijn twee van de onderzoekers.

Universiteitsraad

Mr. W.G. Dolman (voorzitter)

Mr. J.T.A. van Maurik (secretaris)

Personeelsgeleding

Dr. B. Bode (FB)

Dr. J.F.A. Braster (FSW)

Dr.ir. A. Burdorf (FGG)

Prof.dr. H. van Dijk (FHKW)

Ir. Q.W.J. Hagen (BvdU)

Dr. H.J.T. Hoogland (FEW)

Dr. J. van der Meulen (FEW)

P. Molendijk (FW)

Dr. E.B.M. Rood-Pijpers (FR)

Mr. R.C.J. de Roon (FR)

Dr. S.C. Willemstein (FGG)

Studentengeleding

A. Dekkers (FSW)

J.P. Deroose (FEW)

C.W.A. Dietrich (FW)

G.F.E. Koster (FEW)

M.R. Lantink (FR)

R.A.E. Lopes Cardozo (FR)

I. van der Most (FHKW)

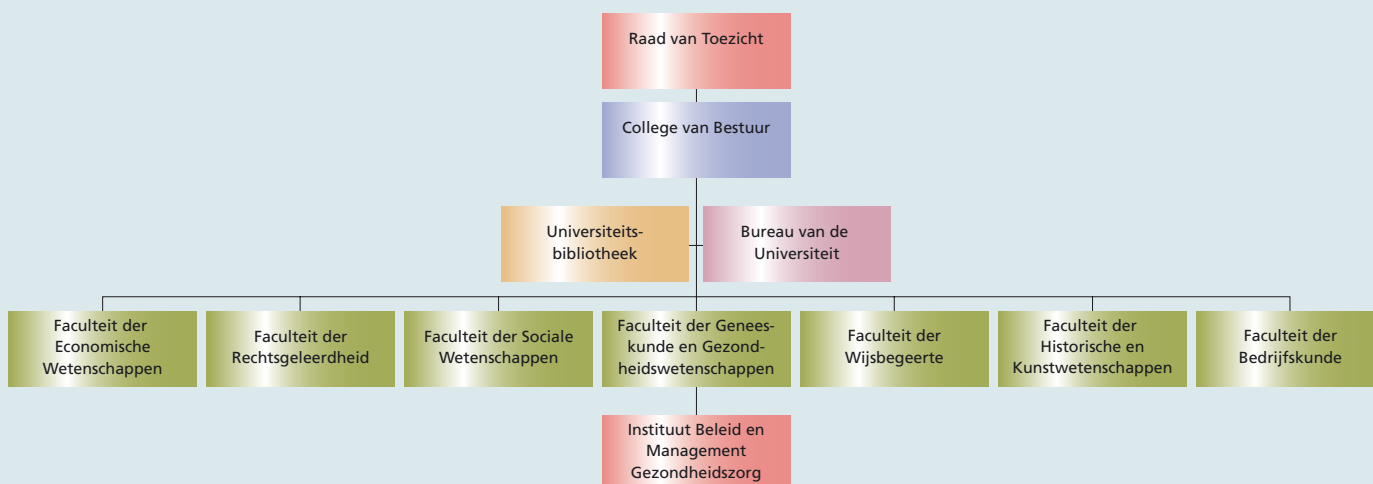
I.C.J.H. Post (FGG)

A.M. Ritskes (FB)

A.C. Smeenk (FGG)

B.J.P. van Veggel (FB)

L.P. Versluis (FEW)

VAN BEVOEGD NAAR BEKWAAM

Het geneeskundeonderwijs aan de EUR ondergaat een ingrijpende vernieuwing, onder leiding van Ted Splinter, opleidingsdirecteur van het Erasmus MC. In 2002 wordt hij benoemd tot hoogleraar op de speciale leerstoel 'Ontwikkeling van medisch onderwijs'.

FACULTEITEN EN OPLEIDINGEN

De Erasmus Universiteit Rotterdam telt zeven faculteiten die in 2002 de volgende initiële opleidingen aanboden:

Faculteit der Economische Wetenschappen

Economie; Econometrie en Operationele Research; Informatica en Economie; Fiscale Economie; Japankunde (einde instroom per 1 september 2002)

Faculteit der Bedrijfskunde

Bedrijfswetenschappen; Business Administration

Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

Geneeskunde; Algemene Gezondheidswetenschappen

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Nederlands recht; Fiscaal Recht; Criminologie

Faculteit der Sociale Wetenschappen

Sociologie; Bestuurskunde; Psychologie

Faculteit der Wijsbegeerte

Wijsbegeerte; Wijsbegeerte van een wetenschapsgebied

Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen

Algemene Cultuurwetenschappen; Geschiedenis

Met ingang van het studiejaar 2002-2003 worden deze opleidingen als bacheloropleidingen aangeboden. De masteropleidingen starten in het studiejaar 2003-2004. Een overzicht is te vinden op www.eur.nl/onderwijs.

Naast initiële opleidingen verzorgt de EUR een tachtigtal postinitiële opleidingen. Een compleet overzicht is te vinden op web.eur.nl/doorstuden.

DE EUR IN KENGETALLEN

Bekostigde eerstejaars studenten aan de EUR per faculteit (peildatum 1 oktober)

	00/01	01/02	02/03
Economische Wetenschappen	748	861	805
Bedrijfskunde	881	1.152	1.168
Geneeskunde en			
Gezondheidswetenschappen	370	356	366
Rechtsgeleerdheid	578	547	630
Sociale Wetenschappen	214	229	444
Wijsbegeerte	21	24	14
Historische en Kunstwetenschappen	127	126	127
Totaal	2.939	3.295	3.554

Afgestudeerden per opleiding en per faculteit vanaf collegejaar 1999/2000 (initieel onderwijs)

	99/00	00/01	01/02
Economische Wetenschappen	500	425	444
Bedrijfskunde	388	463	608
Geneeskunde artsen en			
Gezondheidswetenschappen	230	256	280
Geneeskunde doctoraal	241	238	253
Rechtsgeleerdheid	265	259	281
Sociale Wetenschappen	112	98	125
Wijsbegeerte	9	7	18
Historische en Kunstwetenschappen	56	59	57
Totaal	1.801	1.805	2.066

"Iedere academicus, dus ook iedere dokter, moet zich realiseren dat hij maar een deel van zijn vakgebied kan overzien. Je kunt je breed maar oppervlakkig ontwikkelen, of minder breed en met diepgang. Wij kiezen voor dat laatste, waarbij we studenten ook bewust maken van wat ze niet weten en waar ze dus externe hulp of nadere informatie moeten inwinnen. Om het maximale uit studenten te halen, willen we gebruikmaken van de eigenschappen en sterke punten waarover ze al beschikken. Beginnende studenten hebben maar een ding gemeen: een middelbare schooldiploma. Verder verschillen ze: in instelling, capaciteiten, ambitie en belangstelling. Mijn onderzoek richt zich op de vraag hoe je samen met studenten deze kenmerken kunt ontdekken en ontwikkelen, zodat ze als ze klaar zijn ook echt

bekwaam zijn op hun sterke punten. Dat lukt natuurlijk niet met een school curriculum vol eenheidsworst. Daarom hebben we het onderwijs grondig vernieuwd. We dagen studenten uit en geven ze verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces. Inhoudelijk is het onderwijs georganiseerd rond tien grote thema's, gebaseerd op categorieën van ziekten. Deze sluiten exact aan op de zorgthema's aan de hand waarvan het nieuwe ziekenhuis wordt ingedeeld. We leren de studenten vooral klinisch redeneren: welke klachten heeft deze patiënt, onder welke categorie ziekten vallen die, wat is de diagnose, welke behandeling past daarbij, wat weet ik daarvan en aan welke kennis ontbreekt het me? Deze aanpak spreekt studenten enorm aan."

Totaal aantal studenten aan de EUR, voltijd- en deeltijdstudenten en extraneï (peildatum december), exclusief dubbeltellingen.

	00/01	01/02	02/03
Economische Wetenschappen	4.442	4.379	4.507
Bedrijfskunde	3.921	4.291	4.541
Geneeskunde en			
Gezondheidswetenschappen	2.080	2.094	2.198
Rechtsgeleerdheid	2.699	2.735	3.015
Sociale Wetenschappen	911	1.041	1.316
Wijsbegeerte	120	125	130
Historische en Kunstwetenschappen	535	549	599
Totaal	14.708	15.214	16.306

Totaal aantal volledige arbeidsplaatsen per faculteit (peildatum 31 december)

	2000	2001	2002
Economische Wetenschappen	350,3	347,8	348,4
Bedrijfskunde	247,6	273,9	287,0
Geneeskunde en			
Gezondheidswetenschappen	1.312,6	1.359,3	1.465,5
Rechtsgeleerdheid	223,4	221,8	215,3
Sociale Wetenschappen	114,5	127,9	153,1
Wijsbegeerte	36,5	37,4	32,9
Historische en Kunstwetenschappen	60,3	62,5	65,0
Bestuur en centrale diensten	390,6	395,2	407,8
Totaal	2.735,8	2.825,8	2.975,0

Financieel

In mln euro	2000	2001	2002
Exploitatieresultaat	2,9	13,1	16,1
Netto Rijksbijdrage	180,1	191,2	202,2
Collegegelden	18,2	18,7	20,6
Baten werk in opdracht van derden	58,2	66,8	77,3
Overige baten	36,8	39,7	52,3
Personele lasten	158,7	166,9	190,1
Overige lasten	132,8	138,1	147,5
Solvabiliteitsratio	69%	70%	66%
Netto werkkapitaal	65,6	34,5	18,9
Current ratio	1,62	1,39	1,23
Quick ratio	1,22	1,39	1,61

Financieel Jaarverslag 2002

Jaarverslag	54
Algemene toelichting	54
Cijfermatige samenvatting financieel jaarverslag	57
Prestatiegegevens	58
 Jaarrekening	 60
Grondslagen	60
Geconsolideerde balans per 31 december 2002	60
Geconsolideerde exploitatierekening 2002	61
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2002	62
Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	62
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	68
Overzicht verbonden partijen	69
Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde exploitatierekening	70
Enkelvoudige balans per 31 december 2002	74
Enkelvoudige exploitatierekening	75
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	76
 Accountantsverklaring	 78
 Bijlagen bij financieel jaarverslag	 79
Gegevens over rechtspersonen	79
Specificatie posten OCenW	81
Balans en exploitatierekening 2002 van organisatie- onderdelen die in 2003 deel uit maken van het Erasmus MC	82

Jaarverslag

ALGEMENE TOELICHTING

Resultaten 2002

Het jaar 2002 is voor de EUR in financiële zin gunstig verlopen. Het resultaat bedraagt mln € 16,1 positief. De opbouw van het resultaat is als volgt:

EUR-sec	6,0
Erasmus Beleggingen BV	0,7
EUR Holding BV	8,7
Overige rechtspersonen binnen EUR-groep	0,7
	16,1

Het resultaat van de EUR is sterk beïnvloed door baten, voortkomend uit de verkoop van rechten uit een octrooi van de EUR via de EUR Holding BV. Het saldo op meerjarige projecten inclusief BaMaggelden bedroeg negatief mln € 0,3. Het restant is grotendeels toe te schrijven aan meer collegegelden en rentebaten dan begroot.

Geconsolideerde rechtspersonen

De omzet van de EUR Holding is in 2002 gegroeid met mln € 10,5 tot mln € 30,5 (incl. rente) mede dankzij de al eerder vermelde verkoop van rechten uit een EUR octrooi op het HUMP-virus. Het resultaat was mln € 8,7. De Erasmus beleggingen BV heeft 2002 afgesloten met een winst van mln € 0,7 op een batentotaal van mln € 4,6.

In mln €	Omzet		Resultaat	
	2002	2001	2002	2001
Erasmus Beleggingen BV	4,6	4,4	0,7	0,6
EUR Holding BV	30,5	20,0	8,7	0,8
Stichting Kinderdagverblijf				
Onder d'EUR'	0,7	0,7	-	-
Stichting Rotterdam				
School of Management	14,1	11,5	0,7	0,1
Stichting Studenten Voorziening				
Rotterdam	1,5	1,6	-	-
	51,4	38,2	10,1	1,5

De Rotterdam School of Management heeft een resultaat behaald van mln € 0,7 positief, terwijl het Kinderdagverblijf Onder d'EUR een klein verlies heeft geboekt van K€ 45,8. Met deze stichting zijn gesprekken gaande over alternatieven om de continuïteit en levensvatbaarheid op termijn te vergroten. De Stichting Studentenvoorzieningen Rotterdam tenslotte heeft 2002 positief afgesloten met een resultaat van mln K€ 35,3 op een omzet van mln € 1,5, waarvan mln € 0,8 directe subsidie van de EUR.

Vergelijking jaarrekening met begroting en vorige jaarrekening

De stijgende lijn in de inkomsten buiten de rijksbijdrage is ook in 2002 weer doorgetrokken. Naast hogere inkomsten uit contractonderwijs (van mln € 24,2 naar mln € 27,1) kende ook het contractonderzoek een forse groei met mln € 7,6 tot mln € 50,2. Van het accres van deze contractactiviteiten is mln € 13,2 toe te rekenen aan de geconsolideerde rechtspersonen. Met overige doorbelastingen van goederen en diensten ontving de EUR in totaal mln € 12,6 meer dan in 2001. Tegenover deze hogere baten staan hogere kosten. De personele lasten stegen met mln € 23,2 tot mln € 190,1, terwijl aan de materiële component mln € 9,4 meer werd uitgegeven. Datzelfde beeld is ook van toepassing op de universiteit in engere zin, dit wil zeggen de faculteiten en centrale diensten. De personele lasten stegen met mln € 20,1 tot mln € 171,2, de materiële uitgaven met mln € 8,4 tot mln € 137,7 (incl. verrekeningen) en de baten met mln € 23,6 tot mln € 313,6 (incl. verrekeningen). De meeste faculteiten en centrale diensten hebben 2002 beter afgesloten dan begroot. De faculteiten Wijsbegeerte en Historische en Kunstwetenschappen hebben een groter tekort dan gebudgetteerd.

Investeringsen

Eind 2002 is begonnen met heien voor het T-gebouw dat deels al in september 2004 in gebruik zal worden genomen. Hiermee wordt naast parkeerruimte (12.826 m²) in totaal 37.387 bvo m² onderwijs- en kantoorruimte gerealiseerd. Het parkeerdek dat op de plaats van het T-gebouw stond, is verplaatst. In eerste instantie – tot het definitief afstoten van het F/G-gebouw – is de te realiseren ruimte groter dan strikt benodigd voor de EUR. Dit wordt bepaald door de beschikbare grond en de toegestane bouwhoogte.

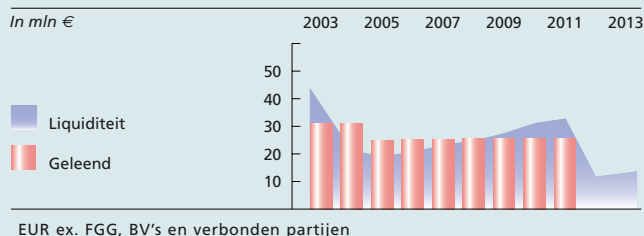
Deze extra ruimte (circa 13.900 bvo m²) zal commercieel worden verhuurd, waarmee de kosten van de nieuwbouw voor de EUR worden beperkt. De planning van de investering in de tijd is als volgt (bedragen in mln €):

	2003	2004	2005
Geplande investering	30,0	17,3	7,5

In 2006 en 2007 zijn thans nog geen investeringen voorzien.

Liquiditeiten

Tot de liquiditeiten worden naast bankrekeningen en kortlopende deposito's ook effecten en obligaties gerekend. Deze positie is in het afgelopen jaar verder verbeterd. 42% van deze liquiditeit is transactieliquiditeit (= saldo van vlottende passiva en overige vlottende activa). Eind 2002 is de oude lening voor het M-gebouw ad mln € 10,0 afgelost en een nieuwe lening van mln € 25,0 aangegaan voor 10 jaar ten behoeve van de investeringen in het T- en M-gebouw. Meerjarig treedt het volgende beeld op:

Erasmus MC

Per 1-1-2003 is de vorming van het Erasmus MC een feit. Het personeel, dat in dienst was van FGG heeft een aanstelling bij het Erasmus MC (is de rechtspersoon van het Academisch Ziekenhuis). De financiële afwikkeling zal in de loop van 2003 worden voltooid. Binnen de jaarrekening van de universiteit zullen vanaf 2003 geen activa en passiva meer voorkomen van de FGG. Wel zal er in het kader van het universitaire jaarverslag gerapporteerd worden over de baten en lasten die samenhangen met O&O-activiteiten. In de bijlagen is aangegeven wat de gevolgen zijn voor de balans van de rechtspersoon EUR. Ook voor de EUR Holding BV heeft de vorming van het Erasmus MC gevolgen. De aan de FGG gelieerde BV's zullen op termijn overgaan in een holding onder het Erasmus MC. Het aandeel hiervan in dit jaarverslag betreft:

In mln €	FGG	FGG BV's
Eigen vermogen	27,9	5,7
Balans totaal	49,9	17,7
Omzet	56,3	16,0
Resultaat	0,3	9,5

Vooruitzichten

Zowel in absolute als relatieve zin is de belangstelling van studenten voor de EUR groeiende, mede dankzij nieuwe studierichtingen als psychologie, criminologie en de Engelstalige opleiding International Business Administration. De introductie van de bachelor-master structuur kan ertoe leiden dat minder studenten dan thans direct na het behalen van hun bachelordiploma een vierde cursusjaar in de vorm van een masteropleiding gaan volgen. Anderzijds vertoont de markt voor voortgezette opleidingen nog steeds enige groei. Bedrijven zijn terughoudender geworden met in company trainingen. Inkomsten van derden ten behoeve van onderzoek stijgen nog steeds gestaag.

Landelijke vergelijking

In het onderstaande staatje zijn enige kengetallen opgenomen, afgezet tegen de uitkomst van de EUR in 2001, het WO-gemiddelde uit 2001 en de rijksbijdrage 2002. Daaruit blijkt dat de EUR op een aantal punten gunstig scoort t.o.v. het landelijk gemiddelde. Daarbij dient wel te worden aangetekend dat investeringsprojecten bij andere instellingen het landelijk gemiddelde van de current ratio naar beneden trekken en dat de EUR eerder dan andere instellingen heeft geleend voor investeringsprojecten. De verhouding tussen personele lasten en materiële lasten ligt bij alle instel-

lingen op ongeveer hetzelfde niveau. De EUR scoort al jaren hoog op het gebied van acquisitie van andere geldstromen dan de rijksbijdrage, hetgeen dit staatje nogmaals bevestigt. Overigens geldt voor alle instellingen met een medische faculteit, dat zij hier hoog scoren. De belangrijkste parameters in het bekostigingsmodel van OCenW, naast een historisch bepaalde vaste voet zijn eerstejaars (-instelling), diploma's en promoties. Ons aandeel in de rijksbijdrage is lager dan in de nominale aantallen, omdat de instroom van de EUR grotendeels in de goedkopere segmenten valt.

	EUR 2002	EUR 2001	WO 2001/Rb 2002
Solvabiliteitsratio *	67%	70%	69%
Current ratio **	1,62	1,39	1,26
Quick ratio ***	1,62	1,39	1,16
Algemene reserve/Baten	70%	63,4%	30,4%
Langlopende leningen/Totaal passiva	7,5%	5,1%	3,9%
Materiële vaste activa/Totaal activa	54,7%	61,8%	59,7%
Financiële vaste activa/Totaal activa	2,9%	3,7%	6,4%
(Liquiditeiten + Effecten)/Totaal activa	27,7%	20,1%	18,2%
Personele Lasten/Totale Lasten	56,3%	54,4%	57,7%
Rb als % Baten	50%	59,8%	68,1%
Collegegelden als % Baten	6,7%	5,1%	5,1%
Aandeel rijksbijdrage	5,9%	5,7%	Rb 2002: 2.200 M€
Aandeel bekostigde instroom	8,1%	8,4%	Rb 2002: 101 M€
Aandeel diplomabekostiging	7,9%	7,5%	Rb 2002: 388 M€
Aandeel promotiebekostiging	7,0%	6,4%	Rb 2002: 155 M€
Aandeel 1e jaars	8,8%	9,4%	Rb2002: 34.469 stud.
Aandeel diploma's	8,2%	8,1%	Rb2002: 20.351 dipl.
Aandeel promoties/ontwerperscertificaten	7,1%	6,5%	Rb2002: 2.319 prom./ontw.

* (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen
 ** vlottende activa / kortlopende schulden
 *** (vlottende activa -/- voorraden) / kortlopende schulden

CIJFERMATIGE SAMENVATTING FINANCIËEL VERSLAG

De baten en lasten waren als volgt verdeeld (bedragen in mln €):

	2002	2001	2000
BATEN			
Rijksbijdrage OCenW	202,2	191,2	180,1
Collegegelden	20,6	18,7	18,2
Baten werk i.o.v. derden	77,3	66,8	58,2
Overige baten	52,3	39,7	36,8
Totaal baten	352,4	316,4	293,3
LASTEN			
Personele lasten	190,1	166,9	158,7
Afschrijvingen	10,7	10,2	10,2
Inkomensoverdrachten	52,8	51,4	50,9
Overige instellingslasten	84,0	76,5	71,7
Totaal lasten	337,6	305,0	291,5
Saldo baten en lasten	14,8	11,4	1,8
Saldo financiële baten en lasten	1,3	1,7	1,1
Exploitatiesaldo	16,1	13,1	2,9
Netto werkkapitaal	65,6	34,5	18,9
Current ratio	1,62	1,39	1,23

PRESTATIEGEGEVENS

In het Prestatiebekostigingsmodel van OCenW, dat sinds 2000 van kracht is, wordt 30% van de toewijzing bepaald door prestaties (eerstejaars, afgestudeerden, promoties). Het restant wordt toegewezen op basis van historische posities. Na introductie van de BaMa stijgt het door parameters bepaalde percentage tot 40%.

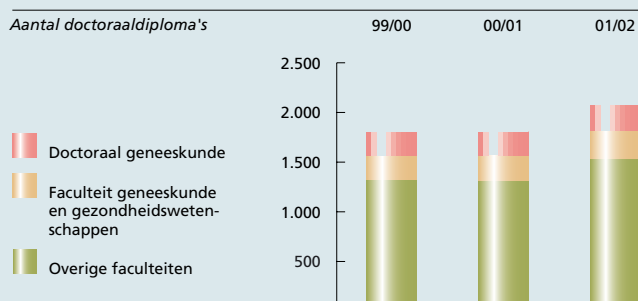
De aantallen eerstejaars-instelling zijn:

	00/01	01/02	02/03
Geneeskunde	262	263	294
Hoog	108	93	72
Laag	2.569	2.939	3.188
Totaal	2.939	3.295	3.554

Afgestudeerden

De tabel geeft de ontwikkeling weer van het aantal afgestudeerden tot en met 2001/2002.

	99/00	00/01	01/02
Doctoraal geneeskunde	241	238	253
Artsexamen	194	202	223
Hoog	36	54	57
Laag	1.330	1.311	1.533
Totaal	1.801	1.805	2.066

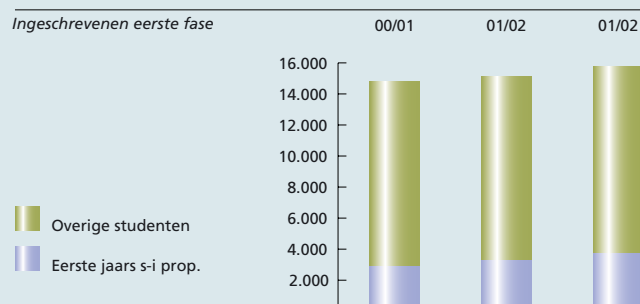

Onderwijs

In de hieronder genoemde inschrijfgegevens (eerstejaars, overige studenten en extraneï) zijn begrepen degenen die bij een andere instelling dan de EUR aan hun financiële verplichtingen hebben voldaan. De aantallen zijn (excl. dubbele inschrijvingen bij de EUR):

Peildatum 1 oktober	00/01	01/02	02/03
Eerstejaars s-i prop.	2.937	3.356	3.970
Eerstejaars s-i Japankunde	25	22	-
Eerstejaars instelling	2.939	3.295	3.552
Eerstejaars WO-Ned.	2.931	3.108	3.503
ingeschreven studenten*	14.798	15.142	15.923
Extraneï	67	48	26

* excl. 2e fase lerarenopleiding

Promoties

Het aantal promoties bedroeg:

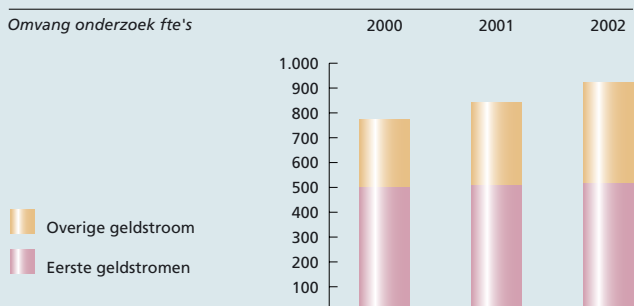
	2000	2001	2002
Geneeskunde	110	98	103
Hoog	1	3	3
Laag	54	42	44
Totaal	165	143	150

Onderzoek

Hieronder is als indicatie van de omvang van de onderzoekstaak het aantal fte's uit de eerste geldstroom (hoofdzakelijk rijksbijdrage) weergegeven dat voor het onderzoek wordt gealloceerd in de begroting, en het aantal fte's bekostigd uit opbrengsten van derden voor contract- en subsidieonderzoek.

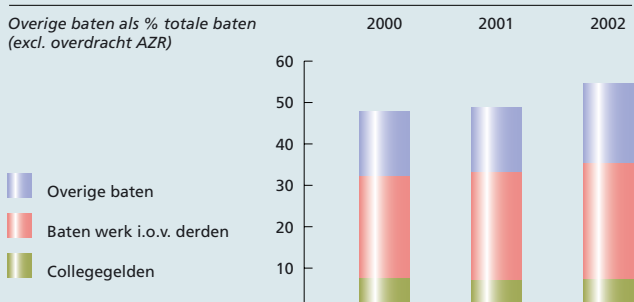
	2000	2001	2002
WP onderzoek 1e geldstroom			
cf. intern verdeelmodel	505,4	510,3	519,9
WP betrokken bij onderzoek voor derden*	266,5	330,2	403,4

* Excl. Toegerekende onderzoekers-fte's in 1e geldstroom en WP-academische ziekenhuizen

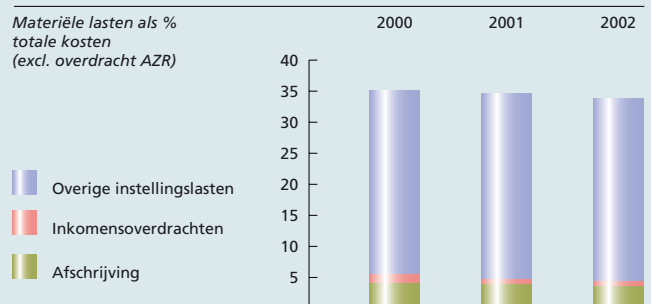

Exploitatie

Onderstaande grafiek geeft het aandeel overige baten weer in een percentage van de totale baten onderverdeeld in collegegelden, baten werk i.o.v. derden en overige baten over de jaren 2000 t/m 2002.

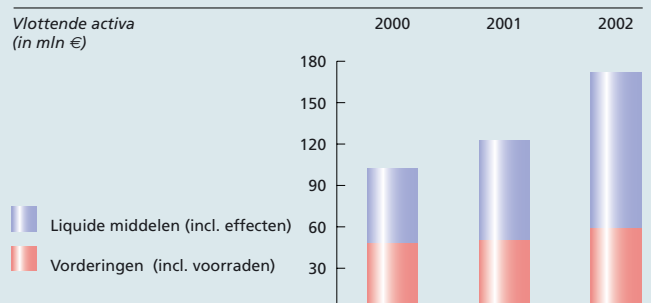

Hieronder is het aandeel van de materiële lasten als percentage van de totale lasten weergegeven met een onderverdeling naar overige instellingslasten, inkomensoverdrachten en afschrijvingen over de jaren 2000 t/m 2002.

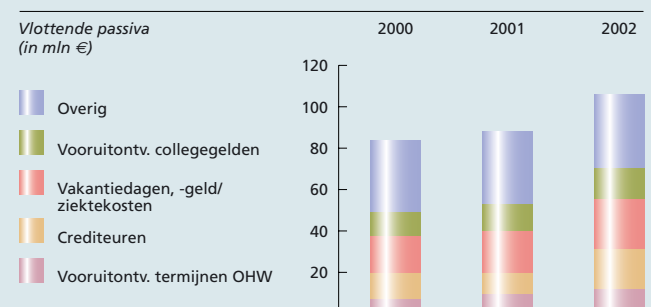

Balans

Onderstaande grafiek geeft de vlottende activa weer onderverdeeld naar vorderingen en liquide middelen inclusief effecten over de jaren 2000 t/m 2002.

Onderstaande grafiek geeft de vlottende passiva weer, onderverdeeld naar projectontvangsten, overige vooruitontvangsten en crediteuren/overige schulden over de jaren 2000 t/m 2002.

Jaarrekening

GRONDSLAGEN

Waardering van de activa en passiva

Algemeen

De activa en passiva zijn, tenzij anders vermeld, tegen de nominale waarde opgenomen. De exploitatierekening is opgesteld conform het baten-lasten-stelsel.

Boekenbezit

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Vorderingen

Waar nodig is door middel van een voorziening rekening gehouden met de mate van oninbaarheid.

Gebouwen en terreinen

Uitgangspunt voor de waardebepaling is de historische aanschafwaarde.

Voorraden

De waarderingsgrondslag voor de voorraden is gebaseerd op inkooprijzen.

Het onderhanden werk in opdracht van derden is netto gepresenteerd, waarbij de directe en indirecte kosten van de ultimo 2002 nog niet opgeleverde projecten (onder aftrek van de reeds bekende verliezen) zijn verminderd met de vooruitontvangen termijnen.

Effecten

Deze zijn gewaardeerd op het minimum van verkrijgingsprijs en marktwaarde.

Consolidatie

Naast de cijfers van de 100% deelnemingen Erasmus Beleggingen BV en EUR Holding BV zijn de Rotterdam School of Management, de Stichting Studenten Voorziening Rotterdam en het Kinderdagverblijf Onder d'EUR, alle gevestigd te Rotterdam, geconsolideerd in de jaarrekening.

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2002

In mln €	2002	2001
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	221,9	219,7
Financiële vaste activa	11,7	13,2
Totaal vaste activa	233,6	232,9
Vlottende activa		
Voorraden	0,2	0,2
Vorderingen	59,3	50,8
Effecten	1,2	0,8
Liquide middelen	111,3	70,6
Totaal vlottende activa	172,0	122,4
Totaal activa	405,6	355,3
PASSIVA		
Eigen vermogen	246,9	230,2
Voorzieningen	21,8	19,0
Langlopende schulden	30,5	18,2
Kortlopende schulden	106,4	87,9
Totaal passiva	405,6	355,3

GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEREKENING 2002

In mln €	Rekening 2002	Begroting 2002	Rekening 2001
BATEN			
Rijksbijdrage OCenW	202,2	202,3	191,2
Collegegelden	20,6	17,8	18,7
Baten werk i.o.v. derden	77,3	52,4	66,8
Overige baten	52,3	55,3	39,7
Totaal baten	352,4	327,8	316,4
LASTEN			
Personele lasten	190,1	179,1	166,9
Afschrijvingen	10,7	8,1	10,2
Inkomensoverdrachten	52,8	56,1	51,4
Overige instellingslasten	84,0	79,3	76,5
Totaal lasten	337,6	322,6	305,0
Saldo baten en lasten	14,8	5,2	11,4
Saldo financiële baten en lasten	1,3	1,1	1,7
Exploitatiesaldo	16,1	6,3	13,1

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2002

In mln €	2002	2001
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	16,1	13,1
Mutatie reserverekeningen		
– Correctie beginbalans (w.o. stelselwijziging / RSM)	0,3	-
– Dividenduitkering / kapitaalstorting EUR Holding BV	0,3	
Afschrijvingen	10,7	10,2
Mutatie werkkapitaal:		
– Voorraden	-	0,2
– Vorderingen	(8,5)	(2,7)
– Effecten	(0,4)	1,5
– Kortlopende schulden	18,5	4,5
Mutaties voorzieningen	2,8	0,6
	39,8	27,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	(12,9)	(3,7)
(Des)investerings financiële vaste activa	1,5	(1,5)
	(11,4)	(5,2)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	12,3	(3,2)
Mutatie liquide middelen	40,7	19,0
Beginstand liquide middelen	70,6	51,6
Mutatie liquide middelen	40,7	19,0
Eindstand liquide middelen	111,3	70,6

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE GECONSOLIDEERDE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	2002	2001
mln €	221,9	219,7

Hieronder zijn opgenomen:

- investeringen in gebouwen en terreinen voor mln € 212,0
(2001: mln € 209,6)
- investeringen in inventaris en apparatuur voor mln € 9,9
(2001: mln € 10,1)

Terreinen en gebouwen

Bij de bepaling van de boekwaarde hebben de volgende waarde-ringsregels als uitgangspunt gediend:

- Op terreinen wordt niet afgeschreven.
- De afschrijvingstermijn op het bouwkundig deel is 60 jaar met een restwaarde van 20% van de historische aanschafwaarde.
- Technische installaties en overige niet tot het bouwkundig deel te rekenen investeringen worden in 25 jaar geheel afgeschreven.

- Het aandeel van het bouwkundig deel bij oplevering bedraagt 75%.
- Afgeschreven wordt met ingang van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. In afwijking hiervan wordt op het M-gebouw tijdsevenredig 2% per jaar afgeschreven vanaf 1 mei 1994.

	Gebouwen	Terreinen	Gebouwen in uitvoering	Totaal
Verkrijgingsprijs ultimo 2001	279,5	18,3	0,3	298,1
Waardeverminderingen en afschrijvingen ultimo 2001	- 88,5			- 88,5
Boekwaarde ultimo 2001	191,0	18,3	0,3	209,6
Investeringen	1,8		6,7	8,5
Desinvesteringen of overboekingen	0,5			0,5
Afschrijvingen	- 6,6			- 6,6
Boekwaarde ultimo 2002	186,7	18,3	7,0	212,0

De kosten van 'eerste inrichting' zijn opgenomen onder 'inventaris en apparatuur'.

OZB en verzekerde waarde gebouwen en terreinen en boeken

In mln €	OZB waarde	Verzekerde waarde	Aanschaf waarde 2002	Peildatum
Gebouwen en terreinen (OZB-waarde)	209,6			1999
Gebouwen en terreinen (verz. waarde)		437,4		2001
Boeken		25,5	2,2	2001

Inventaris, apparatuur en 1e inrichting

Activawaardering

De EUR hanteert een afschrijvingsregime voor roerende goederen met een aanschaffingsprijs van meer dan K€ 12,0. De EUR Holding BV en haar dochters activeren roerende goederen met een aanschafwaarde vanaf K€ 2,3. De eerste afschrijvingstranche vindt

plaats in het jaar van aanschaf. De afschrijvingstermijn is afhankelijk van het soort apparaat en varieert van 3 tot 25 jaar. Van derden ontvangen bijdragen voor apparatuuraanschaffingen zijn als inhaalafschrijving in mindering op de boekwaarde gebracht.

In mln €	Inventaris en apparatuur	1e inrichting	Totaal
Verkrijgingsprijs ultimo 2001	30,3	7,5	37,8
Waardeverminderingen en afschrijvingen ultimo 2001	- 22,2	- 5,5	- 27,7
Boekwaarde ultimo 2001	8,1	2,0	10,1
Investerings	4,4	0,1	4,5
Desinvesteringen of overboekingen	- 0,6		- 0,6
Afschrijvingen	- 3,5	- 0,6	- 4,1
Boekwaarde ultimo 2002	8,4	1,5	9,9

Financiële vaste activa	2002	2001
mln €	11,7	13,2

Hieronder zijn leningen aan deelnemingen van de EUR opgenomen ad mln € 2,2 (2001: mln € 2,4) en de obligaties en deposito's met een looptijd langer dan 1 jaar ad mln € 9,5 (2001: mln € 10,8).

In mln €	Boekwaarde ultimo 2001	Mutaties +/- 2002	Aflossingen 2002	Boekwaarde ultimo 2002	Rente percentage	Afloopdatum
Leningen aan verbonden partijen						
Stichting Exploitatiemaatschappij	1,4			1,4	4%	t/m 01-04-2033
Kralingse Zoom/Rotterdam						
	1,4			1,4		
Overige leningen u/g						
Erasmus Zalenverhuur BV/Rotterdam *	0,8		- 0,1	0,7	5%	t/m 15-04-2022
St. Erasmus Facilitair Centrum **	0,1			0,1	-	direct opeisbaar
St. Nederlandse School voor Openbaar Bestuur	0,1		- 0,1		-	
	1,0		- 0,2	0,8		
Effecten						
Obligaties	3,1		- 0,8	2,3		
Deposito's	7,7		- 0,5	7,2		
	10,8		- 1,3	9,5		
Totaal	13,2			11,7		

* De door Erasmus Zalenverhuur BV te ontvangen huurpenningen zijn aan de EUR verpand.

** Direct opeisbaar. Als zekerheid dienen de aandelen in Erasmus Zalenverhuur BV.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden	2002	2001
mln €	0,2	0,2

De post voorraden bestaat uit de volgende onderdelen:

	2002	2001
Vorraad PC-Shop	0,1	
Magazijn kantoorartikelen/technisch	0,1	0,1
Relatiegeschenken		0,1
Totaal	0,2	0,2

Vorderingen	2002	2001
mln €	59,3	50,8

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

	2002	2001
Debiteuren	37,7	33,7
OCenW - kaskorting*	8,1	8,3
Verbonden partijen	2,7	1,7
Overige vorderingen	1,3	0,8
Overlopende activa	9,5	6,3
Totaal	59,3	50,8

* Van de OCenW-kaskorting is mln € 2,7 rentedragend conform brief WO/F-2001/48239 d.d. 6 december 2001.

Effecten	2002	2001
mln €	1,2	0,8

Het aandelenbezit van de EUR is in 2000 ontstaan door de overgang van een stichting in een dochtermaatschappij van de EUR Holding BV. Het aandelenbezit is eigendom van de Stichting Studenten Voorziening Rotterdam mln € 0,3 (2001: mln € 0,0) en dochters van de EUR Holding BV (m.n. Corporate Communication Centre BV) mln € 0,2 (2001: mln € 0,1)

De hieronder opgenomen effecten bestaan uit:

	2002	2001
Obligaties	0,7	0,7
Aandelen	0,5	0,1
Totaal	1,2	0,8

Liquide middelen	2002	2001
mln €	111,3	70,6

Het saldo liquide middelen is als volgt opgebouwd:

	2002	2001
Banken	101,9	42,6
Kasmiddelen	0,1	
Saldo Rijkshoofdboekhouding	0,7	0,2
Deposito's	8,6	27,3
Liquiditeiten onderweg		0,5
Totaal	111,3	70,6

De EUR heeft een zogenaamde 'parapluafsprake' met de huisbankier, die inhoudt dat negatieve saldi op de ene rekening worden gecompenseerd met positieve saldi op andere rekeningen. Rente wordt berekend over de som van de saldi.

Eigen vermogen	2002	2001
mln €	246,9	230,2

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserves (bestaande uit bedrijfsreserve en bestemde reserves) en overige reserves.

Het verloop in het eigen vermogen is als volgt:

	Overige mutaties 2002				Saldo			
	Saldo	Bestemming	Dividend uitkering/			Saldo		
			Ultimo	exploitatie			kapitaalstorting	Correctie
Ultimo	2002							
Algemene reserve*	202,8	6,3	6,9		216,0			
Eigen vermogen geconsolideerde verbonden partijen	21,6	10,1	- 6,6	0,3	25,4			
Meerjarige projecten	5,8	- 0,3			5,5			
Totaal	230,2	16,1	0,3	0,3	246			

* In de algemene reserve is opgenomen een bedrag van mln € 173,9 dat voorheen werd gepresenteerd als reserve voorheen vermogen uit onroerende goederen.

Voorzieningen	2002	2001
mln €	21,8	19,0

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Saldo	Dotatie	Mutatie	Vrijval	Saldo	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
	Ultimo	2002	onttrekkingen	2002	Ultimo			
	2001		2002		2002			
Onderhoud	2,7	8,9	- 9,8		1,8	1,8		
Rechtspositionele maatregelen	12,9	6,4	- 3,9		15,4	3,1	9,3	3,0
ADV-spaarvarianten	2,9	1,1			4,0	0,1	3,7	0,2
Overig	0,5		0,1		0,6	0,6		
Totaal	19,0	16,4	-13,6		21,8	5,6	13,0	3,2

Voorziening rechtspositionele maatregelen

De voorziening rechtspositionele maatregelen omvat de verplichtingen van de EUR uit hoofde van verwachte wachtgeldbetalingen plus verplichtingen uit hoofde van andere rechtspositionele maatregelen.

De verplichting uit hoofde van de toekomstige wachtgeldverplichtingen ad mln € 10,8 zijn geschat op basis van de verplichting, zoals die is opgegeven door USZO ad mln € 10,5 en het feitelijke realisatiepercentage van de verplichting in 2002. Daarnaast is rekening gehouden met verwachte WW-betalingen ad mln € 1,2 en overige rechtspositionele maatregelen ad mln € 3,4.

De uitgaven ten laste van deze voorziening aan USZO bedroegen in 2002 mln € 3,1. Daarnaast is nog mln € 0,8 aan andere uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden	2002	2001
mln €	30,5	18,2

Kredietinstellingen:

In 2002 is de in 1994 verstrekte lening door de Bank Nederlandse Gemeenten aan de Erasmus Beleggingen BV ad mln € 14,5 voor het nog openstaand saldo ultimo 2001 in zijn geheel afgelost. Een nieuwe lening is door de Bank Nederlandse Gemeenten aan de EUR verstrekt ad mln € 25,0. Deze lening is verstrekt tegen een rentepercentage van 4,71% met een looptijd van 10 jaar. De aflossing zal geschieden in één termijn op 2 december 2012.

Tevens is een lening verstrekt door de Bank Nederlandse Gemeenten aan de EUR ad mln € 13,6, waarvan ultimo 2002 mln € 5,4 aan aflossingstermijnen is betaald, met de volgende rentepercentages op jaarbasis en vervaldatum:

€ 2,7 mln	rente 5,46%	Vervaldatum 28-10-2003.
€ 5,5 mln	rente 5,72%	Vervaldatum 28-10-2005.

Verantwoording onder kortlopende schulden:

De aflossingstranches 2003 ad mln € 2,7 (2002: mln € 3,2) zijn onder de kortlopende schulden opgenomen (zie toelichting kortlopende schulden).

Kortlopende schulden	2002	2001
mln €	106,4	87,9

Deze schulden zijn als volgt uit te splitsen:

	2002	2001
Kredietinstellingen	2,7	3,2
Vooruitontvangen termijnen OHW	12,1	9,8
Crediteuren	19,4	10,1
Verbonden partijen	0,1	0,3
Belastingen en premies		
sociale verzekeringen	2,6	4,4
Schulden terzake pensioenen	0,1	1,3
Overige kortlopende schulden	0,5	0,4
Overlopende passiva;		
Vakantiegeld en ziektekosten	5,6	5,4
Vakantiedagen	18,7	14,8
Vooruitontvangen		
doelsubsidies OCenW	0,2	0,1
Vooruitontvangen collegegelden	14,8	13,1
Overige overlopende passiva	29,6	25,0
	68,9	58,4
Totaal	106,4	87,9

Ter toelichting wordt het volgende opgemerkt:

- Het bedrag 'Vooruitontvangen termijnen OHW' bestaat uit het saldo 'Voorraad Onderhanden Werk' ad mln € 84,5 (2001: mln € 68,6) en de bijdragen die in 2002 of eerder zijn gefactureerd voor de ultimo jaar nog niet opgeleverde projecten ad mln € 96,6 (2001: mln € 78,4).
- Onder kredietinstellingen is opgenomen het deel van de lening ad mln € 13,6 van BNG aan de EUR waarvan de vervaldatum valt op 28-10-2003 ad mln € 2,7.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN

EN VERPLICHTINGEN

De niet uit de balans blijken de rechten en verplichtingen betreffen:

- De garantiestelling m.b.t. exploitatiekosten van Zalenverhuur.
- Huurcontracten voor het M-gebouw en Visser 't Hooft met Zalenverhuur BV ad mln € 2,5 per jaar die lopen tot 2003 respectievelijk 2005 met een verlengingsclausule.
- De resterende bestedingsverplichting ad mln € 0,7 in verband met ontvangen Spinoza-prijzen (mln € 0,3) en Louis Jeantetprijs (mln € 0,4).
- De Stichting Kinderdagverblijf EUR heeft een huurovereenkomst met de EUR die is aangegaan voor een periode van 5 jaar tot februari 2006 die behoudens tijdige opzegging telkenmale automatisch wordt verlengd met perioden van 5 jaar. De jaarlijkse huurprijs bedroeg in 2002 mln € 0,1.
- Verplichtingen uit hoofde van het in aanbouw zijnde T-gebouw.
- De Minister van OCenW heeft met brief kenmerk WJZ/02/10090 d.d. 12 maart 2002 vragen aan de instelling gesteld die betrekking hebben op de wijze waarop wordt omgegaan met de bekostigingsregels en de naleving van de bekostigingsvoorwaarden op grond van de WHW (dit wordt aangeduid als 'gebruiksruimte'). Inmiddels zijn er meerdere rapporten verschenen over deze gebruiksruimte. Dit kan leiden tot een gewijzigde vaststelling van de rijksbijdrage over 2002 en voorgaande jaren zowel in positieve als in negatieve zin, aangezien de rijksbijdrage over 2002 nog steeds niet definitief is vastgesteld.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Meerderheidsdeelnemingen

In mln €	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code* activiteiten	Eigen vermogen	Exploitatie- saldo 2002	Omzet 2002	Verklaring art. 2:403	Consolidatie ja/nee	Deelname percentage
				31-12-2002	BW ja/nee				
Erasmus Beleggingen BV	BV	Rotterdam	3	10,7	0,7	4,6	nee	Ja	100%
EUR Holding BV	BV	Rotterdam	1/2	10,5	8,7	30,5	nee	Ja	100%
Totaal				21,2	9,4	35,1			

Beslissende zeggenschap

In mln €	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code* activiteiten	Eigen vermogen	Exploitatie- saldo 2002	Omzet 2002	Verklaring art. 2:403	Consolidatie ja/nee
				31-12-2002	BW ja/nee			
Kinderdagverblijf 'Onder d'EUR'	Stichting	Rotterdam	4	-	-	0,7	nee	Ja
Stichting Rotterdam School of Management	Stichting	Rotterdam	1/2	3,7	0,7	14,1	nee	Ja
Stichting Studenten Voorzieningen Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4	0,5	-	1,5	nee	Ja
Totaal				4,2	0,7	16,3		

Overige verbonden partijen

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten*
EURZA Arbo BV	BV	Rotterdam	4
Stichting Nederlandse School voor Openbaar Bestuur	Stichting	's-Gravenhage	1
Stichting Klinische Genetica	Stichting	Rotterdam	2
Stichting Instituut Financieel Economisch Beleid	Stichting	Rotterdam	1/2
Stichting Instituut voor Verslavingsonderzoek Rotterdam	Stichting	Rotterdam	1/2
Stichting Respiratoire Virologie in het bijzonder Influenza	Stichting	Rotterdam	2
Erasmus Zalenverhuur BV	BV	Rotterdam	3
Stichting Erasmus Facilitair Centrum	Stichting	Rotterdam	4
Stichting Faculty Club	Stichting	Rotterdam	4
Stichting Exploitatiemaatschappij Kralingse Zoom	Stichting	Rotterdam	3
Netherlands School of Public Health (NSPH)	Stichting		1/2
Netherlands School of Occupational Health (NSOH)	Stichting		1/2

* Code activiteiten: 1 = Contractonderwijs, 2 = Contractonderzoek, 3 = Onroerende zaken, 4 = Overig

**TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE
GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEREKENING**

Rijksbijdrage OCenW	2002	2001
mln €	202,2	191,2

De door het departement toegekende rijksbijdrage 2002 bedroeg, inclusief de uitkering voor wachtgelden en investeringen, mln € 202,3. Hieraan is onttrokken mln € 0,2 aan doelsubsidies die zijn verantwoord als vooruitontvangen rijksbijdrage. Toegevoegd aan de rijksbijdrage is een bedrag van mln € 0,1. Dit betreft de bestedingen in 2002 van doelsubsidies die ultimo 2001 als vooruitontvangen rijksbijdrage waren verantwoord.

De toegekende rijksbijdrage, die overigens nog niet definitief is vastgesteld, kan worden onderscheiden in:

(Normatieve) rijksbijdrage OCenW

Een modelmatig berekende rijksbijdrage voor de universiteit	135,7	
Een rijksbijdrage die de EUR ontvangt voor het AZR, waarin begrepen mln € 10,0 t.b.v. taken die binnen de EUR worden uitgevoerd.	60,6	
Bijdrage in afschrijvingskosten	5,4	
Verhoging numerus fixus aantallen geneeskunde	0,4	
Invoering bachelor-master-structuur	0,2	
Toegekende rijksbijdrage conform brief BVH/BHO-2002/131521 M		202,3
Af: als vooruitontvangen rijksbijdrage verantwoorde doelsubsidies		- 0,2
Toegekende rijksbijdrage conform brief BVH/BHO-2002/131521 M		202,1

Overige subsidies OCenW

Duale opleidingen		0,1
Totaal rijksbijdrage OCenW		202,2

De modelmatig bepaalde rijksbijdrage wordt bepaald door het departement door middel van het Prestatie BekostigingsModel.

De daarbij gebruikte modelparameters zijn:

	1e jaars instelling		Geslaagden		Promoties	
	Alfa/gamma	FGG	Alfa/gamma	FGG	Alfa/gamma	FGG
			doct. + artsex.			
1999/2000	2.745	368	1.521	268	60	106
2000/2001	2.569	370	1.330	230	54	111
2 jaars gemiddelde	2.657	369	1.426	249	57	109

Bovenstaande parameters zijn aangepast in verband met verschuivingen door herordening opleidingsaanbod.

Rijksbijdrage AZR

In 2002 heeft de EUR mln € 60,6 (BVH/BHO-2002/131521 M d.d. 11 december 2002) aan rijksbijdrage ontvangen voor de werkplaatsfunctie ten behoeve van de Medische Faculteit. Deze rijksbijdrage was als volgt opgebouwd (in mln €):

Rente	5,4
Modelmatige bijdrage	52,9
Salaris- en prijsbijstellingen (gedurende het jaar)	2,3
Totaal	60,6

In de rijksbijdrage AZR is een rentecomponent opgenomen ten bedrage van 25% van de rentekosten samenhangend met de financiering van investeringen in gebouwen op basis van goedgekeurde plannen.

De prestatieparameters conform het GBO-plandocument zijn:

Aantal ingeschreven studenten studiejaar 2002/2003	2.131
Aantal artsgetuigschriften van het studiejaar 2001/2002	205
Aantal leden WP in dienst van de universiteit (incl. iBMG) op 31-12-2001	789
Aantal Medische specialisten in dienst van het AZR op 31-12-2001 (incl. AZR-Daniël den Hoed) in fte's	439,5
Aantal personeelsleden in dienst van NWO op 31-12-2001 in fte's	20,5
Aantal AGIO's in dienst van het AZR op 31-12-2001 (incl. AZR-Daniël den Hoed) in fte's	269,4
Aantal proefschriften aan de faculteit excl. iBMG in 2001	101
Aantal m ² nuttige oppervlakte van het AZR	136.852
Aantal m ² nuttige oppervlakte van AZR-Daniël	20.534
Aantal co-assistentenplaatsen AZR	131
Aantal fte's ondersteunend personeel	828

Onder de rijksbijdrage AZR moet in feite worden verstaan de rijksbijdrage Dijkzigt/Sophia. In het kader van de fusie met de Daniël den Hoed kliniek (DDH) zijn in het verleden principe-afspraken gemaakt tot vaststelling van een rijksbijdrage inclusief DDH.

Collegegelden	2002	2001
mln €	20,6	18,7

De stijging van het collegegeld met mln € 1,9 wordt verklaard door een toename van het aantal studenten met 5% en de verhoging van het wettelijk tarief collegegeld met eveneens 5%.

Baten werk in opdracht van derden	2002	2001
mln €	77,3	66,8

Onder 'baten werk i.o.v. derden' zijn alle opbrengsten van de in het verslagjaar opgeleverde (deel-) projecten verantwoord.

	2002	2001
Contractonderwijs	27,1	24,2
Contractonderzoek	34,3	24,5
Opbrengst werk i.o.v. derden	61,4	48,7
Mutatie onderhanden werk i.o.v. derden	15,9	18,1
Totaal	77,3	66,8

Het totaal van contractonderzoek en mutatie onderhanden werk in opdracht van derden kan als volgt gecategoriseerd worden naar aard van de opdrachtgever:

	2002	2001
Collectebusfondsen	10,6	9,7
Bedrijven en overig	3,3	9,5
Overheid	19,2	8,5
Internationale organisaties	8,9	7,8
NWO	8,2	7,1
Totaal	50,2	42,6

In deze baten is een bedrag begrepen van totaal mln € 4,3 voor overdrachten aan partners in programma's waarbij de EUR optreedt als penvoerder, en beursbetalingen in het kader van uitwisselingsprogramma's. Deze overdrachten zijn vervolgens onder de lasten als 'overige instellingslasten' verantwoord.

Overige baten	2002	2001
mln €	52,3	39,7

Deze opbrengsten zijn als volgt te rubriceren:

	2002	2001
Verhuur onroerende zaken*	6,6	5,7
Doorbelast personeel	14,7	14,2
Schenking en sponsoring	1,5	1,3
Overige	29,5	18,5
Totaal	52,3	39,7

* Hieronder zijn mede verantwoord mln € 4,6 (excl. BTW) aan huur-opbrengsten van Beleggingen BV die het M-gebouw verhuurt aan de Erasmus Zalenverhuur BV, die op haar beurt die gebouwen doorverhuurt aan de EUR en andere. De EUR heeft in 2002 aan Erasmus Zalenverhuur mln € 2,8 (2001: mln € 2,5) aan huurpenningen betaald.

Personele lasten	2002	2001
mln €	190,1	166,9

De personele uitgaven zijn als volgt onder te verdelen:

	2002	2001
Lonen en salarissen	134,8	122,5
Sociale lasten	23,6	21,3
Dotatie voorziening rechtspositionele maatregelen		
incl. ADV-spaarvarianten	7,5	4,3
Uitzendkrachten	4,1	4,4
Declaranten e.d.	8,7	6,4
Overige	12,3	9,0
Overige personele lasten	32,6	24,1
Uitkeringen	- 0,9	- 1,0
Totaal	190,1	166,9

De stijging van de salarissen en sociale lasten met 9,9% is voor 7,2% toe te schrijven aan een uitbreiding van het aantal personeelsleden. De toename van de personele lasten met mln € 23,2 is voor mln € 14,6 toe te schrijven aan de post 'Lonen en salarissen / sociale lasten', 'Declaranten e.d.' mln € 2,3 en de post 'Overige personele lasten / uitkeringen' voor mln € 3,4 w.o. een additionele last

voor het tegoed aan vrije dagen dat ultimo jaar opneembaar was ad mln € 3,6. Een afname van de personele lasten heeft plaatsgevonden met betrekking tot de post 'Uitzendkrachten' met mln € 0,3. De 'Dotatie voorziening rechtspositionele maatregelen' laat een stijging zien van mln € 3,2.

De extra kosten als gevolg van de hogere inschaling als medisch specialist ad mln € 4,5 zijn evenals voorgaande jaren doorbelast aan het AZR.

Gemiddeld aantal fte's excl. verbonden partijen:

	2002	2001
	fte's	fte's
WP	1.248,7	1.240,9
OBP	1.138,8	1.081,3
Personeel 2e/3e geldstroom gefinancierd door derden in dienst van de EUR	525,5	447,5
EUR-BV's	217,5	150,3
Totaal	3.130,5	2.920,0
Personeel in dienst bij subsidiegever	3,0	12,4

Overzicht bezoldiging CvB/RvT

In mln €	2002	2001
College van Bestuur	0,4	0,4
Raad van Toezicht	0,1	0,1

Afschrijvingen	2002	2001
mln €	10,7	10,2

	2002	2001
Gebouwen	6,6	6,5
Inventaris en apparatuur	4,1	3,7
Totaal	10,7	10,2

Inkomensoverdrachten	2002	2001
mln €	52,8	51,4

	2002	2001
Rijksbijdrage academische ziekenhuizen	50,6	49,4
Affiliaties	0,7	0,7
Subsidies en bijdragen	1,5	1,3
Totaal	52,8	51,4

De rijksbijdrage t.b.v. AZ-taken bedroeg in 2002 mln € 60,6.

Hierop is in mindering gebracht mln € 10,0 voor taken die binnen de medische faculteit in dit kader worden uitgevoerd en waarvoor het budget conform de gemaakte afspraken bij de EUR blijft.

Overige instellingslasten	2002	2001
mln €	84,0	76,5

	2002	2001
Huur	5,0	3,5
Dotatie onderhoudsvoorziening	8,9	10,0
Inventaris en apparatuur	8,1	7,2
Energie en water	3,7	4,0
Heffingen	1,3	1,2
Dotatie overige voorzieningen	-	0,1
Overige	57,0	50,5
Totaal	84,0	76,5

Financiële baten en lasten	2002	2001
mln €	1,3	1,7

Onder 'Financiële baten en lasten' is het saldo aan rentebaten mln € 3,5 (2001: mln € 3,4) en rentelasten ad mln € 2,2 (2001: mln € 1,7) opgenomen.

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2002

In mln €			In mln €		
Activa	31-12-2002	31-12-2001	Passiva	31-12-2002	31-12-2001
VASTE ACTIVA			Eigen vermogen		
Materiële vaste activa			Algemene reserve	216,0	202,8
Gebouwen	150,5	154,9	Bestemmingsreserve	30,9	27,4
Terreinen	18,3	18,3		246,9	230,2
Geb. in uitvoering en vooruitbet.	1,7				
	170,5	173,2	Voorzieningen		
Inventaris en apparatuur	8,5	8,3	Onderhoud	1,7	2,5
	179,0	181,5	Rechtspositionele maatregelen	15,4	12,9
Financiële vaste activa			Overige	4,0	3,0
Deelnemingen	25,4	21,6		21,1	18,4
Leningen aan verbonden partijen	29,5	15,8			
Overige leningen u/g	0,8	0,9	Langlopende schulden		
Obligaties / deposito's	9,6	10,1	Kredietinstellingen	31,2	8,2
	65,3	48,4		31,2	8,2
Totaal vaste activa	244,3	229,9			
			Kortlopende schulden		
VLOTTENDE ACTIVA			Kredietinstellingen	2,7	2,7
Voorraden			Vooruitontvangen termijnen OHW	8,6	6,8
Gebruiksgoederen	0,2	0,2	Crediteuren	14,9	8,2
	0,2	0,2	Crediteuren (intern)	15,3	6,0
Vorderingen			Verbonden partijen	0,1	0,3
Debiteuren	29,5	25,2	Belasting en premies soc. verz.	0,7	3,6
Debiteuren (intern)	23,0	8,1	Schulden terzake pensioenen		1,3
OCenW	8,1	8,3	Overlopende passiva	51,0	41,6
Verbonden partijen	2,7	1,6		93,3	70,5
Overige vorderingen	1,0	0,8			
Overlopende activa	8,5	5,6			
	72,8	49,6			
Liquide middelen	75,2	47,6			
Totaal vlottende activa	148,2	97,4			
TOTAAL ACTIVA	392,5	327,3	TOTAAL PASSIVA	392,5	327,3

ENKELVOUDIGE EXPLOITATIEREKENING

In mln €	Rekening 2002	Begroting 2002	Rekening 2001
BATEN			
Rijksbijdragen OCenW	202,2	202,3	191,2
Collegegelden	20,6	17,8	18,7
Baten werk i.o.v. derden	47,8	33,2	39,6
Overige baten	34,9	37,8	33,2
Verrekeningen	8,1	5,2	7,3
Totaal baten	313,6	296,3	290,0
LASTEN			
Personele lasten	171,2	161,7	151,1
Afschrijvingen	8,9	7,0	8,3
Inkomensoverdrachten	52,6	55,2	51,3
Overige instellingslasten	73,2	66,1	66,6
Verrekeningen	3,0	2,3	3,1
Totaal lasten	308,9	292,3	280,4
Saldo baten en lasten	4,7	4,0	9,6
Resultaat deelnemingen	10,1	1,3	1,5
Saldo financiële baten en lasten	1,3	1,0	2,0
Exploitatiesaldo	16,1	6,3	13,1

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Financiële vaste activa	2002	2001
mln €	65,3	48,4

Vermogen verbonden partijen	Boekwaarde ultimo 2001	Dividend uitkering/agio	Resultaat 2002	Boekwaarde ultimo 2002
Erasmus Beleggingen BV	10,0		0,7	10,7
EUR Holding BV	8,5	- 6,7	8,7	10,5
Stichting Rotterdam School of Management	2,3	0,7	0,7	3,7
Stichting Studenten Voorziening Rotterdam	0,8	- 0,3		0,5
	21,6	- 6,3	10,1	25,4

Overige leningen u/g	Boekwaarde ultimo 2001	Verstreckte leningen u/g 2002	Aflossingen 2002	Boekwaarde ultimo 2002	Rente percentage	Afloopdatum
Lening SSVR	1,1		- 0,1	1,0	4,5%	t/m 01-01-2019
Lening Erasmus Beleggingen BV	14,6	13,1		27,7	variabel	
Lening EUR Holding BV	0,1	0,7		0,8		
	15,8	13,8	- 0,1	29,5		

Overige leningen u/g	Boekwaarde ultimo 2001	Verstreckte leningen u/g 2002	Aflossingen 2002	Boekwaarde ultimo 2002	Rente percentage	Afloopdatum
Lening Erasmus Zalenverhuur BV	0,7			0,7	5%	t/m 15-04-2022
Lening Stichting Erasmus Facilitair Centrum	0,1			0,1	-	direct opeisbaar
Lening NSOB	0,1		- 0,1	-	-	
	0,9	-	- 0,1	0,8		

Effecten	Boekwaarde ultimo 2001	Mutaties +/+ 2002	Mutaties -/- 2002	Boekwaarde ultimo 2002
Obligaties	2,3			2,3
Deposito's	7,8		- 0,5	7,3
	10,1	-	- 0,5	9,6

Totaal financiële vaste activa	48,4			65,3
---------------------------------------	-------------	--	--	-------------

Eigen vermogen	2002	2001
mln €	246,9	230,2

	Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
	ultimo 2001	exploitatiesaldo 2002	mutaties 2002	ultimo 2002
Algemene reserve	202,8	6,3	6,9	216,0
Eigen vermogen geconsolideerde verbonden partijen	21,6	10,1	- 6,3	25,4
Meerjarige projecten	5,8	- 0,3		5,5
Totaal vermogen	230,2	16,1	0,6	246,9

Accountantsverklaring

ACCOUNTANTSVERKLARING BIJ DE JAARREKENING 2002

Opdracht

Wij hebben de op grond van artikel 2.9, lid 1 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek opgemaakte jaarrekening 2002 van de Erasmus Universiteit Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de instelling. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Verder hebben wij in onze controle de aanwijzingen betrokken die zijn gegeven in het controleprotocol OCenW 2002. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bevoegd gezag van de instelling daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2002 en van het resultaat over 2002 en voldoet aan de bepalingen inzake de jaarrekening, zoals opgenomen in de "Richtlijn jaarverslaggeving hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek", laatstelijk gewijzigd met de "Wijziging Regeling jaarverslaggeving hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek" (d.d. 31 juli 2002).

Voorts verklaren wij dat voldaan is aan de geldende wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de toewijzing en de besteding van de rijksmiddelen.

Rotterdam, 22 mei 2003

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Bijlagen bij financieel jaarverslag

GEGEVENS OVER RECHTSPERSONEN

Naam instelling

Erasmus Universiteit Rotterdam

Adres instelling

Postbus 1738

3000 DR Rotterdam

BRIN-nummer

21PE

Telefoonnummer

010 408 1111

Faxnummer

010 408 9073

Internetsite

<http://www.eur.nl>

Bevoegd-gezagnummer

00010

Naam contactpersoon

Drs. C.W.A. Gerritsen

Telefoonnummer contactpersoon

010 408 1731

Faxnummer contactpersoon

010 408 9084

E-mailadres contactpersoon

gerritsen@feb.eur.nl

Nadere specificaties naar hoofdkostenplaats

In mln €	Baten werk i.o.v.derden	Personele lasten	Materiële lasten	WP	OBP
FACULTEITEN					
Faculteit der Rechtsgeleerdheid	2,5	12,4	5,1	161,3	58,5
Faculteit der Economische Wetenschappen	2,2	19,6	8,5	264,0	83,6
Faculteit der Sociale Wetenschappen	1,1	8,2	3,3	112,4	28,5
Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen	0,8	4,3	1,6	52,3	13,6
Faculteit der Bedrijfskunde	4,8	15,2	11,2	184,5	88,4
Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	32,7	71,9	68,2	891,7	433,9
Instituut BMG	2,9	5,1	5,0	78,6	13,6
Faculteit der Wijsbegeerte	0,3	2,0	0,4	28,3	6,2
Subtotaal	47,3	138,7	103,3	1.773,1	726,3
ALGEMENE DIENST					
Universiteitsbibliotheek		2,7	2,7		61,6
Bureau van de Universiteit	0,9	18,6	39,5		352,0
Subtotaal	0,9	21,3	42,2	-	413,6
OVERIG					
Erasmus Beleggingen BV			3,9		
EUR Holding BV	16,8	12,0	9,5		142,5
Stichting Kinderdagverblijf 'Onder d'EUR'		0,4	0,4		6,0
Stichting Rotterdam School of Management	12,7	5,9	7,5		60,0
Stichting Studenten Voorziening Rotterdam		0,6	0,9		9,0
Centrale baten en lasten	(0,4)	3,8	8,9		
Rechtspositionele maatregelen + ADV-spaarvarianten		7,4			
Rijksbijdrage Academisch Ziekenhuis			50,6		
Subtotaal	29,1	30,1	81,7	-	217,5
Eliminatie verrekeningen			(79,7)		
Totaal	77,3	190,1	147,5	1.773,1	1.357,4

WP en OBP; Gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting 2002. Bron: IBIS.

SPECIFICATIE POSTEN OCenW

Materiële vaste activa/gebouwen volgens vastgestelde afschrijvingstermijnen

In mln €	Verkrijgings- prijs ultimo 2001	Waardevermin- deringen en afschrijvingen ultimo 2001	Boekwaarde ultimo 2001	Investerings	Desinvesterin- gen of over- boekingen	Afschrijvingen	Boekwaarde ultimo 2002
Gebouwen van vóór 2000	279,4	(88,5)	190,9	1,8		(6,6)	186,1
Correctie RSM			-		0,5		0,5
Terreinen	18,3	-	18,3				18,3
Investerings in gebouwen vanaf 2000:							
– T-gebouw	0,3	-	0,3	5,0			5,3
– Div. gebouwen FGG in aanbouw			-	1,7			1,7
– Energiebesparende projecten	0,1	-	0,1				0,1
	298,1	(88,5)	209,6	8,5	0,5	(6,6)	212,0
Inhaalafschrijving		(48,3)	(48,3)			(0,9)	(49,2)
	298,1	(136,8)	161,3	8,5	0,5	(7,5)	162,8

Overlopende passiva, doelsubsidies OCenW (in mln €)

Projectomschrijving	Ontvangen	Besteding	Saldo	Ontvangen	Besteding	Saldo	Ontvangen	Besteding expl.	Saldo
Beschikking (kenmerk en datum)	t/m 2000	t/m 2000	ultimo 2000	2001	2001	ultimo 2001	2002	subsidie 2002	ultimo 2002
Stim.aansluiting VWO/WO									
(FTO/TPK-2001/33293 U 29 maart 2001)	0,2	(0,2)	-	0,1	(0,1)	-			-
Duale opleidingen									
CFI/FTO-99/18542 U 11 juni 1999									
(CFI/FTO-98/21555 U 31 juli 1998)	0,2	(0,2)	-	-	-	-			-
Duale opleidingen									
CFI/FTO-99/18542 U 11 juni 1999									
(FTO/TPK-2001/78515 U 10 augustus 2001)	0,3	(0,1)	0,2	-	(0,1)	0,1		(0,1)	-
Uitwisseling Indonesië	0,3	(0,2)	0,1	-	(0,1)	-			-
Tweede tranche BAMA-structuur									
– WO/BS/2002/58530 6 december 2002;									
– Inrichting schakelprogramma									
HBO-E/HBO-I->WO-I&E			-	-		-	0,1		0,1
– Schakelprogramma juridische bachelor									
HBO->Master WO			-	-		-	0,1		0,1
	1,0	(0,7)	0,3	0,1	(0,3)	0,1	0,2	(0,1)	0,2

Baten overige subsidies OCenW (in mln €)

Projectomschrijving	Beschikking (kenmerk en datum)	2002	2001
Stimulering aansluiting VWO/WO	FTO/TPK-2001/33293 U 29 maart 2001		0,1
Duale opleidingen CFI/FTO-99/18542 U 11 juni 1999	FTO/TPK-2001/78515 U 10 augustus 2001	0,1	0,1
Uitwisseling Indonesië			0,1
		0,1	0,3

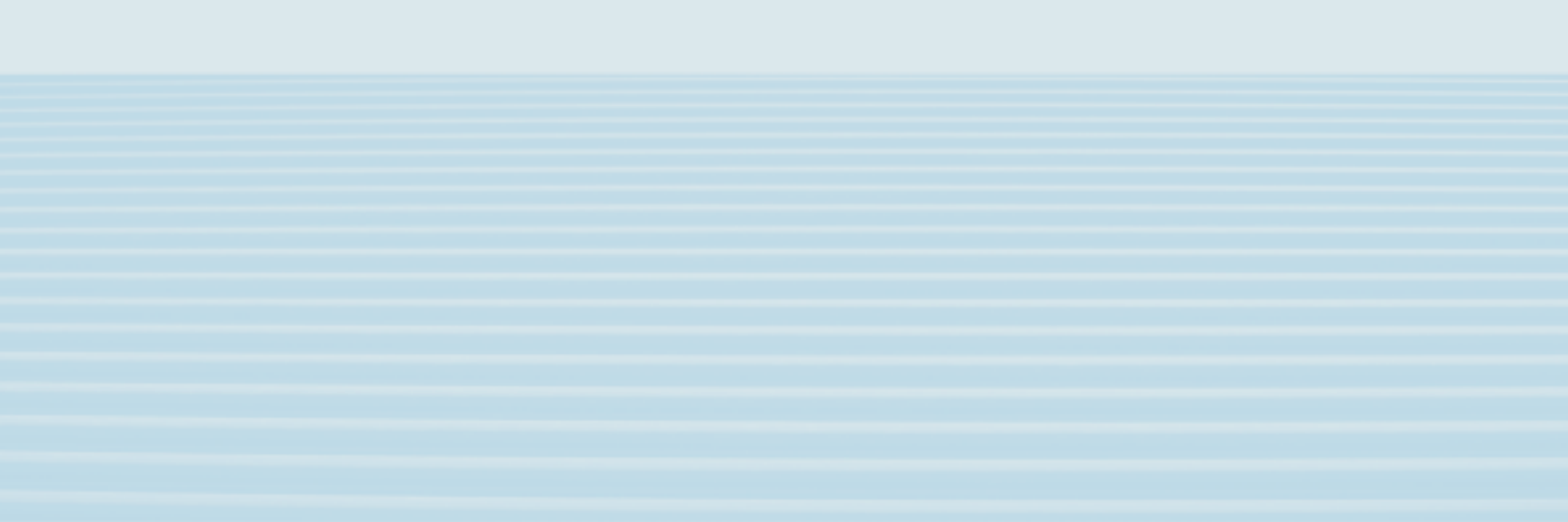
**BALANS EN EXPLOITATIEREKENING 2002 VAN ORGANISATIE-ONDERDELEN DIE IN 2003 DEEL UIT MAKEN VAN HET ERASMUS MC
(m.n. FGG/iBMG/EUR Holding BV's (in 2003 Erasmus MC BV's))**

Balans per 31 december 2002

in mln €	Totaal 2002	FGG 2002	EUR Holding BV 2002
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	9,6	9,3	0,3
Financiële vaste activa	0,2	0,2	-
Totaal vaste activa	9,8	9,5	0,3
Vlottende activa			
Voorraden	4,3	0,1	4,2
Vorderingen (incl. interne debiteuren)	33,8	29,6	4,2
Liquide middelen	19,7	10,7	9,0
Totaal vlottende activa	57,8	40,4	17,4
Totaal activa	67,6	49,9	17,7
PASSIVA			
Eigen vermogen	33,6	27,9	5,7
Langlopende schulden	0,8	-	0,8
Kortlopende schulden (incl. Interne crediteuren)	33,2	22,0	11,2
Totaal passiva	67,6	49,9	17,7

Exploitatierekening over 31 december 2002

in mln €	Totaal 2002	FGG 2002	EUR Holding BV 2002
BATEN			
Baten werk i.o.v. derden	40,	35,7	5,0
Overige baten	29,4	18,4	11,0
Verrekeningen	2,2	2,2	-
Totaal baten	72,3	56,3	16,0
LASTEN			
Personele lasten	81,8	76,9	4,9
Afschrijvingen	2,8	2,7	0,1
Inkomensoverdrachten	1,2	0,9	0,3
Overige instellingslasten	29,8	28,3	1,5
Verrekeningen	7,7	7,7	-
Totaal lasten	123,3	116,5	6,8
Saldo baten en lasten	(51,0)	(60,2)	9,2
Saldo financiële baten en lasten	0,3	-	0,3
Overgedragen budgetten	60,5	60,5	-
Exploitatiesaldo	9,8	0,3	9,5

Bijlagen

Prijzen en onderscheidingen in 2002	86
Cijfers	88
behorend bij hoofdstuk 2 – onderwijs	88
behorend bij hoofdstuk 3 – onderzoek	91
behorend bij hoofdstuk 4 – personeel, organisatie- ontwikkeling en huisvesting	92
Lijst van afkortingen	95

Prijzen en onderscheidingen in 2002

In 2002 zijn verschillende prijzen en onderscheidingen aan leden van de EUR-gemeenschap toegekend.

Eredoctoraat

Tijdens de diesvying in november 2002 ontving de Duitse juriste prof.dr. J. Limbach een eredoctoraat in de rechtswetenschappen. Mw. Jutta Limbach was de afgelopen acht jaar president van het Bundesverfassungsgericht (het Duitse constitutionele hof); sinds voorjaar 2002 is ze president van het Goethe Instituut.

Aan dr. M.P. van der Hoek, directeur van het Erasmus Public Law and Economics Center, werd in oktober 2002 bij unaniem besluit van de Onderzoeksraad en de Senaat van de Ternopil Academy of National Economy (TANE) in Oekraïne een eredoctoraat toegekend wegens zijn inspanningen om het wetenschappelijk niveau van TANE verder te verhogen.

Mandeville-lezing

De achtste Mandeville-lezing werd in februari uitgesproken door dr. Bernard Kouchner. De Mandeville-lezing is bedoeld als uiting van waardering voor grote maatschappelijke verdiensten van personen binnen of buiten Nederland. Door middel van de lezing kan een breed publiek kennis nemen van de opvattingen van de spreker, die bij wijze van huldeblijk tevens een penning en oorkonde ontvangt. Dr. Bernard Kouchner, de Franse minister van Volksgezondheid, is tevens grondlegger van Artsen zonder Grenzen.

Onderwijs en Onderzoeksprijs EUR

De Onderwijsprijs werd in 2002 toegekend aan dr. Jan Pelle, als docent Politicologie verbonden aan de faculteit der Sociale Wetenschappen. Dr. Annemarie van Rossum (FGG) won de Onderzoeksprijs voor haar baanbrekende onderzoek naar hiv-medicatie bij kinderen.

KNAW-lidmaatschap

Prof.dr. A.Hofman werd in 2002 als een van de 17 personen geïnstalleerd als lid van de KNAW.

Gold medal

Prof.dr. J. Spronk, hoogleraar Financiering en belegging aan de faculteit der Economische Wetenschappen, kreeg op een internationaal congres in Wenen op 21 februari 2002 de Gold medal voor zijn bijdragen op het gebied van multicriteria-analyse. Multicriteria-methoden zijn beleidsondersteunende systemen, die ondernemingen en beleggers helpen bij het financieel management.

Oswald vander Vekenprijs

Prof.dr. A.A.M. Eggermont, hoogleraar Experimentele chirurgische oncologie, mocht in België de Oswald vander Vekenprijs in ontvangst nemen. De internationale prijs wordt eens per drie jaar uitgereikt door het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek in België ten aanzien van tumoren van het musculoseceletaal stelsel.

Edgar Donckerprijs

Prof.dr. D. Tibboel, hoogleraar Experimentele kinderchirurgie, kreeg de Edgar Donckerprijs voor Kindergeneeskunde 2002. Deze driejaarlijkse prijs is bestemd voor een persoon die een uitzonderlijke prestatie in de kindergeneeskunde in Nederland heeft geleverd.

Chorafasprijs

Het College van Bestuur selecteerde Tanja Schweizer (vakgroep management, technologie & innovatie van de faculteit der Bedrijfskunde) voor de door Dimitris N. Chorafas Foundation ter beschikking gestelde Chorafasprijs. Deze foundation deelt elk jaar een prijs uit aan aio's die origineel en excellent onderzoek verrichten.

Bekroonde publicaties

Prof.dr. R. Huijsman, hoogleraar Ouderen(zorg)beleid aan het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg, en onderzoeker mw.drs. I.N. Fabbicotti kregen uit handen van de Rotterdamse wethouder van Volksgezondheid mevrouw R.M. de Faria de prof.dr. L. Burema prijs voor een publicatie over levensloopbestendige woningen. Deze prijs wordt tweejaarlijks toegekend door de uit 1857 daterende Vereniging tot Instandhouding ener Medische Bibliotheek.

Prof.dr. W.J.M.I. Verbeke, hoogleraar Sales en accountmanagement aan de faculteit der Economische Wetenschappen, ontving voor zijn paper over een nieuwe marketingtheorie de Howard Sheth Award. De onderscheiding kwam van The Journal of the Academy of marketing Science.

Voor haar doctoraalscriptie over wasmiddelen bij de vakgroep Marketing Management van de faculteit der Bedrijfskunde mocht Tessa van Steekelenburg op 31 oktober 2002 de Unilever Researchprijs in ontvangst nemen, uit handen van de voorzitter van de Raad van Bestuur van Unilever, A. Burgmans.

Bij de Grote Financiën Prijs 2002, ingesteld door het ministerie van Financiën, won Robert Daniëls de eerste prijs met een econometrische scriptie. Linda van den Boom, eveneens van de faculteit der Economische Wetenschappen, kreeg de tweede prijs voor haar scriptie over de arbeidseffecten van migratie. Een eervolle vermelding was er voor Frank van Zutphen. Zijn scriptie ging over de optimale veiling UMTS-frequenties.

Ramon Lentink en Dennis Huisman wonnen in 2002 de wedstrijd voor de beste student researchpaper op het gebied van Management Science in Railroad Applications met hun paper Shunting Passenger Train Units in a Railway Station (coauteurs prof.dr. L.G. Kroon en Richard Freling, faculteit der Bedrijfskunde). Deze wedstrijd werd gesponsord door Railway Applications Special Interest Group van INFORMS en Railway Age, een tijdschrift op het gebied van spoorwegtoepassingen.

Iris Vis won op de jaarlijkse INFORMS conferentie in november 2002 in San Jose (VS) de INFORMS Transportation Science Dissertation Award 2002 voor het beste proefschrift op het gebied van transportwetenschappen. Iris Vis, verbonden aan onderzoeksschool ERIM, verdedigde haar proefschrift Planning and Control Concepts for Material Handling System op 17 mei 2002.

Pursey Heugens won de 2002 Best Dissertation Award van de Social Issues in Management Division van de Academy of Management-bijeenkomst in Denver (VS) in augustus 2002.

Katrijn Gielens en prof.dr. M.G. Dekimpe van de faculteit der Bedrijfskunde wonnen in 2002 de International Journal of Research in Marketingprijs met hun paper Do International Entry Decisions of Retail Chains Matter in the Long Run?

Onderscheidingen

Prof.dr. R.M. Lapré, hoogleraar Gezondheidszorgbeleid en economie van de gezondheidszorg bij het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg, kreeg bij zijn afscheid op 25 januari 2002 van mevrouw dr. J.C.M. van Eijndhoven, voorzitter van het College van Bestuur, de versierselen overhandigd behorend bij het officierschap in de orde van Oranje-Nassau.

Prof.dr. F.H. Schröder werd bij zijn afscheid als hoogleraar voor zijn inspanningen op het terrein van de urologie benoemd tot commandeur in de orde van de Nederlandse Leeuw. Burgemeester mr. I.W. Opstelten reikte hem op 11 november 2002 de onderscheiding uit op het Rotterdamse stadhuis.

Cijfers

CIJFERS BEHOREND BIJ HOOFDSTUK 2 – ONDERWIJS

Propedeuserendement EUR; percentage studenten dat in twee of drie jaar de propedeuse afrondt

jaar groep	% geslaagden na 2 jaar			% geslaagden na 3 jaar		
	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw
95/96	57%	56%	60%	66%	65%	69%
96/97	59%	57%	63%	68%	67%	69%
97/98	56%	53%	61%	65%	62%	70%
98/99	58%	56%	62%	67%	65%	70%
99/00	58%	56%	61%	65%	63%	68%

Propedeuserendement per opleiding

Economie en management

Economie	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	55%	63%
96/97	57%	64%
97/98	51%	58%
98/99	53%	60%
99/00	49%	56%

Econometrie en operationele research	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	47%	49%
96/97	52%	55%
97/98	45%	52%
98/99	49%	54%
99/00	62%	64%

Informatica en economie	na 2 jaar	na 3 jaar
98/99	17%	22%
99/00	25%	27%

Bedrijfskunde	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	57%	67%
96/97	56%	66%
97/98	54%	65%
98/99	59%	69%
99/00	61%	64%

Geneeskunde en gezondheid

Geneeskunde	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	72%	84%
96/97	86%	91%
97/98	85%	88%
98/99	83%	87%
99/00	79%	84%

Algemene Gezondheidswetenschappen	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	34%	38%
96/97	29%	33%
97/98	34%	47%
98/99	42%	50%
99/00	50%	57%

Recht, maatschappij en cultuur

Nederlands recht	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	45%	52%
96/97	47%	53%
97/98	39%	46%
98/99	37%	44%
99/00	35%	45%

Sociologie	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	40%	41%
96/97	29%	38%
97/98	48%	51%
98/99	50%	52%
99/00	35%	36%

Bestuurskunde	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	56%	60%
96/97	53%	58%
97/98	47%	59%
98/99	59%	66%
99/00	50%	56%

Maatschappijgeschiedenis	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	73%	75%
96/97	51%	54%
97/98	52%	61%
98/99	66%	68%
99/00	56%	61%

Algemene cultuurwetenschappen	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	57%	58%
96/97	67%	74%
97/98	59%	59%
98/99	66%	68%
99/00	59%	61%

Wijsbegeerte	na 2 jaar	na 3 jaar
95/96	25%	25%
96/97	22%	26%
97/98	21%	26%
98/99	12%	18%
99/00	15%	21%

Opleidingsrendement

Percentage studenten dat na het propedeusediploma (P) binnen zes resp. acht jaar het doctoraalexamen behaalt (EUR totaal)

jaar groep	% geslaagden 5 jaar na P			% geslaagden 7 jaar na P		
	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw
90/91	52%	47%	60%	74%	72%	78%
91/92	57%	52%	65%	72%	70%	77%
92/93	58%	54%	66%	73%	71%	77%
93/94	57%	52%	65%	72%	70%	76%
94/95	58%	54%	63%	70%	68%	73%

Opleidingsrendement per opleiding

Economie en management

Economie	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	36%	71%
91/92	47%	69%
92/93	48%	69%
93/94	46%	67%
94/95	49%	67%

Econometrie	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	64%	78%
91/92	80%	85%
92/93	73%	82%
93/94	68%	80%
94/95	62%	73%

Bedrijfskunde	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	55%	76%
91/92	59%	75%
92/93	60%	75%
93/94	56%	72%
94/95	55%	68%

Geneeskunde en gezondheid

Geneeskunde	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	83%	89%
91/92	94%	94%
92/93	95%	97%
93/94	92%	92%
94/95	93%	94%

Algemene Gezondheidswetenschappen	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	67%	77%
91/92	63%	70%
92/93	76%	78%
93/94	65%	71%
94/95	78%	80%

Recht, Maatschappij en Cultuur

Nederlands recht	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	54%	65%
91/92	51%	62%
92/93	48%	61%
93/94	45%	58%
94/95	41%	53%

Sociologie	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	52%	64%
91/92	41%	47%
92/93	64%	64%
93/94	63%	68%
94/95	50%	50%

Bestuurskunde	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	53%	68%
91/92	54%	68%
92/93	56%	67%
93/94	67%	80%
94/95	61%	68%

Maatschappijgeschiedenis	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	40%	63%
91/92	48%	59%
92/93	55%	67%
93/94	58%	68%
94/95	34%	49%

Algemene cultuurwetenschappen	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	26%	56%
91/92	37%	48%
92/93	44%	52%
93/94	68%	70%
94/95	50%	64%

Wijsbegeerte	5 jaar na P	7 jaar na P
90/91	27%	33%
91/92	13%	13%
92/93	0%	0%
93/94	0%	50%
94/95	25%	25%

Aantallen ingeschrevenen en Deltabeurzen

	2001-2002		2002-2003	
	ingeschrevenen	beurzen	ingeschrevenen	beurzen
Chinezen	137	13	127	20
Indonesiërs	104	7	78	3
Taiwanezen	15	-	10	-

CIJFERS BEHOREND BIJ HOOFDSTUK 3 – ONDERZOEK

Promoties aan de Erasmus Universiteit Rotterdam 1999-2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Economie en Management	23	32	30	21	28
Geneeskunde en Gezondheid	102	105	110	101	106
Recht, Maatschappij en Cultuur	23	29	25	21	16
Totaal	148	166	165	143	150

Aantal promoties in 2002

Faculteit	Totaal	Man	-aio	vrouw	-aio
Economie en Management					
FEW	20	15	12	5	3
FB	8	6	3	2	0
Subtotaal	28	21	15	7	3
Geneeskunde en Gezondheid					
FGG	103	49	14	54	12
IBMG	3	2	1	1	0
Subtotaal	106	51	15	55	12
Recht, Maatschappij en Cultuur					
FR	3	1	1	2	1
FSW	6	3	1	3	0
FHKW	5	3	0	2	0
FW	2	2	0	0	0
Subtotaal	16	9	2	7	1
Totaal	150	81	32	69	16

CIJFERS BEHOREND BIJ HOOFDSTUK 4 – PERSONEEL, ORGANISATIEONTWIKKELING EN HUISVESTING

Personeel in cijfers

Totaal aantal volledige arbeidsplaatsen (peildatum 31 december 2002)

		hl	uhd	ud	overig wp	aio	stud. ass.	obp	totaal
Economie en management									
FEW	Mannen	28,6	37,8	50,6	53,9	33,0	19,0	31,3	254,3
	Vrouwen	1,0	0,0	5,4	14,2	12,0	6,3	55,2	94,1
	Totaal	29,6	37,8	56,0	68,1	45,0	25,3	86,5	348,4
FB	Mannen	21,9	27,2	31,7	25,3	32,6	12,1	28,3	179,0
	Vrouwen	1,0	0,8	10,7	5,6	19,0	7,8	63,1	108,0
	Totaal	22,9	28,0	42,4	30,9	51,6	19,9	91,4	287,0
Geneeskunde en Gezondheid									
FGG	Mannen	55,8	52,2	70,3	192,2	98,0	0,0	240,5	709,1
	Vrouwen	2,0	9,7	17,4	155,1	142,3	0,0	333,6	660,1
	Totaal	57,8	61,9	87,7	347,3	240,3	0,0	574,1	1.369,2
IBMG	Mannen	5,2	7,1	13,3	14,2	3,0	0,9	1,0	44,7
	Vrouwen	0,0	0,4	5,1	23,8	4,4	3,8	14,1	51,6
	Totaal	5,2	7,5	18,4	38,0	7,4	4,7	15,1	96,3
Recht, Maatschappij en Cultuur									
FR	Mannen	19,2	21,3	32,2	11,9	18,8	8,5	19,4	131,4
	Vrouwen	2,0	3,0	13,3	6,0	14,8	9,3	35,6	84,0
	Totaal	21,2	24,3	45,5	17,9	33,6	17,9	55,0	215,3
FSW	Mannen	14,8	18,5	18,3	15,8	18,6	5,8	5,4	97,2
	Vrouwen	0,2	1,0	7,7	9,3	9,0	4,6	24,2	56,0
	Totaal	15,0	19,5	26,0	25,1	27,6	10,4	29,6	153,1
FHKW	Mannen	6,7	4,0	13,7	6,0	3,8	0,6	1,5	36,3
	Vrouwen	1,5	2,0	3,1	6,7	1,8	1,7	11,9	28,7
	Totaal	8,2	6,0	16,8	12,7	5,6	2,3	13,4	65,0
FW	Mannen	4,6	2,9	6,9	5,9	3,6	0,4	3,5	27,8
	Vrouwen	0,0	0,0	1,1	0,1	1,8	0,3	1,8	5,1
	Totaal	4,6	2,9	8,0	6,0	5,4	0,7	5,3	32,9
Bestuur en Centrale diensten	Mannen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	248,7	248,7
	Vrouwen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	159,1	159,1
	Totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	407,8	407,8
Totaal	Mannen	156,8	171,0	237,1	325,1	211,4	47,3	579,7	1.728,4
	Vrouwen	7,7	16,9	63,8	220,8	205,1	33,7	698,6	1.246,6
	Totaal	164,5	187,9	300,8	545,9	416,5	81,0	1.278,3	2.975,0

Totaal aantal personen (peildatum 31 december 2002)

		hl	uhd	ud	overig wp	aio	stud. ass.	obp	totaal
Economie en Management									
FEW	Mannen	43	44	61	67	34	63	35	347
	Vrouwen	1	0	8	20	12	22	74	137
	Totaal	44	44	69	87	46	85	109	484
FB	Mannen	32	32	36	31	33	52	29	245
	Vrouwen	1	2	13	7	19	40	72	154
	Totaal	33	34	49	38	52	92	101	399
Geneeskunde en Gezondheid									
BMG	Mannen	6	9	14	17	3	3	1	53
	Vrouwen	0	1	6	28	5	12	17	69
	Totaal	6	10	20	45	8	15	18	122
FGG	Mannen	58	55	81	226	98	0	264	782
	Vrouwen	2	11	23	186	144	0	427	793
	Totaal	60	66	104	412	242	0	691	1.575
Recht, Maatschappij en Cultuur									
FR	Mannen	27	22	39	19	20	27	23	177
	Vrouwen	3	5	16	11	16	30	47	128
	Totaal	30	27	55	30	36	57	70	305
FSW	Mannen	17	18	20	24	19	21	5	124
	Vrouwen	1	1	9	16	10	19	28	84
	Totaal	18	19	29	40	29	40	33	208
FHKW	Mannen	7	4	16	9	4	2	2	44
	Vrouwen	2	2	4	9	2	6	14	39
	Totaal	9	6	20	18	6	8	16	83
FW	Mannen	5	3	9	9	4	2	4	36
	Vrouwen	0	0	2	1	2	1	2	8
	Totaal	5	3	11	10	6	3	6	44
Bestuur en centrale diensten	Mannen	0	0	0	0	0	0	261	261
	Vrouwen	0	0	0	0	0	0	214	214
	Totaal	0	0	0	0	0	0	475	475
Totaal	Mannen	195	187	276	402	215	170	624	2.069
	vrouwen	10	22	81	278	210	130	895	1.626
	Totaal	205	209	357	680	425	300	1.519	3.695

Beloningen/arbeidsmarkttoelage

Beloningen

Toekenning	Aantal personen
Gratificatie	487
Extra periodiek	88
Functioneringstoelage	78
Totaal	653

Arbeidsmarkttoelagen

Sectoren	Aantal personen	Percentage
Financieel- economisch	13	12,9
Automatisering	16	15,8
Wetenschappelijk	40	39,6
Overig	32	31,7
Totaal	101	100

Ziekmeldingsfrequentie

Personeelscategorie	Gemiddelde aantal ziekmeldingen per persoon
WP	0,4
OBP	1,7
WP & OBP	1,0

Percentage niet ziek

Personeelscategorie	Niet ziek per 100 medewerkers
WP	77
OBP	41
WP & OBP	63

Arbeidsongeschikt

Aantal	Volledig	Gedeeltelijk
11	2	9

Ziekteverzuim

Ziekteverzuimpercentage

Personeelscategorie	percentage
WP	1,70
OBP	5,60
WP & OBP	3,40

Gemiddelde ziekte duur in dagen*

Personeelscategorie	Duur
WP	21,20
OBP	18,50
WP & OBP	19,30

* De gemiddelde ziekte duur is berekend aan de hand van de in 2002 beëindigde ziektegevallen, zonder verrekening van verlofdagen of deeltijdfactor.

Lijst van afkortingen

ACO	Adviescommissie Onderwijsaanbod	SCOPE	Studies and Competence Centre for Organizational and Policy research in European business
AZR	Academisch Ziekenhuis Rotterdam		
BvdU	Bureau van de Universiteit	SWICT	SamenWerken aan Informatie en Communicatietechnologie
CASBEC	Center for Advanced Small Business Economics		
ECTS	European Credit Transfer System	TI	Tinbergen Instituut
EIPE	Erasmus institute for Philosophy and Economics	TUD	Technische Universiteit Delft
Erasmus MC	Erasmus Universitair Medisch Centrum	TUE	Technische Universiteit Eindhoven
ERIM	Erasmus Research Institute of Management	UB	Universiteitsbibliotheek
EUR	Erasmus Universiteit Rotterdam	UM	Universiteit Maastricht
FB	Faculteit der Bedrijfskunde	UvA	Universiteit van Amsterdam
FEW	Faculteit der Economische Wetenschappen	UvT	Universiteit van Tilburg
FGG	Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	UT	Universiteit Twente
FKW	Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen	UU	Universiteit Utrecht
FR	Faculteit der Rechtsgeleerdheid	VSNU	Vereniging van Nederlandse Universiteiten
FSW	Faculteit der Sociale Wetenschappen	VU	Vrije Universiteit
FW	Faculteit der Wijsbegeerte	WEV	Wet evenredige vertegenwoordiging van vrouwen
GSEM	Graduate School of Environmental Management	WHW	Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
iBMG	Instituut Beleid en Management Gezondheidszorg	WU	Wageningen Universiteit
ICES-KIS	Interdepartementale Commissie voor het Economisch Structuurbeleid		
ICIR	Informatie Centrum voor Internationale Relaties		
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit		
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen		
KUN	Katholieke Universiteit Nijmegen		
LEI	Universiteit Leiden		
MUB	Modernisering Universitaire Bestuursstructuur		
NAO	Nederlandse Accreditatie Organisatie		
NEH	Nederlandse Economische Hogeschool		
NIHES	Netherlands Institute for Health Sciences		
NPV	Normstelling Privaatrechtelijke Verhoudingen		
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek		
OECD	Onderwijskundig Expertise Centrum Rotterdam		
OMV	Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid		
RSM	Rotterdam School of Management		
RUG	Rijksuniversiteit Groningen		

COLOFON

Uitgave

Erasmus Universiteit Rotterdam
Burgemeester Oudlaan 50
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
telefoon: 010 408 1111
www.eur.nl

juni 2003

ISBN 90-56770152

Redactie

Interne en Externe Betrekkingen

Fotografie

Chantal Ariëns en Morten de Boer

Vormgeving

De Boer & van Teylingen, Den Haag

Druk

PlantijnCasparie Schiedam/Rotterdam